

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta pedagogická

Diplomová práce

**PĚVECKÉ SBORY NA PŘÍBRAMSKU A JEJICH
VÝZNAM PRO REGION**

Jiří Neužil

Plzeň 2012

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, dne 15. března 2012

.....

Mé poděkování patří vedoucímu práce *PaedDr. Jiřímu Frolíkovi*, dále pak pracovníkovi Městského muzea v Sedlčanech *Jiřímu Pávovi*, ředitelce Okresního archivu v Příbrami PhDr. Věře Smolové, pracovníci Knihovny Jana Drdy v Příbrami *Haně Pegové*, archiváři Muzea města Dobříše panu *Oldřichu Průšovi* a opomenout nesmím také všechny sbormistry a vedoucí souborů, kteří mi poskytli rozhovor.

Obsah

Úvod	7
1 Region Příbramska.....	8
1.1 Obecná charakteristika	8
1.2 Historie města Sedlčany	9
1.3 Historie města Příbram	10
1.4 Historie města Dobříš.....	11
1.5 Zajímavosti, významné památky, kulturně historické souvislosti	12
2 Sedlčany	13
2.1 Historie sborového zpěvu	13
2.1.1 Literátské bratrstvo	13
2.1.2 Sedlčanské kancionály.....	14
2.1.3 Sedlčansko v 19. století, založení spolku Záboj.....	16
2.1.4 Sborový zpěv po druhé světové válce	19
2.1.4.1 Sbory Stanislava Kofroně.....	19
2.1.4.2 Sbory Marie Kovářové	20
2.2 Vybrané sbory současnosti.....	21
2.2.1 Znovuobnovení pěveckého spolku Záboj.....	21
2.2.2 Dětský sbor Zábojáček.....	22
2.2.3 Sbormistryně Vladimíra Severová	23
2.2.4 Dětské sbory Allegro Canto a Sluníčko.....	24
2.2.5 Sbormistryně Mgr. Martina Tomášková	26

3 Příbram.....	28
3.1 Historie sborového zpěvu	28
3.1.1 Literátské bratrstvo	28
3.1.2 Příbramské kancionály	29
3.1.3 Pěvecký spolek Lumír	31
3.1.4 Pěvecký spolek Dobromila	31
3.1.5 Pěvecký sbor Lumír a Dobromila.....	32
3.1.6 Příbramský smíšený sbor od znovuzaložení po současnost.....	34
3.2 Vybrané sbory současnosti.....	35
3.2.1 Smíšené komorní a chrámové sbory	35
3.2.1.1 Komorní smíšený sbor Dr. Vladimíra Vepřeka historie a současnost	35
3.2.1.2 Svatohorský chrámový sbor historie a současnost	38
3.2.1.3 Sbormistr Pavel Šmolík.....	42
3.2.1.4 Další významné příbramské sbory současnosti.....	43
3.2.1.4.1 Komorní sbor Mistra Jakoubka ze Stříbra	43
3.2.1.4.2 Sbor Codex Temporis	44
3.2.2 Dětské sbory.....	45
3.2.2.1 Příbramský dětský sbor	45
3.2.2.2 Sbormistr Antonín Vepřek.....	54
3.2.2.3 Sbormistr PhDr. Vladimír Vepřek	55
3.2.2.4 Sbormistryně Michaela Rybicka	56
3.2.2.5 Sbor Duha	57
3.2.2.6 Sbormistryně Eva Káčerková	59
3.2.2.7 Další současné dětské pěvecké sbory v Příbrami.....	60
3.2.2.7.1 Sboreček a Pěvecký sbor ZUŠ Příbram I., nám T. G. Masaryka	60
3.2.2.7.2 Sbor Jásan.....	61
3.2.3 Vokálně instrumentální soubory	62

3.2.3.1 Chairé	62
3.2.3.2 Vedoucí souboru Josef Krček	63
3.2.3.3 Ginevra	64
3.2.3.4 Vedoucí souboru Václav Plecítý	65
4 Dobříš	67
4.1 Historie sborového zpěvu	67
4.1.1 Středověk	67
4.1.2 Pěvecký spolek Zvonař	67
4.1.3 Pěvecký spolek Přátelé hudby.....	68
4.1.4 Pěvecký spolek Zvonař a Přátelé hudby.....	69
4.2 Vybrané sbory současnosti.....	70
4.2.1 Dětský sbor Jeřabinky při ZUŠ Dobříš.....	70
4.2.2 Sbormistr Petr Kafka	71
4.2.3 Dobříšský chrámový sbor	72
4.2.4 Sbormistryně Mgr. Petra Šimková	74
Závěr.....	75
Shrnutí.....	77
Resumé.....	78
Slovníček odborných výrazů	
Seznam použitých pramenů a literatury	
Seznam příloh	

Úvod

Již od prvopočátku jsem věděl, že diplomovou práci bych chtěl psát na Katedře hudební kultury, a ještě lépe psát o svém regionu a kraji mého rodiště. Jako studentovi Konzervatoře v Plzni a učiteli na ZUŠ s dvacetiletou praxí mi hudba byla nejbližším tématem. Jsem si vědom, že téma „Pěvecké sbory na Příbramsku a jejich význam pro region“ mi dává obrovskou šanci osobně poznat řadu skvělých muzikantů a seznámit se nejen s historií sborového zpěvu, ale vůbec s hudební historií v regionu. Dosud mi není známa jiná podobná práce popisující v tomto rozsahu zadanou oblast na Příbramsku, a to ani v místní literatuře.

Cílem diplomové práce je stručně charakterizovat oblast, zjistit historii sborového zpěvu v regionu od prvních zmínek až po současnost, vybrat z existujících souborů vždy dva stejně zaměřené a zjistit rozdíly mezi sbory, porovnat způsob práce jednotlivých sbormistrů a alespoň částečně popsat literaturu a repertoár.

Cítím také šanci získat nové podněty, informace a zkušenosti pro svou profesi. V rozhovorech s vedoucími jednotlivých souborů se chci zajímat nejen o jejich osobnost a vzdělání, ale i o problémy, s nimiž se potýkají. Velmi mě zajímá způsob, jakým se vyrovnávají se současnou konkurencí a s obrovskou nabídkou volnočasových aktivit obecně.

V době, kdy jsem vybíral téma diplomové práce, jsem zdaleka netušil, jaké množství souborů v regionu působilo, působí a jak velké tradici se tato činnost těšila a těší. Po prvním zmapování bylo nutné zúžit region Příbramska na tři největší města v okrese, tedy Příbram, Sedlčany a Dobříš.

1 Region Příbramska

1.1 Obecná charakteristika

Jestliže vymezíme region Příbramska shodně s hranicemi územně správního celku okresu Příbram, můžeme konstatovat, že daná oblast se nachází v jihozápadní části Středočeského kraje. Bezprostředně sousedí s krajem Plzeňským, konkrétně s okresy Rokycany a Plzeň-jih, a s krajem Jihočeským, tedy s okresy Písek a Strakonice. Severní hranici tvoří Berounsko a okres Praha-západ, východní pak Benešovsko.

Z pohledu geomorfologického zmíněnou lokalitu vymezuje z velké části Brdská vrchovina a Středočeská pahorkatina. Region rozděluje řeka Vltava na dvě nestejně části. Na tomto vodním toku jsou vystavěny dvě významné přehradní nádrže – Orlická a Kamýcká. Celá tato oblast je značně členitá, s výrazným terénním zvlněním a se značným podílem zalesněné krajiny. Nejvyšším vrcholem nejen okresu, ale i celých středních Čech je brdský vrchol Tok, 864 metrů nad mořem. Naopak nejnižší položeným místem je koryto říčky Křeničné v nadmořské výšce 271 m. Okres Příbram je svojí rozlohou největší – 1692 km², ale zároveň patří s hustotou osídlení – 66 obyvatel na km² – mezi nejméně zalidněné ve Středočeském kraji. V roce 2009 bylo součástí zmiňované oblasti 121 obcí, z toho 7 měst – Příbram, Sedlčany, Sedlec-Prčice, Dobříš, Nový Knín, Rožmitál pod Třemšínem, Březnice; a 1 městys – Jince. Celkem zde žije něco málo přes 112 tisíc obyvatel.¹

Drsnější podnebí způsobené vyšší nadmořskou výškou a odlehlost regionu příliš nelákaly k osídlení. Až ve třetím tisíciletí před naším letopočtem sem z jihozápadních Čech pronikl lid chamské kultury. Ve 13. až 8. století před n. l. zde pobýval lid knovízské kultury. Dalšími osadníky byl od 6. století před n. l. lid bylanské kultury, lid halštacké mohylové kultury a od 4. století před n. l. Keltové. Souvislé osídlení vytvořily až v druhé polovině prvního tisíciletí našeho letopočtu Slované.² Příbramsko je velmi rozsáhlou oblastí a historický vývoj regionu nebyl zdaleka jednotný. Ve své práci se zaměřuji především na města Příbram, Sedlčany a Dobříš. I v této kapitole se soustředím zejména na historii a kulturu těchto tří měst.

¹ Charakteristika okresu Příbram. *Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ pro Středočeský kraj* [http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/charakteristik]. 19.1. 2011 [cit. 2012-01-02].

² KUTHAN, Jan; STECKER, Martin. *Vltava v proudu času*. Červený Kostelec: Jan Kuthan, 2007. s. 26-29. ISBN 978-80-903878-0-5.

1.2 Historie města Sedlčany

První písemná zpráva o Sedlčanech je z roku 1294, kdy majitel Sedlčan Oldřich z Hradce uzavřel 25. července s králem Václavem II. smlouvu na některé své statky. V darovací listině však pro sebe vyjímá v krajině Vltavské trhovou ves Sedlčany. Páni z Hradce roku 1352 prodali Sedlčany Rožmberkům. Ti je cílevědomě budovali jako středisko a přední město ve Vltavském kraji. Městečko samo nemělo zděné hradby a bezpečí obyvatelům zajišťoval opevněný kostel. Hospodářský a kulturní vzestup Sedlčan se dovršil v roce 1418, kdy dostaly od Oldřicha z Rožmberka podobné svobody jako města královská a získaly také právo na svůj znak – červenou rožmberskou růži ve stříbrném poli. Husitské války zastavily nadějný vývoj, vrcholící v roce 1418 povýšením Sedlčan na město. Za vlády Jiřího z Poděbrad se Rožmberkové zadlužili a nakonec zastavili v roce 1475 Sedlčany pánům Popelům z Lobkovic. Za jejich správy začal hospodářský i kulturní vzestup.

V 16. století vystupují Sedlčany již jako významné středisko Vltavského kraje. Novým majitelem města se v roce 1580 stal rožmberský regent Jakub Krčín z Jelčan. Panství a město v roce 1601 opět mění vlastníka – stávají se jím Lobkovicové. Městem za třicetileté války procházela vojska císařská i švédská a všechna způsobovala velké škody. Sedlčany prodělávaly období nejhlubšího úpadku. Střídaly se požáry, morové epidemie a město již nenabývalo starých privilegií. Teprve koncem 18. století se město začalo zotavovat. Obnovovala se řemesla a obchod, přibývalo lidí i domů. Zrušení poddanství v roce 1848 a později i politické uvolnění umožnily nový rozvoj města.

Po první světové válce město zůstávalo střediskem zemědělského kraje s malým podílem průmyslu. Jeho obyvatelé se zde těžko mohli uživit, proto hledali práci ve větších městech, někteří i v cizině. Do osudu města těžce a neblaze zasáhla nacistická okupace. Pod záminkou vytvoření vojenského cvičiště pro jednotky SS byla vysídlena v létech 1942 a 1943 rozsáhlá oblast mezi Vltavou a Sázavou. V Sedlčanech tak roku 1943 muselo opustit své domovy více než 2200 obyvatel.³

Osvobození po roce 1945 přineslo nové možnosti pro rozvoj města i kraje. Postupně přibývalo moderního průmyslu, ale za cenu značné devastace všech sfér lidského bytí.

---

³ POLÁK, Stanislav; HLINECKÝ Oldřich. *Archiv města Sedlčan: Inventář*. Příbram: Okresní archiv v Příbrami, 1972.

1.3 Historie města Příbram

Dějiny města Příbrami jsou odpradávná spjata s hornickou činností a tradicí. Těžba rud zajišťovala obyvatelům zdroj obživy a přinášela nemalé finanční příjmy vlastníkům města. První zmínka pochází z roku 1216, kdy Příbram získal pražský biskup Ondřej od velmože Hvoznaty. Do husitských válek se Příbram rozrostla na centrum velkého církevního panství. V tomto období, přesněji v polovině 14. století, nechal vybudovat arcibiskup Arnošt z Pardubic k ochraně stříbrných dolů menší hrad – dnes významnou památku města známou pod názvem „Zámeček“, která slouží ke kulturním účelům (v roce 2011 se zde konal již osmý ročník Festivalu pěveckých sborů Příbram), jako infocentrum a muzeum. Městská práva obdržela Příbram roku 1406. Důsledky husitských válek byly pro město katastrofální. Příbram, zbavena církevní vrchnosti, ale zároveň i starobylých práv, se stala majetkem krále. Ten ji však spravoval nepřímou, a jelikož ji dával do zástavy svým věřitelům, město výrazně upadalo.

Měšťané upínali svoje naděje k těžbě stříbra. Rozmach hornické činnosti se započal v 16. století a vyvrcholil povýšením Příbrami na královské horní město v roce 1579. Ve městě žilo i mnoho Němců, kteří přicházeli v této době především z Krušných hor.

Paradoxně poté nastal útlum těžby a následně vypukla třicetiletá válka. V éře pobělohorské se dominantním stal řád jezuitů, který z málo známé kaple nad Příbramí učinil nejslavnější poutní místo. Chrám Svatá Hora byl v letech 1658 – 1675 přebudován v barokním stylu. Je dílem italského stavitele Carla Luragha, autorem sochařské výzdoby portálu je známý M. Brokoff a unikátní kryté schody vedoucích z města do areálu navrhl K. I. Dienzenhofer.

Změny ve způsobu života přišly až na konci 18. století, kdy byl roku 1773 zrušen jezuitský řád a zároveň započala nová etapa stříbrorudného dolování. V 19. století těžba formálně vyvrcholila a město se stalo světově proslulé jako místo nejvýnosnější těžby v celé habsburské monarchii, stalo se centrem mnoha báňských institucí a vzniklo zde množství škol všech stupňů. K nejvýznamnějším patřila Vysoká škola báňská, která sídlila v letech 1849 až 1946 v prostorách dnešního Zámečku.⁴ Dle údajů Českého statistického úřadu: „V současnosti je školství na Příbramsku zastoupeno sítí základních škol, učilišť, středních a vyšších škol. Střední všeobecné vzdělání lze získat na 2 gymnáziích v Příbrami,

---

⁴ POLÁK, Stanislav. *Archiv města Příbrami: Inventář*. Příbram: Okresní archiv v Příbrami, 1991.

po jednom gymnáziu je ještě v Dobříši a Sedlčanech. Na vyšších odborných školách lze získat vzdělání zaměřené na zdravotnictví, strojírenství, elektrotechniku, geodézii či ekonomii. V Příbrami se nachází také pobočka českobudějovické Vysoké školy evropských a regionálních studií.“⁵

Dvacáté století přineslo Příbrami řadu velkých změn. Slábnul význam těžby stříbrné rudy, ale naopak po druhé světové válce započal nástup těžby uranové rudy, která byla ukončena až v roce 1991. V této době se Příbram stala průmyslovým městem. Bohužel za cenu nenávratných škod na krajině, ekologii a architektuře (velmi nevybíravě bylo poničeno historické centrum města).

1.4 Historie města Dobříš

Ves Dobříš se v písemných pramenech poprvé připomíná k roku 1252 jako královský statek. Před rokem 1321 ji král daruje Štěpánovi z Tetína. Výhodná poloha Dobříše v blízkosti Prahy na důležité cestě z Pasova, Zlaté stezce, poutala trvale zájem panovníka. Vzápětí se statku ujal Jan Lucemburský a vystavěl zde nový hrad. V době husitských válek procházela tudy často vojska táhnoucí od jihozápadu k Praze. Začalo též období vlády zástavních pánů. V roce 1422 zastavuje Zikmund Lucemburský Dobříš katolickým pánům Bedřichovi a Hanušovi z Kolovrat. Dalšími majiteli jsou král Jiří z Poděbrad, Jindřich ze Švanberka, Popelové z Lobkovic, král Ferdinand I. a Vilém Švihovský z Rýznburka a jeho synové. To mělo samozřejmě velký vliv na prosperitu panství a městečko se zámkem úplně zpustlo.⁶

Obrat k lepšímu nastal až v polovině 16. století, když se ujal panství sám Ferdinand I. Další zkázu přinesla do města třicetiletá válka a výrazně změnila majetkové poměry. V roce 1630 koupil zámek a přiléhající polnosti hrabě Bruno z Mansfeldu. Ten zde sídlil až do roku 1789 a systematicky budoval velké a hospodářsky silné panství. V letech 1745 až 1765 přebudoval zámek v pozdně barokním stylu a obklopil jej rozsáhlým parkem. Vymřením rodu po meči se na Dobříš dostal rod Colloredů. Za jejich vlády se stává centrem zdejší oblasti a v roce 1853 je povýšena na město. Za druhé světové války byl

---

⁵ Charakteristika okresu Příbram. *Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ pro Středočeský kraj* [http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/charakteristik]. 19.1. 2011 [cit. 2012-01-02].

⁶ POLÁK, Stanislav; TŘEŠŇÁK Josef. *Archiv města Dobříše: Inventář*. Příbram: Okresní archiv v Příbrami, 1971.

velkostatek a zámek sebrán Colloredům nacisty. Po válce Dobříš postihl obvyklý úpadek venkovských měst.⁷

1.5 Zajímavosti, významné památky, kulturně historické souvislosti

Příbramsko je však nadále pro své přírodní krásy i příhodnou polohu vyhledávanou turistickou lokalitou. Bezesporu nejčastějším cílem návštěvníků jsou orlická, kamýcká a slapská přehradní nádrž.

Mimo jiné se v regionu nachází řada zajímavých kulturních památek. Jmenujme alespoň již zmiňovanou Svatou Horu u Příbrami s oltářem z ryzího stříbra a nádhernou štukovou výzdobou, hornické muzeum a skanzen na Březových Horách, bývalý zámeček hraběte Kounice – dnes památník Antonína Dvořáka ve Vysoké u Příbrami, zámek a anglický park v Dobříši, zachovalé historické centrum městečka Nový Knín, zámek a zbytek židovské čtvrti v Březnici, hrad v Rožmitále pod Třemšínem, hrad Vysoký Chlumeč, Červený hrádek u Sedlčan, zříceninu hradu Kamýk, zříceninu hradu Valdek a poutní místo s barokním kostelem na Makové hoře nad obcí Smolotely.

V regionu také žilo a tvořilo několik velikánů české hudby. V Rožmitále pod Třemšínem to byl místní kantor a regenschori Jakub Jan Ryba, nedaleko Příbrami ve Vysoké často pobýval snad nejznámější český skladatel Antonín Dvořák, na Sedlčansku v blízkých Křečovicích najdeme rodiště Josefa Suka a městys Jince může být pyšný na svého rodáka Josefa Slavíka.⁸

---

⁷ DOLEŽAL, Daniel. *Příbram a okolí: Turistický průvodce*. Příbram: Knihkupectví Olšanská a Hyšpler, 2007. s. 7-19. ISBN 80-902362-0-0.

⁸ DOLEŽAL, Daniel. *Příbram a okolí: Turistický průvodce*. Příbram: Knihkupectví Olšanská a Hyšpler, 2007. s. 7-19. ISBN 80-902362-0-0.

2 Sedlčany

2.1 Historie sborového zpěvu

2.1.1 Literátské bratrstvo

Prvopočátky sborového zpěvu na Sedlčansku lze spolehlivě vystopovat do počátku 16. století. S tehdejší společenským životem ve městě i regionu se můžeme seznámit především díky spolku sedlčanského literátského bratrstva. Vzhledem k významným dochovaným památkám té doby lze jednoznačně říci, že sedlčanští byli skutečně na úrovni. Existoval latinský a český kůr a bratrstvo mělo chorální i figurální literáty znamenité.⁹

Do současné doby se dochovaly především kancionály, ale i některé hudební nástroje. Dnes jsou uloženy v depozitáři Městského muzea a Městského úřadu v Sedlčanech. Literáti se věnovali vícehlasému sborovému zpěvu na kůru kostela sv. Martina.

Název literáti byl odvozen od toho, že členové tohoto spolku ctili vzdělanost a sami se pokládali za vzdělance, zejména když byli schopni zpívat latinské liturgické texty a zvládnout vedle jednohlasu i vícehlas. Kvalitní vzdělání v Sedlčanech získali v městské latinské škole, která byla pod přímou správou Karlovy univerzity. Pěvecký sbor (bratrstvo či bratřina) měl své představené, byl organizován podobně jako řemeslnické cechy, řídil se přesně stanovenými pravidly a měl také svůj majetek. Z písemných pramenů se dozvídáme, že byl vlastníkem polí na několika místech v blízkém okolí, např. u Roudného nebo za Stínadly.¹⁰ Tyto pozemky se pronajímaly a výnos z nájmu se využíval k platům kantorovi, varhaníkovi, na pořízení nákladných zpěvníků a samozřejmě i literátům za zpěv v kostele. Další finanční prostředky sbor získával od bohatých měšťanů a štědrost prokazovali zpěvákům i patroni sedlčanského kostela – Rožmberkové.¹¹

Když roku 1580 získal Sedlčany Jakub Krčín, vystupoval zpočátku vůči svým novým poddaným dosti tvrdě, ale později se jeho postoj změnil a snažil se získat náklonnost sedlčanských měšťanů. V Sedlčanech byl jeho důvěrným přítelem dlouholetý rychtář,

⁹ VLASÁK, Antonín N. *Okres sedlčanský*. Praha: Fr. A. Urbánek, 1876. s. 55-56.

¹⁰ FLIEGER, Jindřich; KRATOCHVÍL Antonín. *Pamětní kniha města Sedlčan I. (1922/ 1836/- 1937)*. Sedlčany: Městské muzeum Sedlčany, 1937. s. 55

¹¹ KONRÁD, Karel. *Dějiny posvátného zpěvu staročeského od XV. věku do zrušení literátských bratrstev*. Praha: Cyrillo- Methodějské knihtiskárny V. Kotrba, 1893. s. 145-146.

literát a kmotr jeho dětí Václav Křikava. Rodina Křikavova patřila mezi nejbohatší ve městě a vlastnila výstavní dům na náměstí.

Krčín se také stal horlivým členem a štědrým mecenášem bratrstva a pro literátský kůr pořídil za podpory některých majetných měšťanů bohatě zdobený kancionál, dnes nazývaný Krčínův.¹²

2.1.2 Sedlčanské kancionály

Na jeho titulní straně najdeme znak Jakuba Krčina spolu s erbem Rožmberků a latinský nápis, který ve volném překladu zní: „*Toto jest skvělé znamení šlechtictví Jakuba Krčina, pána z Jelčan a Sedlčan, jenž toto dílo pro chválu Hromovládce založil vlastním nákladem, když Sedlčanským dobře jako otec vládl a vši silou jejich prospěch hájil. Je to přece zjevný dar posvátné zbožnosti rytíře a jistě též k větší slávě boží.*“¹³ Na vedlejší straně najdeme jména všech sedlčanských měšťanů, kteří se finančně podíleli na výrobě tohoto středověkého zpěvníku.¹⁴ Najdeme zde i typografický znak Daniela Sedlčanského, v jehož dílně byl tento list kancionálu pořízen v letech 1580 až 1595.¹⁵ Připomeňme, že Daniel Sedlčanský, tiskař na Starém městě pražském, vydával na základě výsady císaře Rudolfa II. v roce 1597 první české noviny.¹⁶

„Krčínův kancionál, v kožené vazbě s vtačenými ornamenty a bronzovým kováním s rostlinnými a zvířecími motivy, obsahuje česky i latinsky psané písně církevního roku a je zdoben skvostnými miniaturami. Jsou tu i novější písně a skromné záznamy kronikářského charakteru ze 17. až 19. století. Mezi nimi nejvíce pozornosti přitahuje obrázek na str. 375, kde je zachycen literátský sbor při zpěvu na kůru sedlčanského kostela. Stojí zde patnáct zpěváků rozdělených do čtyř skupin podle hlasových dispozic a jeden hráč je doprovází na basu. Za nimi je zjednodušeně a bez opevnění zachycen sedlčanský kostel. Nakolik se tito pánové podobají skutečným sedlčanským literátům, nemůžeme soudit, nicméně muž v červeném šatu s bílým kloboukem a dlouhým mečem je s největší pravděpodobností sám

¹² PÁV, Jiří. *Sedlčanští literáti a Jakub Krčín*. Radnice : Zpravodaj města Sedlčany, 2004, 9, 1. s. 3.

¹³ VLASÁK, Antonín N. *Okres sedlčanský*. Praha: Fr. A. Urbánek, 1876. s. 55-56.

¹⁴ BAJGAR, Jindřich, et al. *Vlastivědný sborník Podbrdsko 15: Hudební památky sedlčanského literátského bratrstva*. Příbram: Okresní archiv Příbram, 1979. s. 67-90.

¹⁵ VLASÁK, Antonín N. *Okres sedlčanský*. Praha: Fr. A. Urbánek, 1876. s. 55-56.

¹⁶ HABART, Čeněk. *Sedlčansko, Sedlecko a Voticko: II. díl*. Praha: Pražská edice, 1995. s. 237. ISBN 80-901509-6-9.

rytíř Jakub Krčín. Hned nad ním je latinský nápis: „Je mým přáním, abyste se měli navzájem v úctě.“ Přestože tehdejší pán města byl údajně namalován také na svém domě v Českém Krumlově, uvnitř křepenické tvrze i v obděnickém kostele, zůstává tato kresba z kancionálu dosud jediným známým dobovým ztvárněním Krčínovy podoby.

Kolik kancionálů využívalo literátské bratrstvo v době Jakuba Krčina již nelze určit. Za třicetileté války bylo město několikrát vyplněno švédským vojskem a mnohé pamětihodnosti vzaly za své. Roku 1680 navíc došlo ke katastrofálnímu požáru, při němž byly zničeny všechny knihy a rukopisy uložené na radnici a v děkanství.

Několik sedlčanských kancionálů však veškeré požáry i jiné útrapy přečkalo a uchovaly se v Sedlčanech až do současnosti. Můžeme se jimi těšit i přesto, že roku 1785 císař Josef II. všechna kostelní bratrstva rázně zrušil a nařídil sepsat jejich inventář a majetek. Sedlčanští literáti se nezalekli žádných trestů ani pokut a císařské nařízení nerespektovali. Při úřední inventuře udali pouze dva velké a sešlé kancionály a jeden menší. Ostatní - ty nejcennější - zapřeli, a tak je zachránili. Zpívali z nich nerušeně dál a literátský kůr udrželi i po zákazu císařovu až do roku 1806.

Rukopisných sedlčanských kancionálů se zachovalo celkem osm. Jeden je uložen v hudebním oddělení Národního muzea v Praze. Má rozměry 26 x 37 cm a v úvodním latinském věnování čteme jméno sedlčanského kantora Ondřeje Kopydlanského. Význam kancionálu je veliký zvláště tím, že jsou v něm zaznamenány zpěvy v rozmezí bezmála dvou staletí (z let 1430-1630). Zbýlých sedm kancionálů je uloženo v Městském muzeu Sedlčany. Dva jsou pergamenové a pět papírových. Nejstarší jsou latinský antifonář a nenotovaný latinský žaltář - oba z 15. století. Dále graduál z 1. poloviny 16. století, který obsahuje latinské i české zpěvy; český graduál ze 2. poloviny 16. století (je bez obrázků a obsahuje přípis: *Tento gradualik jest obnoven leta Páně 1593 od pana Pavla Čížka, měšťanina Starého města Pražského*); dvě hlasové knihy (alt a tenor) svázané roku 1592 a zejména český papírový graduál z téže doby - zvaný Krčínův.¹⁷

Písemné prameny odkazují i na skutečnost, že i v blízkých Počepicích na Sedlčansku velmi pravděpodobně byl literátský kůr. Autor pojednání tak soudí ze starých na papíru psaných kancionálů od roku 1549 a bývalých tří krucht v tamějším kostele, jež byly odstraněny roku 1790.¹⁸

¹⁷ KUTHAN, Jan ; STECKER, Martin . *Sedlčanskem po stopách Jakuba Krčina*. Praha : Rodiče s. r. o, 2005. s. 88. ISBN 80-86695-61-1

¹⁸ KONRÁD, Karel. *Dějiny posvátného zpěvu staročeského od XV. věku do zrušení literátských bratrstev*. Praha: Cyrillo- Methodějské knihtiskárny V. Kotrba, 1893. s. 141.

2.1.3 Sedlčansko v 19. století, založení spolku Záboj

V 19. století pokračovala tradice chrámového zpěvu, dělaly se takzvané figurální mše, tedy mše zpívané za doprovodu hudebních nástrojů. Při kostele sv. Martina existovala stále početná skupina hudebníků a zpěváků.

Na Sedlčansku působilo několik kantorů, kteří významným způsobem ovlivňovali hudební dění a zasloužili se o dobrou úroveň sborového zpěvu. Příkladem jsou Matěj Bareš a Jan Baxa, učitelé, vůdčí osobnosti hudebního dění druhé poloviny 19. století ve městě.

Uvolnění dusivého útlaku bachovského absolutismu v 60. letech téhož století vytvořilo vhodné podmínky pro nové formování národního a kulturního života. V Sedlčanech se aktivizovali mladí vlastenci, studenti, živnostníci, úředníci a učitelé, kteří obětavě a s nadšením začali organizovat společenský život ve městě. Znovu začalo hrát ochotnické divadlo, vznikaly i spolky nové.

Mezi nimi přední místo zaujal pěvecký spolek Záboj, založený r. 1862. Ten nejvýrazněji ovlivňoval kulturní dění ve městě a stál v čele všech významných národních akcí v letech šedesátých a sedmdesátých. Pěstoval nejen sborový zpěv, ale šířil také lásku k české řeči a přispíval tak k růstu národního uvědomění. Podnět k založení spolku vyšel z řad vlastenců, kteří se r. 1861 začali scházet na besedních zábavách v hostinci U Růže. Již 13. prosince téhož roku podali žádost místodržitelství v Praze o povolení pěveckého spolku v Sedlčanech. Místodržitelství však s vyřízením nespěchalo. Sedlčanští zpěváci se bez ohledu na to, že spolek nebyl povolen, a vzdor zákazu okresního hejtmana dále scházeli a na besídkách nacvičovali sborový zpěv. Teprve nová žádost byla místodržitelstvím v Praze dne 11. 5. 1862 kladně vyřízena.

Stanovy Záboje byly vydány 4. července 1862 a první valná hromada se konala o dvacet dnů později. Ustavující schůzi svolal kaplan Jiří Skřivánek: „Ctění pánové! Nebude snad nutné dokazovat potřebu zaražení zpěváckého spolku“, píše se v prvním oběžníku, „neboť každý ví, jakého užitku a jakého vyražení poskytuje. Nemýlím se snad, když doufám, že hojný počet údů přistoupí k němu, a to tím více, poněvadž my Čechové jsme uznáni za národ zpěvný, jak jistý význačný spisovatel vyjádřil: Celý národ zpívá!“

Na pozvánku se podepsalo celkem 33 zájemců, kteří se sešli v hostinci U Růže, kde se pak pravidelně každý týden nacvičovalo. Mezi účastníky byl i Jan Baxa, řídicí učitel ze Sedlčan, který v letech 1863 – 1899 působil jako sbormistr spolku. Pod jeho vedením

dosáhl Záboj vysoké úrovně ve sborovém zpěvu.¹⁹ K zakládajícím členům patřili Jiří Skřivánek, kaplan ze Sedlčan, Josef Škvorecký, praporečník až do roku 1902, J. Gartner, K. Holoubek, F. Hromádka, J. Černý, F. Soukup, J. Poustka, bratři Barešové a další. Mnozí mladí členové spolku se později stali předními veřejnými činiteli ve městě.

Ještě v roce 1862 si Záboj pořídil po příkladu pražského Hlaholu svůj spolkový prapor. Nebyl to prapor nový, ale pro potřebu pěveckého sboru upravený prapor sedlčanské gardy z roku 1848. Na červeném a bílém hedvábí byl z jedné strany vyšíť stříbrný lev s vyplazeným jazykem, na druhé straně červená pětilistá růže – znak města Sedlčan. Na stuhy nakreslil přední český malíř Josef Mánes heslo pěveckých spolků: „ Zpěvem k srdci – srdcem k vlasti“. Na velké národní slavnosti, která se konala u příležitosti pouti na Církvičce, byl prapor, jak v té době bylo zvykem, vysvěcen.

Slavnost svěcení se odbyvala na sedlčanském náměstí před morovým sloupem. Účastnilo se jí mnoho občanů města, okolních obcí a přední kulturní činitelé té doby – hudební skladatel a dlouholetý sbormistr pražského Hlaholu Karel Bendl a historik K. V. Zap. Slavnostní projev pronesl B. M. Kulda, vikář z Chlumu. Ve své řeči vyjádřil naději „... že jako Záboj bude sedlčanský spolek blahodárně pracovati v blahu celého národa milovaného.“²⁰ Tomuto poslání se sedlčanský pěvecký spolek skutečně nezpronevěřil.

U příležitosti svatojánských oslav v Praze roku 1862 se také uskutečnil první sjezd pěveckých spolků z Čech, kterého se zúčastnilo dvacet zpěváků ze Sedlčan. Zvláště mohutná byla pěvecká slavnost pořádaná ve dnech 15. a 16. května 1864. Na ni přijeli sedlčanští ještě ve větším počtu. Pod spolkovým praporem jich pochodovalo 32. A právě pro spolkový prapor se dostali do sporu s úřady. Neměli totiž povolení k užívání zemského znaku - stříbrného lva s vyplazeným jazykem - a proto jej narychlo pozměnili a lvovi zakryli jazyk ústřížkem látky. Spisovatel Jan Neruda vtipně poznamenal, že sedlčanský lev už není rakouskému státu nebezpečný, když má zašitou tlamu.²¹

Především však vykonal Záboj mnoho užitečné práce pro povznesení kulturní úrovně občanů v Sedlčanech a blízkém okolí. Spolek vystupoval při různých slavnostech v místě, organizoval velmi oblíbené společenské večery. Roku 1864 připravil první merendu a každý rok vystrojil vánoční stromek pro chudé děti. Výtěžek z těchto kulturních akcí věnoval ve prospěch chudých ve městě a na zakoupení knih.

¹⁹ PÁV, Jiří. *Počátky pěveckého spolku Záboj v Sedlčanech*. Městské muzeum Sedlčany, 2000. s 1-3.

²⁰ KULDA, Beneš Method. *Promluva. Posvátá kazatelna*. 1879, roč. 16.

²¹ FLIEGER, Jindřich; KRATOCHVÍL Antonín. *Pamětní kniha města Sedlčan I. (1922/ 1836/ - 1937)*. Sedlčany: Městské muzeum Sedlčany, 1937. s. 78

Pěvecký spolek Zábój reprezentoval Sedlčansko na mnoha významných národních manifestacích. V roce 1868 začala česká buržoazie pořádat veřejná politická shromáždění – tábory lidu – pod širým nebem, kterých se účastnily i široké vrstvy řemeslnictva, inteligence, rolnictva a později i dělnictva. V našem kraji se první tábor lidu sešel na Blaníku 28. června 1868. Tohoto shromáždění se zúčastnili mnozí občané ze Sedlčanska a spolu s nimi i členové Zábóje, které pozvali na Blaník jejich kolegové z pěveckého spolku Ozvěna v Benešově.

Největší národní slavností se stalo položení základního kamene ke stavbě Národního divadla. Ve slavnostním průvodu českých národních spolků pochodovali i sedlčanští zpěváci. Na stavbu pomníku Janu Žižkovi u Příbyslavi dovezli členové spolku kámen z Hradu Ostromeč, známého z doby husitské. Zábój úspěšně rozvíjel svou činnost až do roku 1879. Pak se na delší dobu odmlčel a k novému oživení došlo v roce 1890.²²

Na konci 19. století, v roce 1899, bylo činnými členy sboru 32 mužů a 11 žen. Původně šlo výhradně o mužský sbor. Skutečně mimořádnou událostí nejen pro členy Zábóje, ale pro hudebně milovné občany Sedlčanska, byla návštěva Antonína Dvořáka, kterého přivedl do města jeho zeť, hudební skladatel Josef Suk. Oba skladatelé se zúčastnili mše na kůru kostela sv. Martina, kde se hrálo a zpívalo. Z dochovaných pramenů, tedy z článku v Lidové demokracii z roku 1948, se dozvídáme, že si pochvalovali tehdejší hudební nástroje používané místními hudebníky.²³ V roce 1904 se konala v Praze velká hudební a kulturní slavnost - První český festival, na který poslal Zábój 11 členů.

Obě světové války znamenaly pro Zábój značný útlum a výrazný úbytek členů. Od roku 1921 do roku 1938 působí na měšťanské škole v Sedlčanech další významný učitel – Jaroslav Paleček, od roku 1921 do roku 1924 dirigent Zábóje, blízký přítel Josefa Suka, autor práce Hudba našich krajů a významná kulturní postava regionu.²⁴ V době první republiky Zábój pravidelně pořádá koncerty a zve k hostování známé pražské zpěváky a umělce. Ani na začátku 2. světové války nepřestal Zábój existovat, svědčí o tom členská legitimace Marie Hellerové z roku 1940.

---

²² PÁV, Jiří. *Počátky pěveckého spolku Zábój v Sedlčanech*. Městské muzeum Sedlčany, 2000. s 1-3.

²³ BAXA, Václav. Ze vzpomínek na Antonína Dvořáka. *Lidová demokracie*. 1949, r. 5, č. 102 z 1. 5. 1949, s. 6.

²⁴ TYWONIAK, Jiří, et al. *Vlastivědný sborník Podbrdská 16 : Sedlčanský sborník 3*. Příbram : Okresní archiv a Okresní muzeum v Příbrami, 1979. 256 s.

Paní Marie Hellerová se stala členkou sboru i po jeho znovuoobnovení v 90. letech. Spolu s vystěhováním Sedlčan a nárůstem fašistického útlaku dochází přeci jen k přerušení aktivit. Spolek pokračuje ve své činnosti až v roce 1946. Po sedmi letech fungování je v roce 1953 rozpuštěn a ukončuje svoji práci téměř na čtyřicet let.

2.1.4 Sborový zpěv po druhé světové válce

V období těsně po válce a v éře totalitního režimu je nutné vzpomenout tři významná jména spojená se sborovým zpěvem v Sedlčanech: Jaromíra Rádla, Stanislava Kofroně a Marii Kovářovou. Tito lidé se významně zasloužili o pokračování tradice sborového zpěvu na Sedlčansku.

V roce 1947 nastupuje na gymnázium Jaromír Rádl, učitel matematiky, ale také skvělý hudebník. Jeho aktivity jsou spojené nejen se spolkem Záboj a hudebním sdružením Suk, ale také sám zakládá studentský sbor gymnázia působící při škole ještě v první polovině padesátých let. Podle pamětníků tento sbor též nahrával pro Československý rozhlas.²⁵

2.1.4.1 Sbory Stanislava Kofroně

Prvního září 1948 začal působit na měšťanské škole v Sedlčanech jako učitel Stanislav Kofroň (1919-2009). Nejprve se věnoval třiceti až čtyřiceti žákům v rámci kroužku sborového zpěvu. Ten od počátku roku vystupoval pod názvem Sedlčanský dětský sbor. Repertoár souboru byl podřízen tehdejší polické situaci a nacházíme v něm lidové i umělé písně, koledy, ale i tehdy populární budovatelské popěvky a častušky.

Písně pro sbor upravoval výhradně mladší bratr sbormistra Stanislava Kofroně Jaroslav Kofroň (1921-1966), profesor pražské konzervatoře, významný skladatel, hráč na hornu, dirigent příbramské filharmonie, spolupracovník Příbramského dětského sboru Antonína Vepřeka, autor učebnic harmonie, intonace a rytmu, sbormistr, malíř a rodák

---

²⁵ Osobní rozhovor s Jiřím Pávem, Sedlčany, 19. 12. 2011.

blízkých Vletic na Sedlčansku.²⁶ Klavírní doprovod obstarával Jaromír Rádl, na akordeon doprovázel p. Kracík a na bubínek František Kohout.

Sbor vystupoval celkem na 91 akcích, při mnoha oslavách, výročí, konferencích, soutěžích, zúčastnil se přehlídky souborů v Bratislavě, natáčel v Bratislavském rozhlasu a cenná byla i spolupráce s hudebním sdružením Suk. V letech 1948-1951 vedl též mužský pěvecký kvartet Sedlčanská čtyřka. V roce 1951 je pan Stanislav Kofroň přeložen na základní školu do nedalekého Sedlce, kde zastává pozici ředitele školy.

Od roku 1952 se začíná psát historie Sedleckého dětského sboru. Ten získává v roce 1959 a 1960 první místo v celostátní soutěži tvořivosti mládeže. Roku 1952 též při Osvětové besedě v Sedlci založil Národopisný taneční kroužek, který oživil staré tance a místní lidový kroj. V letech 1952-1972 vystupoval v rozhlasu s 8 rozhlasovými pásmi (pastýřská vytrubování) a třikrát s nimi vystoupil na festivalu ve Strážnici.²⁷

V roce 1970 odchází sbormistr Stanislav Kofroň do Příbrami, a tím se uzavírá jeho mnohaletá práce s dětskými sbory. Jeho aktivita na pěveckém poli ale ještě nekončí a v letech 1971-1976 zpívá v Příbramském mužském pěveckém kvartetu.²⁸

2.1.4.2 Sbory Marie Kovářové

Dětského sboru v Sedlčanech se ujal nejprve pan učitel Václav Faktor a po jeho odchodu přebírá práci s mladými zpěváky paní Marie Kovářová (1930-1983). Jako učitelka základní školy působila v Sedlčanech od roku 1959 a vedla velmi úspěšně až do roku 1983 v Sedlčanech dva pěvecké sbory. Základní školu reprezentoval Dětský pěvecký sbor Základní školy v Sedlčanech především v soutěžích ZUČ a Písně přátelství, kde získával nejpřednější umístění. Sbornistryně též aktivně pracovala ve výboru Klubu přátel umění při Kulturním domu Josefa Suka, kde také založila a vedla ženský komorní pěvecký sbor, s nímž rovněž získala nejvyšší krajská ocenění.

Za svoji činnost byla dvakrát oceněna tehdejšími funkcionáři okresu Příbram. V roce 1972 a 1979 jí ONV Příbram udělil Čestné uznání za rozvoj zájmové umělecké

²⁶TRANTINA, Václav, et al. *Velký slovník osobností vědy a kultury příbramského regionu*. Příbram : Knihovna Jana Drdy, 2001. s. 131. ISBN 80-86240-44-4.

²⁷TRANTINA, Václav, et al. *Velký slovník osobností vědy a kultury příbramského regionu*. Příbram : Knihovna Jana Drdy, 2001. s. 131-132. ISBN 80-86240-44-4.

²⁸VRBICKÁ, Jaroslava. *Historie pionýrské organizace a historie dětského pěveckého sboru*. Městské muzeum Sedlčany, 1989. s 1-16.

činnosti mládeže na Příbramsku. Podle slov pamětníků mnoha mladým lidem ukázala cestu k hudbě, naučila je milovat píseň a český jazyk, byla velmi vzdělaná a rozmlouvat s ní bylo radostí.²⁹

2.2 Vybrané sbory současnosti

2.2.1 Znovuobnovení pěveckého spolku Záboj

Ke znovuzrození amatérského pěveckého sboru Záboj došlo v roce 1991. Tehdy se z iniciativy učitelů sedlčanské základní umělecké školy sešli přátelé sborového zpěvu a nacvičili pod vedením Vladimíra Přasličáka a s varhanním doprovodem Martina Severy Českou mši vánoční Jakuba Jana Ryby. První vánoční koncert se vydařil a v dalších letech zpíval smíšený sbor Rybovu mši na přání i v okolních obcích - na Chlumu, v Petrovicích, v Kamýku, Týnci nad Sázavou. Ve Voticích a v Sedlčanech se tato vystoupení stala tradicí a vánoční koncerty se zde konají každoročně. S návrhem pojmenovat nově založený sbor po slavném předchůdci Záboj přišel Mgr. Vladimír Přasličák, tehdejší ředitel Základní umělecké školy v Sedlčanech.

Na počátku roku 1994 se ženy ve sboru rozhodly, že budou zpívat nejen před Vánoce, ale v průběhu celého roku. Vznikl tak ženský komorní sbor pod vedením Vladimíry Severové a přihlásil se opět k názvu Záboj. Obnovený sbor byl nejprve součástí Sdružení přátel a rodáků Sedlčanska. Na jaře roku 1998 se Záboj stal sborem smíšeným a byl zaregistrován jako samostatný spolek. Činnost Záboje je podporována Městským úřadem v Sedlčanech i dalšími příznivci.

Za dobu své novodobé existence soubor vystupoval při mnoha příležitostech, jako byly oslavy 700 let města Sedlčan, slavnosti Rosa, Sukovy Sedlčany, jarní koncerty na Vysokém Chlumci, Sedlčanská vonička a při mnoha dalších kulturních akcích.

Zkoušky probíhají pravidelně jednou týdně, ale před vánočními i jarními koncerty bývá zpravidla zkoušek více. V roce 2011 sbor čítal přibližně třicet aktivních členů.

K doprovodu je nejčastěji využíván klavír, dále menší doprovodné seskupení, např. housle, viola, klarinet, příčná flétna, trubka, tympány, varhany. V souboru působili

---

²⁹ Osobní rozhovor s Jiřím Pávem, Sedlčany, 19. 12. 2011.

jako korepetitoři: Jaroslava Přasličáková, Vladimír Přasličák, Martina Tomášková, Natálie Sova a Martin Severa.

Repertoár tohoto tělesa tvoří převážně úpravy lidových písní, dále umělé písně soudobých autorů a písně populárního charakteru. Záboj v minulých letech často řadil do svého repertoáru úpravy spirituálů J. Tichoty ze Spirituál kvintetu, dále české vánoční mše Rybovu, Marhulovu, Laštůvkovu, Rybovy pastorely a nejrůznější úpravy koled.

Abychom získali větší představu o zaměření sboru, uvedu z dochovaných programů výběr z repertoáru. Na vánočním vystoupení 18. prosince 1994 v kostele sv. Martina v Sedlčanech sbor zazpíval Pastorelu pro 2 hlasy Jakuba Jana Ryby a První vánoční ukolébavku a Vánoční ukolébavku op. 2 Bohumila Fiedlera. Na jarním koncertě 3. dubna měla sedlčanská veřejnost možnost slyšet skladby od Josefa Bohuslava Foerster – Lesní studánka, Antonína Dvořáka – Možnost a Zajatá z Moravských dvojzpěvů, úpravu lidové písně Teče voda teče Zdeňka Lukáše, Aj, dobrou noc Karla Háby a Zazpívej, slavičku, vesele od Václava Trojana. Na koncertě v kulturním domě 8. dubna 1997 sbor představil skladby: Adam Václav Michna – Nebeští kavalérové, Johannes Brahms – Moře, Rudolf Wünsche – Krumlovský zámeček, Leó Delibes – Agnus, Petr Eben – Jarní, Kdyby tu nic nebylo, skladba anonymního autora Alleluja a několik lidových písní v úpravě Jindřicha Jindřicha. Mezi další uváděné autory patří Milan Rajchl, Václav Felix, Jaroslav Kofroň, Milan Uherek a mnozí další.

2.2.2 Dětský sbor Zábojáček

Dětský pěvecký sbor Zábojáček byl založen v roce 1996 při 2. ZŠ Propojení a ZUŠ Sedlčany.

Dlouhou dobu byl rozdělen podle věku na tři oddělení. Do roku 2010 pod vedením sbormistryně Vladimíry Severové, od září roku 2011 prostřední a starší oddělení převzala sbormistryně Marie Křížková. V období největšího rozkvětu Zábojáček navštěvovalo až 70 zpěváků. V současnosti vede Vladimíra Severová pouze přípravné oddělení, kde zpívají děti od čtyř do sedmi let. Sbor vystupuje převážně na akcích v regionu Sedlčanska a zcela pravidelně na samostatných vánočních pořadech a na Sedlčanské voničce.

Obdržel 2. cenu v soutěži pěveckých sborů Jarní petrklíč v roce 2002, kterou pořádala ZŠ Tábořská, Praha 4. Nazpíval a nahrál znělku pro Pohádkový les, tradiční letní pochod pro děti s názvem „Pojďte děti na Červený Hrádek“.

V současnosti navštěvuje Zábojáček přibližně padesát dětí. V repertoáru tohoto seskupení nalezneme hlavně úpravy lidových písní, a to nejen českých. Dále sbor interpretuje skladby současných skladatelů. Mezi nejvíce zařazované autory patří Petr Jistl, Carl Orff, Zdeňek Lukáš, Emil Hradecký a Pavel Jurkovič. Posledně jmenovaný je autorem balady o Svaté Dorotě a vánoční hry Sem, sem, sem pastýři, které sbor nejen zpíval, ale i dramaticky zpracoval. Do svého programu si děti rády zařadí i písně z populárnějšího repertoáru nebo oblíbené písně autorů Jaroslava Uhlíře a Zdeňka Svěráka.

V průběhu několika let existence se zde vystřídal několik korepetitorů, například Jiří Němeček, Jaroslava Přasličáková, Martina Tomášková, Jitka Koupilová, Natálie Sova, Martin Severa.

Soubor navštěvují členové z pouhého zájmu, každý příchozí se může uplatnit bez ohledu na hlasové dispozice a talent. Nejde o sbor výběrový, ale čistě zájmový. Žáci Zábojáčku se kromě klavíru nejčastěji sami doprovází na nástroje z orffovského instrumentáře a zobcové flétny.³⁰

2.2.3 Sbormistryně Vladimíra Severová

Vladimíra Severová, rozená Kabátová, se narodila 29. 12. 1959 v Příbrami. Hudební pedagožka a sbormistryně vystudovala Státní konzervatoř Praha obor akordeon – hudební teorie u profesora Jaroslava Vlacha. Absolvovala v roce 1978 a od téhož roku vyučovala dva roky na LŠU v Příbrami. Od roku 1982 působí na ZUŠ v Sedlčanech, kde vyučuje hru na akordeon, dudy, zobcové flétny, keyboard. V roce 1989 iniciovala vznik dětského dudáckého souboru.

V roce 2000 se stala ředitelkou školy a funkci vykonává dodnes. Od roku 1996 vyučuje též na 2. ZŠ Propojení Sedlčany, kde mimo jiné probíhal nácvik dětského pěveckého sboru Zábojáček. Je spoluzakladatelkou regionální přehlídky pěveckých sborů Sedlčanská vonička, jehož první ročník se uskutečnil v roce 1999. Je též velmi aktivní ve

---

³⁰ Osobní rozhovor s Vladimírou Severovou, Sedlčany, 7. 12. 2011.

spolupráci s francouzským partnerským městem Sedlčan Taverny a přispěla výrazně ke kulturnímu spojení obou měst.³¹

2.2.4 Dětské sbory *Allegro Canto* a *Sluníčko*

Dětský pěvecký sbor *Allegro Canto* byl založen 5. listopadu 1997 při ZUŠ Sedlčany. Sbor byl smíšený a tvořily jej děti ve věku 10 až 15 let. Zpočátku vystupoval pod názvem *Sluníčko*, ale v září roku 1999 se vzhledem k velkému počtu zpěváčků rozdělil na přípravné oddělení, kterému zůstal původní název, a koncertní sbor *Allegro Canto*. V přípravném oddělení děti získávaly základy správné a jednotné hlasové techniky.

V roce 2000 nastoupila na pozici ředitelky ZUŠ Sedlčany paní Vladimíra Severová a ukončila činnost sboru tím, že odmítla prodloužit končící pracovní smlouvu sbormistryni Martině Tomáškové. Bylo to přesně ve chvíli, kdy vedoucí sboru splnila všechny kvalifikační předpoklady pro svůj obor. Vladimíra Severová jako důvod uvedla, že se nehodí do její koncepce školy, protože má v plánu otevřít literárně-dramatický obor. Nutno podotknout, že ředitelka ZUŠ vedla svůj vlastní dětský pěvecký sbor, ale podle veřejného mínění obyvatel Sedlčan nikdy nedosáhla se svým tělesem podobných kvalit ani úspěchů.

Proti rozhodnutí ředitelky se samozřejmě vzdramul náležitý odpor. Existovala petice, kde bylo okolo sta podpisů rodičů dotčených žáků, a ta byla tehdy odeslána na příslušný školský úřad do Příbrami k rukám pana Mgr. Jiřího Holého. Velmi dobře o vzniklé situaci byl informován i dlouholetý starosta města Ing. Jiří Burian. Ze školského úřadu přišla tehdy zpráva, že v této věci nemohou nic udělat, neboť podobná rozhodnutí jsou naprosto v kompetenci ředitelů škol. Ani starosta Sedlčan nikdy nechtěl řešit žádnou personální otázku na ZUŠ a dal vždy přednost svým „přátelským kontaktům“ s vlivnými obyvateli města. A tak se stalo, že školu opustilo asi sto žáků sboru, a naopak do literárně-dramatického oddělení nastoupilo okolo pěti dětí.

Sbormistryně Mgr. Martina Tomášková našla v roce 2000 své nové zaměstnání na 1. ZŠ v Sedlčanech jako učitelka hudební výchovy a angličtiny. Od stejného roku začaly působit sbory *Allegro Canto* a *Sluníčko* na stejné škole, přibližně ve stejném počtu zpěváků, tedy asi 100 dětí.

---

³¹ TRANTINA, Václav, et al. *Velký slovník osobností vědy a kultury příbramského regionu*. Příbram : Knihovna Jana Drdy, 2001. s. 220. ISBN 80-86240-44-4.

Sbor vystupoval na koncertech a různých akcích, několikrát ročně pořádal samostatné koncerty – např. Letem světem s Allegrem Cantem v roce 2001, Tichá noc s Allegrem Cantem roce 2001 nebo velmi úspěšný projekt Afrika v roce 2003.

Hned několika koncertními vystoupeními se sbor představil pražskému publiku. Spolupracoval např. s pražským komorním sborem Piccolo coro, s DPS Coloretton Praha, s komorním flétnovým sdružením Syrinx, s Music akord school Praha, s hud. tělesem Thuri Ensemble, s Collegium Marianum Praha, s Dětskou televizí Praha, PedF UK Praha. Pravidelně se účastnil národních a mezinárodních soutěží a festivalů.

Od roku 2000 do roku 2005 každoročně vystupoval na regionálním festivalu Sedlčanská vonička. V roce 2001 získal zlaté pásmo v celostátní soutěži Letenská vonička a stříbrné pásmo na mezinárodní soutěži adventní a vánoční hudby s cenou Petra Ebena v Praze.

V následujícím roce získal stříbrnou medaili na mezinárodní soutěži Iuventus Mundi Cantat v Olomouci. V témže roce získal ještě zlaté pásmo v celostátní soutěži dětských pěveckých sborů v Kladně a možnost zúčastnit se přehlídky nejlepších sborů v Rychnově nad Kněžnou.

V roce 2002 také natočil CD Z pohádky do pohádky spolu s dalšími umělci z divadla Semafor. Děti spolupracovaly s režisérem Zdeňkem Štěpánem, který režíroval mj. dabing seriálu Simpsonovi, s Jaromírem Polišenským, režisérem Ordinance v růžové zahradě, či Michalem Šetkou, který se podílel na hudební režii Lvího krále.

Ve stejném roce sbor Allegro Canto vystoupil v přímém televizním přenosu 12. ročníku cen Akademie populární hudby Anděl 2002, kde si zazpíval na pódiu se zpěvákem Petrem Mukem.

V roce 2003 byl vybrán jako zástupce ČR a příbramského regionu na mezinárodní festival pěveckých sborů do Prahy. Účinkoval na Petrovickém hudebním jaru a také získal stříbrnou medaili na mezinárodní soutěži Mundi Cantat Olomouc.

Allegro Canto proslavovalo Sedlčany nejen po České republice, ale také i v zahraničí. V roce 2004 sbor podnikl koncertní zájezd do Chorvatska spojený s týdenním soustředěním u moře. V hlavním městě Záhřebu měl dokonce možnost představit se v Českém národním domě díky iniciativě velvyslanectví ČR.

Konečně v roce 2005 získal sbor v mezinárodní soutěži cenu nejvzácnější. Obdržel zlatou medaili a stal se i absolutním vítězem v kategorii dětských pěveckých sborů.

Sbor se stal známým a byla mu nabídnuta možnost účinkovat v dětských animovaných filmech v pěveckých a dabingových rolích Walta Disneyho např. Slonisko a Medvídek Pú, Kouzelný svět Medvídka Pú, Prasátko a jeho velký příběh, Bambi 2 a mnoho dalších, kde mohl hrát po boku řady známých umělců jako např. Leony Machálkové, Jiřího Korna, Lindy Finkové, Dušana Kolára, Jany Durczakové.

S pěveckým sborem Allegro Canto spolupracovalo několik výborných klavíristů, kteří také měli nemalý podíl na jeho úspěchu: v letech 1999-2001 to byla Mgr. Blanka Zedníková-Vyhnalová, od roku 2001 do roku 2004 Mgr. Jaroslava Přasličáková a v roce 2005 Pavel Ešner.

Repertoár sboru byl velmi rozmanitý, tvořily jej písně českých i zahraničních autorů. Z velké části jej tvořily lidové písně převážně v úpravách sbormistryně Mgr. M. Tomáškové. Z dalších můžeme jmenovat skladby P. Ebena, Z. Lukáše, F. Lýska a M. Raichla, spirituály, písně z muzikálu L. Bernsteina West Side Story, cyklus B. Brittna A Ceremony of Carols a další. Sbor premiéroval některé sborové skladby: A. Oliveira: Boneco de cera (CR), A. Ramírez: Misa Criolla (CR), T. Yoshida: Carnavalito (CR). Sbor zpíval také téměř ve dvaceti světových jazycích. Přibližně devadesát procent repertoáru bylo v úpravě sbormistryně. Písně a etnickou hudbu získávala od afrických studentů a dalších cizinců. Následně pak skladby připravovala pro svůj soubor.

Činnost sboru byla ukončena v červnu roku 2005. V červnu 2010 se uskutečnil vzpomínkový koncert nejlepších skladeb z dob trvání pěveckého sboru.

2.2.5 Sbornistryně Mgr. Martina Tomášková

Mgr. Martina Tomášková, roz. Stěhulová, se narodila roku 1968 v Příbrami. V ZUŠ Sedlčany úspěšně ukončila oba cykly oboru hry na klavír. Je absolventkou Týnské vyšší odborné školy Collegium santissimae Mariae Praha v oboru sbormistrovství chrámové hudby a hry na varhany (z roku 1998) a Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy Praha v oboru sbormistrovství, hudební výchova pro SŠ, ZŠ, ZUŠ a dirigování (z roku 2000). Studovala pod vedením Mgr. J. Portycha a prof. J. Koláře. Mezi roky 1995 až 2000 se zúčastnila několika sbormistrovských stáží.

Sbormistryně, zakladatelka a umělecká vedoucí DPS Allegro Canto a Sluníčko Sedlčany (1997-2005). Zúčastnila se několika národních a mezinárodních festivalů a soutěží.

V současné době působí jako učitelka zpěvu na 1. Základní škole v Sedlčanech. Je lektorka sólového zpěvu. Získala se svými žáky ocenění v soutěžích Karlovarský skřivánek. V Písňové soutěži B. Martinů obržela 1. ceny a cenu za nejlepší interpretaci písně B. Martinů (v roce 2011). Je korepetitorka hlavního sboru Pedagogické fakulty UK Praha, koncertuje se sopranistkou Věnceslavou Hrubou-Freiberger. Vystupovala se zpěvákem P. Mukem a N. Halamovou (1995-2005).³²

---

³² Osobní rozhovor s Martinou Tomáškovou, Sedlčany, 26. 11. 2011.

3 Příbram

3.1 Historie sborového zpěvu

3.1.1 Literátské bratrstvo

Stejně jako v mnoha dalších městech po celých Čechách a na Moravě existovalo ve středověku i v Příbrami literátské bratrstvo. Toto sdružení kostelních zpěváků se scházelo v kostele svatého Jakuba a bylo uskupením bohatých měšťanů, řemeslníků, pánů radních a tehdejší vyšší společnosti.³³

Literátský kůr zde mohl být zřízen již v druhé polovině patnáctého století, ale není to nijak potvrzeno.³⁴

Všichni členové se těšili velké vážnosti, dokonce nosili na bohoslužby jednotný šat a velmi si na tomto zakládali. Tuto informaci potvrzuje fakt, že v poslední době před zrušením vlastnilo bratrstvo osm plášťů z černého sukna, osm černých klobouků s florem a dva příkrovy. Oblečení bylo nečlenům půjčováno za poplatek a pravděpodobně v době krátce po rozpuštění sboru vydraženo za 33 zl. a 20 kr.

Roráty zpívali obyčejně rektor kůru, varhaník, servus a kolektor. Servus neboli sluha měl na starosti za 5 zl. pohřební potřeby, světlo na kůru a předzpěvování. Příbramské bratrstvo mělo i slušný majetek. Louky a pole vydělávaly 12 zl. ročně. V roce 1775 je prodali manželům Hubáčkovým za 410 zl. Z úroků pak získávali 16 zl. a 24 kr. Když bylo bratrstvo v roce 1783 zrušeno císařem Josefem II., mělo minimálně patnáct členů.³⁵

Z písemných pramenů se ještě dozvídáme, že v době působení farářů Pavla Marka, Kašpara Netolického a Jiřího Řečického, přesněji mezi roky 1548 až 1579, se utvořilo v Příbrami literátské bratrstvo. To postupně v době od roku 1563 do roku 1593 pořídilo umělé iluminované příbramské kancionály. Po Jiřím Řečickém se stal v Příbrami farářem na dva roky Jan Tribulicius a po něm v roce 1581 do roku 1597 oblíbený děkan Mikuláš Koukal Dvorský. Za něho literátské bratrstvo dokončilo vydávání kancionálů, které sestavil tiskař Matouš Radouš.³⁶

---

³³ KALOUSEK, Josef. *Památky archeologické a místopisné*. Praha: Archeologický Sbor Musea království Českého, 1878.

³⁴ KONRÁD, Karel. *Dějiny posvátného zpěvu staročeského od XV. věku do zrušení literátských bratrstev*. Praha: Cyrillo-Methodějské knihtiskárny V. Kotrba, 1893. s 144.

³⁵ MALÝ, Ladislav. *Věstník městského muzea v Příbrami*. Příbram: Městské muzeum Příbram, 1933.

³⁶ JOSEF, Vrátný. *Příbramští děkanové*. Příbram: Farní odbor katolické charity, 1936. s. 14.

Z dalšího zdroje zjišťujeme, že v roce 1584 se obec příbramská rozmohla natolik, že si mohla od krále koupit osm okolních vesnic a ty se staly základem pozdějšího rozšířeného městského panství. Sílil i kulturní život a literátské bratrstvo si pořídilo nový, nádherně vypravený dvousvazkový graduál. Tato nejvzácnější rukopisná památka Příbrami vznikala postupně v letech 1564 až 1596 v dílně známého pražského iluminátora kostelních knih Jana Kantora Starého. Na titulní straně prvního svazku graduálu je namalován městský znak, stříbrný kostel se dvěma postranními věžemi v červeném poli, a jde o jeho první dochované barevné provedení.³⁷

Jiný pramen nám cituje rok 1598, kdy měl darovat utrakvistický farář Mikuláš Koukal Dvorský literátskému kůru příbramskému nový antifonář, jehož bylo při bohoslužbách používáno až do konce minulého (myšleno devatenáctého) století.³⁸

Po rozpuštění literátského bratrstva na samém konci 18. století jistě nenastal naprostý útlum sborového zpívání. S největší pravděpodobností se na kůru sv. Jakuba zpívaly figurální mše i nadále.

V 19. století existovalo v Příbrami jistě i několik kapel. Tím nejvýznamnějším světským amatérským orchestrem byla Příbramská hornická kapela. Ta se dokonce zúčastnila jako reprezentant města světové výstavy ve Vídni v roce 1873. Její fungování sledujeme až do roku 1904, kdy byla rozpuštěna. Na jejích troskách vznikla v roce 1908 Příbramská filharmonie.

3.1.2 Příbramské kancionály

V majetku Příbramského hornického muzea je v současné době pět významných, téměř kompletních středověkých rukopisů s hudebním obsahem a několik fragmentů z nedochovaných kancionálů vesměs v havarijním stavu.

První rukopis z let 1560 – 1580 má v popisu hornického muzea I. kancionál příbramský, Rorátník příbramský. Na něm najdeme pod sv. Matějem nápis „Matias“ a rok 1563. Na titulním listu se nachází erb Korků a protější list je vyplněn velkým znakem řeznickým. Památka pochází z dílny J. Kantora Starého, Staré Město Praha. Vázán je

³⁷ ČÁKA, Jan. *Podbrdskem od městečka k městu*. Praha: Středočeské nakladatelství a knihkupectví, 1988. s.285. ISBN 80-7057-000-8.

³⁸ *Město stříbra a slávy: Sborník na oslavu 750letého trvání horního města Příbrami*. Příbram: Městský národní výbor, 1966. s. 167.

v bukových deskách potažených bílou kůží, s vtačenými ozdobami a mosaznými rohy zdobně prosekávanými. Na 230 listech objevíme bohaté iluminace s náboženskou tematikou doplněné středověkou notací zpěvů ke mši v adventu, začátku liturgického roku a další písně. Rozměry jsou 38 cm na šířku a 52 cm na výšku.

Mezi nejvýznamnější patří česky psaná kniha popisovaná jako III. kancionál příbramský, datovaný rokem 1580. Na titulku vstupní strany najdeme nápis **DOMINVS VISITAVIT NOS ORIENS EX ALTO**. Z toho se dá vyčíst rok 1580, ten ale nemusí být pro vznik rukopisu určující. Na titulní straně nalezneme ještě historický erb města chráněný dvěma lvy a verš **DE CIVITATE DEI, LIBRO II**. Obsahuje bohaté zlatené iluminace dobových námětů, například výtvarně zpracovanou středověkou techniku těžby rud v Příbramských dolech a mnoho biblických a dalších náboženských motivů. Tento II. graduál příbramský pochází z kůru kostela svatého Jakuba. Celá řada notových zápisů a kreseb se nalézají celkem na 502 papírových listech – fóliích. Ty jsou svázané do dřevěné, kůží opatřené vazby s mosazným kováním. Rozměry rukopisu jsou na šířku 38 cm a na výšku 54 cm. V této významné písemné památce začíná liturgický rok Velikonocemi.

Další nádherný bohatě iluminovaný Graduál psaný česky má na obálce datování 1587. V popisu má tato kniha II. foliant příbramského antifonáře a obsahuje na celkem 334 fóliích (listech) zpěvy ke mši, tedy jejich notové zápisy. Použitým materiálem k výrobě je opět papír. Vázán je v dřevěných deskách, potažený bílou kůží, s mosaznými ozdobami v rozích a ve středu s nápisem **IERO HON JOAN ALB 1587**. Velikost je na šířku 22 cm a na výšku 33 cm. Opět zde najdeme několik bohatě zdobených iluminací s biblickými motivy a ze života svatých. Typ použitého písma u všech rukopisů je gotická minuskule s bohatými iniciálami.³⁹ Čtvrtou významnou písemnou hudební památkou v Příbrami je latinský antifonář, přesněji I. foliant příbramského antifonáře. Rukopis z konce 16. století obsahuje nešpory, oficia, laudy a neobsahuje mši. Nenajdeme zde žádné iluminace, ale naopak je tu zaznamenáno mnoho hudebních notových zápisů. Rozměry zpěvníku jsou 22 cm na šířku a 33 cm na délku. Při jeho výrobě byly použity nám již známé materiály: papír, dřevo, kůže a mosaz. Jde pravděpodobně o rukopis darovaný v roce 1598 farářem Mikulášem Koukalem Dvorským literátskému bratrstvu v Příbrami.

Konečně poslední středověkou písemností je II. kancionál příbramský – I. graduál příbramský. Vznikl kolem roku 1580, toto datum najdeme vtačené do jeho dřevěné, kůží potažené vazby. Notové zápisy začínají Božím narozením a Vánocemi. Papírové stránky

³⁹ MALÝ, Ladislav. *Věstník městského muzea v Příbrami*. Příbram: Městské muzeum Příbram, 1933.

jsou hojně iluminovány, celkem čítá 375 listů. Rozměry rukopisu jsou 37 cm na šířku a 53 na výšku.

3.1.3 Pěvecký spolek Lumír

Stejně jako v mnoha dalších městech vznikl v Příbrami po roce 1860 zpěvácký spolek. Ještě jako pěvecký kroužek se poprvé uvedl na shromáždění hospodářské společnosti 28. prosince 1861. Zde se také rozhodovalo o názvu tehdy dvanáctičlenného souboru. Na popud pražského hosta J. L. Lukese od té doby nesl název Lumír a dirigováním byl pověřen Jiří Skočdopole. K prvnímu samostatnému koncertu se soubor odvážil 7. prosince 1862 a do roku 1868 provedl celkem deset podobných vystoupení. Další období bychom mohli charakterizovat jako období stagnace a střídání sbormistrů.

V roce 1872 vzniká ženský sbor Dobromila a v následujících dvou desetiletích, až do sloučení obou těles, přichází řada roztržek mezi oběma spolky. Jistou stabilizaci činnosti přináší až v roce 1877 jmenování Jana Feygla sbormistrem Lumíru. Ten zakládá pěveckou přípravku a snaží se přimět ke spolupráci ženský sbor Dobromila. Dalším vedoucím souboru se stává v roce 1880 František Finke a daří se mu uspořádat koncert ve prospěch stavby Národního divadla v Praze.

Až nástup Bohumila Fidlera v roce 1884 znamená kvalitativně vyšší etapu v historii spolku. Zařazuje náročnější repertoár a stejně jako jeho předchůdci se snaží o spojení s ženským sborem Dobromila. Když jednání ztroskotává, zakládá vlastní ženský sbor při Lumíru. V roce 1890 se po dlouhých tahanicích konečně alespoň v osobnosti sbormistra sblíží oba pěvecké spolky Lumír a Dobromila. Bohumil Fidler vede zkoušky a veřejné produkce smíšených sborů a bývalý sbormistr Dobromily Emanuel Dvořáček řídí výhradně ženský sbor. První společný koncert se koná 11. května 1890 a v následujícím roce oba spolky navštěvují Jubilejní zemskou výstavu v Praze a společně na ní koncertují.

3.1.4 Pěvecký spolek Dobromila

Hlavním iniciátorem nápadu založit v Příbrami dívčí pěvecký sbor se stal městský pokladník Jan Pleticha. Na veřejnou výzvu reagovalo 20 dívek a žen, které se sešly na

první schůzce 17. března 1872. Znamý sólový pěvec a ředitel chlapecké školy v Příbrami Dominik Čurda se ujal vedení souboru. Součástí programů Dobromily byly přednášky, obvykle profesorů reálného gymnázia.

V roce 1879 se snažil zlepšit tehdejší spolkové poměry nový sbormistr Matyáš Vobořil. 11. března 1881 se uskutečnil na Dobříši v sále panského domu společný koncert Lumíru, Dobromily a dobříšského Spolku přátel hudby. Výtěžek putoval do sbírky na stavbu Národního divadla. Nový vedoucí souboru se snažil získat nové zájemce o sborový zpěv, staral se o nábor nových členek a pořádal pěvecké lekce pro začátečníky. V roce 1885 se členská základna rozrostla z 28 na 50 žen. U souboru se vystříдалo ještě několik sbormistrů: v roce 1885 Emanuel Dvořáček, v roce 1889 skladatel Josef Bartoš a Bohumil Fišer.

Hromadné přestupy členek Dobromily do ženské sekce Lumíru byly předmětem mnoha sváru, ale ve finále uspíšily její sloučení s Lumírem.

3.1.5 Pěvecký sbor Lumír a Dobromila

Hned tři významné události přinesl rok, kdy došlo ke sloučení dvou příbramských sborů. V předvečer oslavy Jana Amose Komenského 27. března 1892 se konal vlastenecký průvod, kterého se zúčastnily snad všechny příbramské spolky a složky veřejného života. Slavnost vyvrcholila před radnicí, kde Lumír zpíval skladby: Vlasti milená, Kde domov můj a Hej, Slované.

Poslední květnový den roku 1892 došlo k důlnímu neštěstí na dole Marie v Příbrami na Březových Horách, při němž zahynulo 319 havířů. Pěvecké spolky a hornická kapela uspořádaly 2. července akademii ve prospěch hornických vdov a sirotků.

Poslední akcí bylo odhalení pamětní desky 17. července 1882 houslistovi Josefu Slavíkovi v Jincích. Zde se představily oba sbory společně s jineckým souborem Slavík.

Konečně na valné hromadě 5. prosince došlo ke sloučení obou pěveckých uskupení. Sbormistr Bohumil Fidler se snažil navazovat úzké kontakty s významnými umělci, které pak využíval ke zkvalitnění repertoáru a své práce. Od roku 1886 často navštěvoval Antonína Dvořáka ve Vysoké u Příbrami a půjčoval si notový materiál s jeho skladbami. Ve stejné době se začíná setkávat ve spolku s dr. Josefem Theurerem, budoucím sbormistrem Lumíru. Ten se hudebně v Příbrami stále více profiluje a často dochází

k neshodám mezi oběma hudebníky. Situace se stává neudržitelnou v roce 1899, kdy Bohumil Fidler dobrovolně odstupuje ze své pozice a přijímá post regenschoriho v kostele sv. Jakuba v Příbrami.⁴⁰

Od 20. října 1899 se tělesa ujímá dr. Josef Theurer a snaží se uplatňovat hudebně výchovnou koncepci. Bohatá hudební minulost z pražského Hlaholu a Umělecké besedy v Praze zaručovala kvalitu v osobnosti nového sbormistra. Organizuje sérii hudební přednášek a seznamuje posluchače s díly významných českých i světových skladatelů. Sboru vybírá jen takové skladby, kde je schopen zaručit kvalitní provedení.

V srpnu roku 1903 byl Josef Theurer jmenován rektorem Vysoké školy báňské v Příbrami, a proto přenechal řízení některých zkoušek svým dvěma zástupcům. První z nich Hanuš Svoboda se v roce 1910 přestěhoval do Nové Soběslavi a v čele sborů zůstal Bohumil Soukup. V programech souboru z této doby najdeme především soudobé autory: A. Dvořáka, J. Suka, V. Nováka, J. Bartoše, J. B. Foerster a mnoho dalších. I nadále se však Josef Theurer výrazným způsobem účastní práce v Lumíru a Dobromile, v župě Zvonařově a v Jednotě zpěvákých spolků československých. Na slavnostech k padesátému výročí založení souboru v roce 1911 opět diriguje příbramský sbor. 15. a 26. května 1911 účinkují zpěváci Lumíru a Dobromily na svatojánských koncertech, jejichž pořadatelem byl pražský Hlahol.⁴¹

Značný útlum ve spolkové činnosti přináší první světová válka a pravidelné sborové zkoušky začínají až v dubnu 1918. S ženami nacvičoval tehdy učitel Václav Hlinomaz a mužům při oddělených zkouškách věnoval Bohumil Soukup. Josef Theurer byl značně zaneprázdněn pracovními povinnostmi. Dobu poválečnou u sboru lze charakterizovat jako neutěšenou. Časté střídání vedoucích, špatná docházka a repertoárové tápání nejlépe vystihují toto období. Celá situace vrcholí v roce 1928, kdy náhle umírá dr. J. Theurer a svého místa se chce vzdát i sbormistr B. Soukup.

V třicátých letech se obnovuje činnost sdružení pěveckých spolků Župy Zvonařovy – Podbrdské, kde má Lumír a Dobromila svoje významné místo. V této době sbor začíná úzce spolupracovat s Příbramskou filharmonií a jejím dirigentem prof. Františkem Forstem. V roce 1936 udělil starosta pražského Hlaholu Josef Stanislav příbramským

---

⁴⁰ VEPŘEK, Vladimír. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1939*. Příbram: Knihovna Jana Drdy, 2004. s. 7-66. ISBN 80-86240-79-7.

⁴¹ ČERNÝ, Miroslav K. *Vlastivědný sborník Podbrdská 28, 29: Theurerovo dílo muzikologické*. Příbram: Okresní archiv v Příbrami a Okresní muzeum v Příbrami, 1987. s. 176

zpěvákům bronzovou pamětní plaketu a zároveň v souboru definitivně skončil sbormistr Bohumil Soukup.

Až osobnost Antonína Vepřeka stabilizovala poměry ve sboru. Ten dostal nabídku od členů pěveckého spolku, aby nastoupil jako učitel do zdejší měšťanské školy a ujal se dirigování místního sboru. Z Litoměřic se do Příbrami přestěhoval 9. ledna 1939 a 16. listopadu uskutečnil koncert, kde stál v roli sbormistra Lumíru a Dobromily. Členové se scházeli až do roku 1944, kdy byla vlivem německé okupace spolku zastavena činnost. Společně s Příbramskou filharmonií vystoupili zpěváci na koncertě 8. května 1947. V době poválečné a především na počátku padesátých let aktivita velmi ochabovala, až se nakonec v roce 1958 soubor odmlčel úplně.⁴²

3.1.6 Příbramský smíšený sbor od znovuzaložení po současnost

Po několikaleté pauze v roce 1962 sestavil Antonín Vepřek nový sbor, jehož většinu tvořily odrostlé členky dětského sboru a mužskou část bývalí zpěváci Lumíru a Dobromily. V té době došlo k přejmenování sboru na Příbramský smíšený sbor. V programech z té doby nacházíme jména mnoha známých českých hudebníků a skladatelů: B. Smetana, A. Dvořák, Z. Fibich, V. Novák, K. Bendl, J. Kofroň, J. J. Ryba, E. Suchoň a další. Často mělo publikum možnost vyslechnout společné koncerty Příbramského dětského sboru, Příbramského smíšeného sboru a Příbramské filharmonie, neboť je spojovaly stejné osobnosti hudebního života ve městě. Poslední vystoupení Antonína Vepřeka se smíšeným sborem se uskutečnilo 15. prosince 1977.

Zatím posledním sbormistrem držícím pomyslnou taktovku a tradici Lumíra a Dobromily je od roku 1978 do současnosti Zdeněk Fous.⁴³ Premiéru si odbyl 25. května 1978 na zahájení desátého ročníku Festivalu Antonína Dvořáka ve Vysoké u Příbrami. Sbor za jeho působení často spolupracoval s Příbramským dětským sborem, Příbramskou filharmonií, Posádkovou hudbou Příbram, Komorním orchestrem LŠU Rožmitál pod Třemšínem aj. Ke svým vystoupením mnohokrát přizval sólisty opery Národního divadla a Státní opery v Praze. Ještě v dobách totality se zviditelnil v soutěži Písně přátelství a v roce

---

⁴² VEPŘEK, Vladimír. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1939*. Příbram: Knihovna Jana Drdy, 2004. s. 7-66. ISBN 80-86240-79-7.

⁴³ TRANTINA, Václav, et al. *Velký slovník osobností vědy a kultury příbramského regionu*. Příbram : Knihovna Jana Drdy, 2001. s. 72-73. ISBN 80-86240-44-4.

1979 postoupil do ústředního kola. V roce 1983 někteří členové přestoupili do nově vytvořeného Komorního smíšeného sboru – VEKA (viz 3.2.1.1). Od roku 1989 pomáhali řídit některá veřejná představení dr. Jiří Gutwirth a pplk. Mgr. Libor Krmášek, člen a dirigent Posádkové hudby Příbram, později dirigent Hudby hradní stráže a policie ČR.

Udržovat staré hornické tradice ve městě napomohla kooperace se spolkem Prokop.⁴⁴ V repertoáru sboru najdeme staré hornické a lidové písně, ale i duchovní hudbu. Téměř každoročně sbor nechyběl na Festivalu Antonína Dvořáka a Festivalu příbramských sborů. Na slavnostním zahájení nové kulturní sezóny 12. září 2011 nazvaném „Krasohledění“ převzal Zdeněk Fous od představitelů města ocenění za dlouhodobý přínos v oblasti rozvoje kultury a pro osobnost, která se významným způsobem zapsala do historie Příbrami.

3.2 Vybrané sbory současnosti

3.2.1 Smíšené komorní a chrámové sbory

3.2.1.1 Komorní smíšený sbor Dr. Vladimíra Vepřeka historie a současnost

Komorní smíšený sbor Dr. Vladimíra Vepřeka vznikl v listopadu roku 1983 jako VEKA (Vepřekův komorní ansámbl), založil ho sám Vl. Vepřek, protože chtěl mít smíšený sbor pro dospělé, který by odpovídal jeho představám. V Příbrami tehdy existoval smíšený sbor založený o několik let dříve jeho otcem Antonínem Vepřekem a někteří zpěváci tohoto sboru přešli do VEKA. Sbor nejprve nastudoval Vánoční písně od Adama Michny z Otradovic, se kterými vystoupil na vánočním koncertě téhož roku v počtu asi 12 členů.⁴⁵

Repertoár sboru byl postupně rozšiřován. Na jaře následujícího roku soubor vystoupil se skladbami Antonína Dvořáka, Leoše Janáčka a Petra Ebena. Díky kvalitě, s níž sbor skladby předvedl, byl vybrán, aby vyjel na podzim na reprezentaci městských spolků do Königs Wusterhausenu. Na Vánoce 1984 nacvičil sbor Čtyři milostné písně od

---

⁴⁴ ŠTEFANIKOVÁ, Marie. *Příbramské pěvecké sbory v současnosti a jejich vliv na kulturní život města*. Diplomová práce PedF. Praha: Univerzita Karlova, 2010. s. 33-37.

⁴⁵ Komorní smíšený sbor Dr. Vladimíra Vepřeka. *Pavel Šmolík* [<http://www.pavelmolik.cz/kssdvv-osboru.html>]. [cit. 2012-01-13].

Jiřího Berkovce a také skladby od Stanislava Jelínka. Na jarním koncertě 1985 zazněly premiéry skladeb Selský masopust Jiřího Berkovce a České zemi Stanislava Jelínka. S druhou zmíněnou uspěl sbor i v soutěži Písně přátelství v roce 1987 v okresním i krajském kole. Ovšem soutěžení nebylo hlavní prioritou sboru, ačkoli se soutěže Písně přátelství zúčastnil ještě několikrát. Určitou stálíci sboru byly vánoční koncerty, kde sbor pravidelně vystupoval s Rybovou vánoční mší Hej, mistře a českou i evropskou kolední hudbou, a to nejen v Příbrami, ale i v přilehlých městech a vesnicích (Rožmitál pod Třemšínem 1984, 1985, 1987; Lužany u Přeštic 1986; Dobříš 1987; kostel sv. Mikuláše v Praze 1992; Vysoká u Příbramě 1994; Obecnice 1997; Komorní Hrádek u Chocerad 1999), a to často za účasti profesionálních sólistů z Národního divadla aj.

Skladatelé Jiří Berkovec a Stanislav Jelínek dedikovali sboru mnohé skladby. Sbor uvedl v premiéře na jarním koncertě 1986 S. Jelínka Tři madrigaly. V roce 1987 na vánočním koncertě pak zpíval premiéry J. Berkovce Veselé koledy a Vánoce, v roce 1989 opět na vánočním koncertě to byly skladby In natalis Domini opět od S. Jelínka a Vánoce Josefa Lady od J. Berkovce. V následujícím roce vyjel sbor na koncertní zájezd do Hollenstedtu ve SRN na pozvání mužského sboru Estetal, se kterým po několik let udržoval sbor výměnné styky. Na jarním koncertě roce 1992 uvedl sbor výběr z děl W. A. Mozarta, J. J. Ryby, G. F. Telemana, J. Hanuše, G. Tartiniho a to v kostele sv. Mikuláše v Praze. V tomtéž roce sbor vyjel na koncertní výjezd do Colleferra v Římě, o dva roky později navštívil holandský Hoorn. V roce 1994 sbor uvedl na Vánoce latinsko-českou vánoční mši J. J. Ryby Missa festis nativitatis Christi. V roce 1995 natočil audiokazetu, vyjel na koncertní výjezd do německého Königs Wusterhausenu a do vánočního koncertu zapojil i Steckerovy koledy. V následujícím roce se konal zájezd do Ciampina v Itálii.

O dva roky později uskutečnili zpěváci zájezd do německého Hollendstedtu. Dobříšské veřejnosti se ve stejném roce 1997 sbor poprvé představil provedením kantáty B. Martinů Otvírání studánek, kde recitoval Radovan Lukavský. Provedení této kantáty se pak sbor účastnil ještě několikrát pod vedením Pavla Šmolíka, vždy ve spolupráci s Příbramským dětským sborem, a to v letech 2003 v aule 4. ZŠ v Příbrami a v Tochovicích u Březnice, a v roce 2005. V roce 1998 navázal sbor partnerské vztahy s francouzským sborem Estrellia z Bourg en Bresse, kam toho roku také jel na koncertní výjezd. V následujícím roce zahajoval sbor XXXI. ročník Hudebního festivalu Antonína Dvořáka na Zámečku v Příbrami a také koncertoval v Rakovně na festivalu „Rakovník bratří Burianů“. Na Vánoce koncertoval sbor se mší J. J. Ryby Hej, mistře také ve Vídni.

V roce 2000 byl sbor opět na zájezdu v Colleferu v Itálii a také zpíval u svěcení zrekonstruovaných varhan v kostele Sv. Jakuba.⁴⁶ V létě 2002 Vl. Vepřek náhle zemřel, a protože sboristé chtěli i nadále se zpěvem pokračovat, oslovila Zuzana Vepřeková, vdova po Vl. Vepřekovi a členka sboru, regenschoriho na Sv. Hoře Pavla Šmolíka, který se ujal vedení jak sboru, tak i Příbramské filharmonie. Na Vánoce roku 2002 uvedl sbor ve spolupráci s PDS premiéru skladby J. Berkovce Moravské koledy. V roce následujícím oba sbory ve spolupráci znovu uvedly kantátu B. Martinů Otvírání studánek ve dvou provedeních a sbor zpíval na zahájení XXXV. ročníku Hudebního festivalu Antotnína Dvořáka. Po nástupu P. Šmolíka sbor svůj tradiční repertoár, tvořený např. Rybovou Českou mší vánoční nebo Dvořákovými sborovými skladbami, obohatil o moderní skladby duchovní, například Janáčkovy Tři smíšené sbory, skladby Foerstrovy, úpravy lidových písní českých i jiných slovanských národů, italskou vokální polyfonii, ale též soudobé české, polské i další kompozice. Uvádí také premiéry současných autorů, v roce 2005 to bylo *Te Deum* Radka Rejška, kdy byla pořízena i studiová nahrávka díla, v roce 2006 skladba Stanislava Jelínka *Na úsvitě*. V roce 2008 proběhla premiéra Rejškova *Stabat Mater*, roku 2010 první provedení nového cyklu úprav koled Pavla Šmolíka.⁴⁷

Sbor také pravidelně koncertoval na vystoupeních duchovní hudby a při různých příležitostech na Sv. Hoře. Za doby dirigentství Vl. Vepřeka se sbor účastnil pravidelných každoročních soustředění, po převzetí sboru Pavlem Šmolíkem se soustředění konají zpravidla dvakrát ročně. Sbor se schází jednou týdně ke dvouhodinové zkoušce. Z původních 12 členů se základna rozrostla na 35 členů, ze kterých se vymění asi 1/6 ročně. Sbor zpočátku vystupoval a capella nebo za občasného doprovodu členů na zobcovou flétnu (Věra Dvořáková) a kytaru (Jiří Roub). Stálou korepetitorkou sboru byla od roku 1990 klavíristka Jiřina Mandová, od roku 1992 Vladimíra Štěpánová a od roku 2005 sbor nemá stálého korepetitora. Na koncertech vystupoval často s jinými sbory, profesionálními hudebníky a také s Příbramskou filharmonií, což se při interpretaci Rybovy mše vánoční stalo tradicí. Sbor také příležitostně doprovází sbormistrova žena, varhanice Miloslava Šmolíková.⁴⁸

---

⁴⁶ VEPŘEKOVÁ, Zuzana. (ed.) *Komorní smíšený sbor Dr. Vladimíra Vepřeka: 20 let*. Příbram: PB tisk, 2003.

⁴⁷ Komorní smíšený sbor Dr. Vladimíra. *Pavel Šmolík* [<http://www.pavelsmolik.cz/kssdvv-osboru.html>]. [cit. 2012-02-20].

⁴⁸ Osobní rozhovor s Pavlem Šmolíkem, Příbram, 7. 1. 2012.

3.2.1.2 Svatohorský chrámový sbor historie a současnost

Historie poutního místa na Svaté Hoře je započata podle legendy rytířem Janem Malovcem, kterého na tomto místě přepadli lupiči, a on na základě slibu daného v tom okamžiku Panně Marii jí vystavil svěcenou kapli. Místo nabralo na popularitě poté, co zde byl slepec Jan Procházka roku 1623 uzdraven ze slepoty. Pro zvládnutí obrovského množství poutníků bylo místo předáno do správy jezuitů, k čemuž došlo v roce 1647. Z tohoto století jsou dostupné i první zdroje o hudební tradici místa. Jezuité zřídili chlapeckou školu, která se stala důležitou součástí hudební produkce. Mezi repertoár jezuitské komunity patřila díla Brixiiů, Černohorského a Zelenky. Skladby se všeobecně dělily do několika skupin: mariánské zpěvy (Svatohorský Zdravas, Vesel se atd.); další vokálně-instrumentální kompozice s mariánskou a jinou tematikou; intrády. Z roku 1638 pochází první zmínka o varhanách od historika Bohuslava Balbína. Ty byly několikrát nahrazeny.⁴⁹

Josefínskými reformami na konci 18. století bylo zrušeno Tovaryšstvo Ježíšovo – toto období bylo obtížné i pro hudební život na Sv. Hoře, která byla skoro století pod správou proboštů. Jedním z významných vystoupení sboru byl a je každoročně se opakující zpěv na Korunovaci mil. sošky P. Marie Svatohorské, která se konala poprvé třetí neděli po Slavnosti Seslání Ducha Svatého, 22. června 1732. Korunovatelem byl pražský světící biskup Rudolf hrabě Špork.⁵⁰ Ovšem o živém zájmu o toto poutní místo svědčí to, že skladatel Jakub Jan Ryba složil v roce 1804 skladbu Svatohorský kůr.⁵¹

Počátky pravidelného chrámového sboru se datují do poloviny 19. století a jsou svázány s osobností regenschoriho Václava Přibíka. Za jeho působení byla svatohorská škola místem uznávaným pro výuku hudby.⁵² Roku 1861 byla Svatá Hora předána do rukou redemptoristů, a tato doba je poznamenána rozkvětem. Místo prošlo na počátku 20. století rozsáhlými opravami a byly pořízeny několikery varhany. V roce 1905 byla Svatá Hora povýšena na „basiliku minor“. V prvních desetiletích dvacátého století pak Svatohorský chrámový sbor obstarával pravidelně hudbu při bohoslužbách.

⁴⁹ ŠMOLÍK, Pavel. *Hudba na Svaté Hoře*. Bakalářská diplomová práce, AMU v Praze, 2003. s. 5-13.

⁵⁰ ŠMOLÍK, Pavel. *Hudba na Svaté Hoře*. Bakalářská diplomová práce, AMU v Praze, 2003. s. 32.

⁵¹ ŠMOLÍK, Pavel. *Hudba na Svaté Hoře*. Bakalářská diplomová práce, AMU v Praze, 2003. s. 18.

⁵² ŠTEFANIKOVÁ, Marie. *Příbramské pěvecké sbory v současnosti a jejich vliv na kulturní život města*. Diplomová práce PedF. Praha: Univerzita Karlova, 2010. s. 61-62.

Z dalších významných osobností přelomu 19. a 20. století a první poloviny 20. století stojí za zmínku Jan Nepomuk Forst, autor mj. Korunovačnických fanfár, mnoha chrámových skladeb aj. Zastával úřad až do roku 1945, kdy byl nahrazen Hynkem Mayerem, který organizoval hudbu na Sv. Hoře za pomoci několika dalších osobností – Karla Marka a Karla Plačka.⁵³

Po 2. světové válce pod vedením Hynka Mayera sbor vzkvétal a stával se významným. Nicméně s nástupem komunistického režimu byla činnost na Sv. Hoře utlumena, zvláště od roku 1950, podobně tomu bylo i se sborem. Do repertoáru sboru v této době patřila díla skladatelů ceciliánské reformy: Douša, Fidler, Picka, Říhovský, Deschermeier, Gruber aj., ale i např. Foerster, Dvořák. Sbor sice existoval nadále, ale spíše živořil a chybí i informace o jeho činnosti.⁵⁴

Druhá polovina 20. století přináší velmi významné jméno – Karel Bříza. Současný regenschori a sbormistr SHS Pavel Šmolík označuje K. Břízu za nejvýznačnější osobnost svatohorského hudebního života ve druhé polovině 20. století. K. Bříza působil na Sv. Hoře dvakrát, nejprve v letech 1969-1972, a posléze po pádu komunistického režimu v letech 1991 až 2001, kdy byl vystřídán právě P. Šmolíkem. K. Bříza nastoupil ke sboru nevalné úrovně, kterému chybělo soustavné vedení i aktuální repertoár. Díky svým zkušenostem jej dokázal oživit a přidat mu na významu. Vyměnil jeho obsazení, což přineslo příchod významných osob v hudebním životě Příbramska (PhDr. Vladimír Vepřek, p. Zdeněk Fous). Pro sbor v novém složení pak Bříza komponoval nové skladby. Po jeho nuceném odchodu roku 1972 sbor opětovně ztratil na kvalitě, protože někteří z členů jej přestali na protest navštěvovat. Proto ho K. Bříza našel po svém návratu ve stavu podobném jako v roce 1969.⁵⁵

Za působení K. Břízy se obměňuje i repertoár. Nadále sbor zpívá skladby s českým textem od skladatelů Říhovského, Křičky, Doušy, které byly dříve zpívány v latině. Snaží se zavést české skladby, ze mší jsou to tři ordinária: Bříza, Olejník, Eben. K. Bříza stál před zoufalým nedostatkem hudby pro národní liturgii po II. vatikánském koncilu, proto pro sbor zkomponoval množství skladeb. Mezi významnými jmenujme příležitostné skladby, jako jsou části proprií pro různé liturgické doby a písně k svatým, skladby pro

---

⁵³ ŠMOLÍK, Pavel. *Hudba na Svaté Hoře*. Bakalářská diplomová práce, AMU v Praze, 2003. s. 20-21.

⁵⁴ ŠMOLÍK, Pavel. *Hudba na Svaté Hoře*. Bakalářská diplomová práce, AMU v Praze, 2003. s. 21-22
ŠTEFANIKOVÁ, Marie. *Příbramské pěvecké sbory v současnosti a jejich vliv na kulturní život města*. Diplomová práce PedF. Praha: Univerzita Karlova, 2010. s. 68-69.

⁵⁵ ŠMOLÍK, Pavel. *Hudba na Svaté Hoře*. Bakalářská diplomová práce, AMU v Praze, 2003. s. 23.

Jednotný Kancionál (píseň Hledám, kde bydlíš), skladby pro dětské hlasy (Vesel se, nebes Královno), kánony, a stejně tak všeobecně použitelné skladby mariánské a eucharistické. Složil také ordinaria, z nichž první sám Bříza neoznačoval jinak než „lidové“. ⁵⁶ Dalšími skladateli, kteří přispěli do repertoáru sboru, byli Jiří Bříza (bratr K. Břízy, ředitel kůru v Mostě), Petr Eben (Břízův dlouholetý přítel), Stanislav Jelínek (profesor pražské konzervatoře, rovněž dlouholetý přítel K. Břízy), P. Josef Olejník atd. Byly zařazeny i skladby autorů starších jako Ryba, Skočdopole, Kypka, Mozart. ⁵⁷

Roku 1997 byl založen tzv. „malý sbor“. Za jeho vznikem stojí svatohorský farář P. Stanislav Příbyl a jeho členy byli převážně mladí lidé z chrámového sboru, kteří se chtěli věnovat i jiným kompozicím než ve sboru „velkém“. Nejvíce se věnovali hudbě barokní, v následujících letech zpívali např. Laudetur Jesus Christus (B. M. Černohorský), Magnificat, žalm In Exitu Israel (J. D. Zelenka), kantáty J. S. Bacha – Es ist der alte Bund, Nun komm, der Heiden Heiland ad. Soubor je také nazýván „Obořišťský chrámový soubor“, protože na zkouškách se scházel v Obořišti. V roce 1998 se vedení ujal profesor pražské konzervatoře, hobojská, varhaník a skladatele F. X. Thuri. Obořišťský soubor pořádal několikrát za rok k různým příležitostem koncerty, především v obořišťském kostele sv. Josefa, dále na Dobříši, v Praze, Domažlicích i jinde. Často prováděl též díla F. X. Thuriho. Malý sbor vystupoval i samostatně se svým vedoucím P. S. Příbylem, bez pražských hostů, především při mších a koncertech na Příbramsku – v příbramském prokopském kostelíku, v Bohutíně, TřebSKU, na Hluboši atd. Příležitostně koncertoval i na Sv. Hoře. Pro příležitost výročí redemptoristů 22. dubna 2000 a pro svěcení obnovené venkovní Svatohorské křížové cesty napsal a věnoval prof. F. X. Thuri Svaté Hoře skladbu Svatohorská křížová cesta na texty V. Renče. Od roku 1999 funguje soubor jako „malý sbor“ na Svaté Hoře, nyní pod vedením P. Šmolíka. Samostatně účinkuje méně často, z let 2009 a 2010 zmiňme např. Missu Misericordiae Domini J. Langlaise, Blahoslavenství R. Rejška, Missu Canonice J. Brahmsa. ⁵⁸

V roce 2001 převzal místo po K. Břízovi současný svatohorský regenschori Pavel Šmolík. Ujal se Svatohorského chrámového sboru a snaží se o zlepšení jeho fungování. Změnil způsob zkoušek sboru, pravidelnou páteční zkoušku prodloužil z 90 minut na dvě hodiny a přidal půlhodinovou zkoušku v neděli před mší. Také zavedl ve sboru novinku,

⁵⁶ Hudební osobnosti. *Svatá Hora*. [http://svata-hora.cz/cz/121/hudebni-osobnosti]. [cit. 2012-02-16].

⁵⁷ ŠMOLÍK, Pavel. *Hudba na Svaté Hoře*. Bakalářská diplomová práce, AMU v Praze, 2003. s. 30.

⁵⁸ ŠTEFANIKOVÁ, Marie. *Příbramské pěvecké sbory v současnosti a jejich vliv na kulturní život města*. Diplomová práce PedF. Praha: Univerzita Karlova, 2010. s. 75-76.

pravidelná soustředění, z nichž první se konalo na podzim 2002 v Kašperských Horách na Šumavě. Soustředění se koná dvakrát do roka, na jaře a na podzim. V roce 2001 měl sbor 20 členů, v současnosti je stav 15 členů, z toho 6 sopránů, 6 altů, 2 tenory a 2 basy.⁵⁹

Repertoár sboru je „pracovního“ charakteru, slouží hlavně k doprovázení mší, pokud v něm něco důležitého pro určité příležitosti chybí, regenschori to dokomponuje. V současnosti repertoár sboru tvoří česká propria (K. Bříza, J. Bříza, St. Jelínek), slavené v národním jazyce, dále různé příležitostné liturgické vokální skladby od renesančních po současné autory. K význačnějším příležitostem liturgického roku a některým mariánským svátkům připravuje sbor figurální hudbu, často s instrumentálním doprovodem, např. Messe solenne Ch. Gounoda, Paukenmesse J. Haydna nebo Korunovační mši W. A. Mozarta. Velmi výjimečné bylo provedení nové skladby R. Rejška *Te Deum*, komponované pro slavnost 100 let od povýšení svatohorského chrámu na papežskou baziliku nebo provedení *Missa Salve Sancta Parens* příbramského skladatele a dirigenta Příbramské filharmonie J. Forsta. Dále jmenujme například premiéru *Blahoslavenství Radka Rejška*⁶⁰, která zazněla i na Českém rozhlasem nahrávaném koncertu soudobé tvorby ze Sálu Martinů pražské AMU. Pak také premiéru *Svaté Hoře* věnovaných Janových pašijí stejného autora v roce 2009 nebo kontinuální uvádění soudobých skladeb svatohorského regenschoriho Pavla Šmolíka, např. každoročně nově komponovaných květnonedělních pašijí. V letech 2010 a 2011 nacvičil sbor *Sacrum Pastorale Integrum* od V. J. Kopřivy a *Missa Coronata Sacro Montana* od J. Syrůčka.

Sbor se každoročně účastní Národní svatováclavské pouti ve Staré Boleslavi. Jedním z vrcholů jeho liturgického působení byla účast některých členů sboru na slavnostní liturgii v pražské katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha, kde byla při mši svaté sloužené kardinálem Miloslavem Vlkem k nedožitým 80. narozeninám skladatele Petra Ebena dne 25. ledna 2009 provedena jeho *Missa cum populo*. Zatím poslední premiérou soudobé skladby bylo uvedení *Vánoční liturgie* R. Rejška v lednu 2010.⁶¹

Sbor nahrál šest CD v letech 1996 až 2010. První, „*Hudba na Svaté Hoře*“, vyšlo v roce 1996 a podíleli se na něm různí zajímaví interpreti: Josef Svejkský - clariny, P. Stanislav Příbyl - varhany, ale též prof. Karel Hron - varhanní improvizace atd. Na tomto

⁵⁹ ŠMOLÍK, Pavel. *Kronika Svatohorského chrámového sboru. 2001-2011*. Příbram. [http://www.pavelsmolik.cz/shs-kronika-2002.html]. [cit. 2012-01-21].

⁶⁰ Více ke spolupráci se současnými autory na *Pavel Šmolík* [http://www.pavelsmolik.cz/shs-repertoar-skladatele.html]. [cit. 2012-01-16].

⁶¹ Svatohorský chrámový sbor. *Svatá Hora*. [http://svata-hora.cz/cz/121/hudebni-osobnosti]. [cit. 2012-01-16].

disku je také zařazena Dvořákova klavírní skladba Ze Svaté Hory z cyklu skladeb Nálady, dojmy a upomínky, op. 4567. Druhé CD, „Dobrý den vinšuju tobě, Maria“ obsahuje další mariánské písně a Břízovo „Druhé ordinárium“. Třetí CD, „F. X. Thuri: Křížová cesta svatohorská,“ je nahrávkou obsahující kompozici F. X. Thuriho složenou pro příležitost žehnání nové křížové cesty v r. 2000. Čtvrté CD s názvem „Skladby Karla Břízy I.“ vydalo Karmelitánské nakladatelství v srpnu 2004. V tomtéž roce v listopadu vyšly „Mariánské zpěvy ze Svaté Hory“. Posledním titulem z r. 2010 jsou „Vánoce na Svaté Hoře“, obsahující hudbu J. J. Ryby, J. G. Zechnera nebo R. Rejška, a také biblické texty v přednesu P. Stanislava Příbyla.⁶²

3.2.1.3 Sbormistr Pavel Šmolík

Současný regenschori na Sv. Hoře, sbormistr Svatohorského chrámového sboru, Komorního smíšeného sboru Dr. Vepřeka, dirigent Příbramské filharmonie, varhaník a skladatel se narodil 13. prosince 1979 v Plzni. Jeho cesta k hudbě nebyla právě obvyklá. Jako chlapec příležitostně zaskakoval v kostele v Malesicích nedaleko Plzně za varhaníka, a když pak pan Větrovec zemřel, zaujal jeho místo naplno. Asi ve 12 letech začal navštěvovat hodiny varhan u své budoucí profesorky na konzervatoři v Českých Budějovicích, Jitky Chaloupkové.⁶³

Vystudoval českobudějovickou konzervatoř v oboru chrámová hudba, a v roce 2000 byl přijat na pražskou AMU v oboru dirigování. V témže roce se pak díky své spolužačce z AMU Vladěce Benešové z Příbrami také objevuje na Svaté Hoře – v létě sem přišel na měsíční brigádu jako varhaník, což se následně změnilo v trvalý pracovní poměr. V roce 2001 se Pavel Šmolík stává regenschorim na Sv. Hoře a přejímá s tímto postem i Svatohorský chrámový sbor. Sbor prošel od nástupu P. Šmolíka určitou „reformou“ ve snaze dosáhnout lepšího fungování, stejně jako se o to P. Šmolík snaží v otázce celé organizace Sv. Hory, do níž má možnost zasahovat.⁶⁴

---

⁶² Viz stránky Pavla Šmolíka o SHS, sekce „Naše CD“ *Pavel Šmolík* [<http://www.pavelsmolik.cz/shs-cd.html>]. [cit. 2012-01-18].

⁶³ P. Šmolík, osobní stránky, aktivity – dirigent. *Pavel Šmolík* [<http://www.pavelsmolik.cz/aktivity-dirigent.html>]. [cit. 2012-01-18].

⁶⁴ Rozhovor s P. Šmolíkem. *Svatá Hora*. [<http://svata-hora.cz/cz/article/10/na-svatou-horu-jsem-prisel-s-batohem-a-kamaradkou>]. [cit. 2012-01-18].

Po náhlém úmrtí Dr. Vladimíra Vepřeka v létě r. 2002 byl osloven Zuzanou Vepřekovou, zda by se ujal vedení Vepřekova komorního ansámblu, ze kterého se stal Komorní smíšený sbor Dr. Vladimíra Vepřeka. Stejně tak po zesnulém Dr. V. Vepřekovi přejal i vedení Příbramské filharmonie. Oba soubory vede i v současnosti.

Kromě svého působení na Sv. Hoře a ve výše zmíněných souborech působí P. Šmolík také jako pedagog na českobudějovické konzervatoři, kde vyučuje varhanní improvizaci, gregoriánský chorál a dirigování. Věnuje se i komponování chrámové hudby.

65

3.2.1.4 Další významné příbramské sbory současnosti

V současnosti působí v Příbrami ještě další komorní smíšené sbory. Těmto souborům se věnuji jen okrajově a uvedu pouze nejdůležitější informace.

3.2.1.4.1 Komorní sbor Mistra Jakoubka ze Stříbra

Komorní sbor Mistra Jakoubka ze Stříbra působí při kostele a obci Církve československé husitské v Příbrami na Březových Horách. Umělecká vedoucí a sbormistryně Mgr. Hana Tonzarová, Th.D (*1973) je bývalou žačkou Vladimíra Vepřeka ve hře na klavír a pod jeho vedením zpívala nejprve v komorním dětském sboru ZUŠ, později v Příbramském dětském sboru a posléze i v příbramském Komorním sboru Dr. Vl. Vepřeka.

Od svého založení v roce 1999 sbor pravidelně pořádá velikonoční a vánoční koncerty a jeho členové vystupují s dalšími příbramskými sbory a Příbramskou filharmonií. Každoročně se zúčastňuje provedení České mše vánoční J. J. Ryby v Divadle Antonína Dvořáka, Festivalu duchovní hudby v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí a Festivalu příbramských sborů, jehož je pořadatelem. Jmenujme některé další významné koncerty: při příležitosti 590. výročí upálení Mistra Jana Husa v katedrále v Kostnici, dva přímé přenosy České televize ze slavnostních bohoslužeb z Betlémské kaple a přímý přenos ekumenické pouti – Modlitba za domov.

---

⁶⁵ Sekce „Varhaníci“. *Svatá Hora*. [http://svata-hora.cz/cz/75/varhanici].[cit. 2012-01-18].

Sbor se věnuje duchovní hudbě z období gotiky a renesance, ale v repertoáru má téměř dvě stovky děl z nejrůznějších období a od mnoha významných skladatelů: A. Vivaldiho, P. Ebena, Zd. Lukáše, A. Dvořáka, A. Janáčka a B. Martinů. Na posledním osmém Festivalu pěveckých sborů Příbram 2011 provedl díla: Ježíš Kristus, náš spasitel – Amsterodamský kancionál, Pane Bože, buď při nás - Kodex speciálník 15.-16. století, If Ye love me - T. Tallis, Be still, my soul - J. Sibellius, Deep River – Spirituál.⁶⁶

Soubor čítá již od svých začátků kolem dvaceti členů a nejčastěji zpívá a capella, tedy bez doprovodu. Na velikonoce 2011 vydal své první cd s názvem Deset - což znamená deset let činnosti sboru.

3.2.1.4.2 Sbor Codex Temporis

Někdy na začátku osmdesátých let vznikla myšlenka vytvořit sbor, jehož hlavním cílem bude doprovázet bohoslužby v příbramských kostelech. Jana Matuchová a Jan Cikler jsou dvě jména sbormistrů nerozlučně spjatých s Codexem Temporis. Jana Matuchová vedla sbor od roku 1985 a roce 2001 převzal sbor Ing. Petr Cikler (*1962).

Název Codex Temporis soubor používá až od začátku nového tisíciletí a ve volném latinském překladu znamená „Zpěvník času“. Hlavní aktivitou sboru je doprovázení bohoslužeb, ale sbor provozuje i bohatou koncertní činnost. Vystupoval nejenom na Příbramsku a na dalších místech České republiky, ale i v sousedním Německu. Tradicí se stalo vystoupení na akci Zahájení Adventu v Příbrami. V posledních letech navázal úzký kontakt se souborem Musica Podberdesis, se kterým v roce 2009 ve spolupráci s pražským souborem L'Asenzio nastudoval Credo G-dur od A. Vivaldiho, v roce 2010 sbory Matoušových pašijí J. S. Bacha a Alleluja z oratoria Mesiáš G. F. Händla a v roce 2011 Mozartovy Litanie de beata Virgine.⁶⁷

Repertoár je zaměřen především na duchovní hudbu z období renesance, baroka a klasicismu. Mezi nejvíce interpretovaný materiál můžeme zařadit Adama Michnu z Otradovic, Kryštofa Haranta z Polžic a Bezdržic, Williama Byrda, Jana Trajána Turnovského, Antonia Vivaldiho, G. P. da Palestrinu, Alessandra Scarlattioho, Jana Campana Vodňanského, Jacoba Handla a řadu anonymních písní a písní z kancionálů

---

⁶⁶ *Komorní sbor Mistra Jakoubka ze Stříbra*. [http://jakoubci.blogspot.com/]. [cit. 2012-01-08].

⁶⁷ ŠTEFANIKOVÁ, Marie. *Příbramské pěvecké sbory v současnosti a jejich vliv na kulturní život města*. Diplomová práce PedF. Praha: Univerzita Karlova, 2010. s. 96-101.

převážně 15. – 16. století. Soubor pro některé příležitosti používá i díla autorů 20. století. Pro bližší představu uvádím konkrétní skladby z vystoupení 15. října 2011 v Příbrami na Zámečku: G. Croce – Cantate Domino, J. Sixt z Lechenfelsu – Magnificat, Z. Kodály – Adventní ének, I. Stravinsky – Pater noster.

Počet členů sboru kolísá mezi patnácti až dvaceti zpěváky. Codex Temporis obvykle zpívá koncerty a capella, ale občas uslyšíme i doprovodné nástroje, jako například varhany, cembalo, flétny, housle a violoncello. Za finanční podpory města Příbrami vydal sbor dvě CD. Na prvním najdeme adventní a vánoční písně, druhé obsahuje duchovní písně z kmenového repertoáru sboru.⁶⁸

3.2.2 Dětské sbory

3.2.2.1 Příbramský dětský sbor

Příbramský dětský sbor je druhým nejstarším dětským pěveckým sborem v České republice.

V lednu 1939 přichází z Litoměřic do Příbrami učitel Antonín Vepřek. Jako hráč na violoncello posílil řady Příbramské filharmonie, ujal se vedení smíšeného sboru Lumír-Dobromila a asi z šedesáti vybraných žáček měšťanské školy, kde vyučoval, vytvořil pěvecký sbor. Ovace od posluchačů sklidil hned při prvním vystoupení na žákovské akademii 7. a 8. června 1939. Na programu byly tehdy lidové písně Okolo Frýdku, Rožnovské hodiny a Cibulačka, ze Smetanových sborů Přiletěly vlašovičky a Má hvězda a ze skladeb Jana Maláta Zlatý máj.

Při druhé veřejné prezentaci 16. listopadu 1939 měl sbor již osmdesát členek, které společně zaspívaly hudebnímu skladateli Josefu Bohuslavu Foersterovi na oslavě jeho osmdesátin jeho Píseň. 17. května 1940 se uskutečnilo finále soutěže školského rozhlasu v Praze a příbramští získali třetí místo z 28 přihlášených sborů. Následující rok zařazuje Antonín Vepřek do repertoáru Dvořákovy Moravské dvojzpěvy a sbor je interpretuje ve veřejném rozhlasovém vysílání 22. května 1941.

Úspěšného sboru si povšimli i významní současní skladatelé a nabízejí sbormistrovi svá nová díla k prvnímu provedení. Můžeme jmenovat například Jaroslava Křičku,

---

⁶⁸ *Codex Temporis*. [<http://www.codextemporis.cz/historie.php>]. [cit. 2012-01-08].

Jindřicha Jindřicha, Karla Hábu, Josefa Bohuslava Foerster, Vítěslava Nováka, Jana Zdeňka Bartoše, ale i Jana Hanuše, Ilju Hurníka, Petra Ebena nebo Františka Píchu. Pražskému publiku se sbor představil na počátku roku 1943 ve Smetanově síni.

Páté výročí oslavil sbor 18. a 19. května 1944 v Příbrami a připravil si pro své příznivce skladby Se skřivanem a Halekání Jaroslava Křičky, Koťata Jana Zdeňka Bartoše, pásmo upravených lidových písní Františka Píchy a Znělku Františka Foerster. 7. června téhož roku vystoupil s dalšími třemi vítězi soutěže dětských sborů Čech a Moravy v pražské Lucerně. V prvních pěti letech existence realizoval 34 samostatných koncertů a nazkoušel více jak tisíc hodin, 14 autorů věnovalo sboru 44 skladeb.

Z poválečného období stojí za zmínku koncerty 20. a 21. 3. 1948 zaměřené na písně slovanských národů. Výročí deseti let oslavil sbor dvěma koncerty 12. 3. a 23. 4. 1949. Na prvním z nich zazněli skladby: Jaroslav Křička – April, Lumírova modlitbička, Jan Zdeněk Bartoš – Houpy, hou, František Forst – Česká píseň, národní písně v úpravě Jaroslava Křičky a Jana Fišera. Druhý koncert byl sestaven z těchto skladeb: Bedřich Smetana – Heslo, Jaroslav Křička – Na dobrou noc, Jan Bartoš – O pouti, Vojtěch Říhový – Mráčky, národní písně v úpravě Jaroslava Kofroně a Karla Háby.⁶⁹

Nejvýznamnějšími událostmi z počátku padesátých let je získání nové korepitorky Jiřiny Mandové (ještě dnes vyučuje klavír na příbramské ZUŠ), ve sboru začínají zaznívat i chlapecké hlasy a můžeme mluvit o proměně souboru v koncertní těleso.

Zcela unikátní koncert si vyslechlo příbramské publikum 1. července 1951. Příbramský dětský sbor přednesl Dvořákovo oratorium Stabat Mater ve spolupráci s orchestrem Národního divadla s dirigentem Václavem Kašlíkem za podpory sólistů divadla Jany Procházkové, Bena Blachuta a Eduarda Hakena a Kühnova dětského sboru.⁷⁰

V letech 1950-1956 uspořádal sbor celkem devět koncertů, kde zazněly i nové skladby, jako například Lesní studánka od J. B. Foerster, To švarné pachole a Jaro od Karla Bendla, Aká si mi krásná Eugena Suchoně, Dolinského Fujara a Za horami daleko, Bartošova skladba Skřivan zpívá jinak, Společný hrob a Divná voda Josefa Suka.

Na koncertě 12. a 13. dubna 1957 uvedl sbormistr se svými sto dvaceti žáky v premiéře Otvírání studánek od Bohuslava Martinů a Jaro z cyklu Český rok Jana Hanuše. V tomto plodném roce stačil ještě sbor natočit v pražském rozhlasu pásmo čínských písní,

---

⁶⁹ POLÁK, Stanislav. *40 let Příbramského dětského sboru*. Příbram: Okresní archiv v Příbrami, 1979. s. 9-12.

⁷⁰ VEPŘEK, Vladimír a Jiří BERKOVEC. *50 let Příbramského dětského sboru*. Příbram: Okresní kulturní středisko Příbram, 1989. s. 4-8.

pásmo patnácti národních písní, skladbu Ilji Hurníka Vyhřátá mez a nacvičit na koncert druhou část Hanušova cyklu – Podzim. V pěti letech za sebou získává sbor absolutní vítězství v soutěži tvořivosti mládeže.

Také v roce 1958 sbor natáčí celkem třikrát v rozhlase a na koncertě 16. prosince uvádí sbor celý cyklus Jana Hanuše nazvaný Český rok. Předtím 30. října se proběhla oslava padesátin skladatele Jana Zdeňka Bartoše a samozřejmě nechyběli ani mladí zpěváci pod vedením Antonína Vepřeka.

Dvacáté výročí založení sbor oslavil ve Smetanově síni v Praze 20. března 1959 a hlavním bodem programu byl Hanušův Český rok. Někde tady stojí sbor na pomyslném vrcholu slávy. Na druhém jubilejním koncertě konaném v Příbrami 26. dubna zaznívá v premiéře skladba Jana Hanuše Povídám, povídám pohádku, kterou autor psal pro tento sbor. Ten ji natočil v pražském rozhlase v květnu.

V roce 1960 sbor studuje nové skladby, například cyklus Jana Zdeňka Bartoše Na šťastné cestě, cykly Petra Ebena Už zraje podzim a V trávě a dále skladbu Orlanda di Lassa Echo, Die zwei Wege Franze Schuberta a Hurníkovu kantátu Tři dcery. Příbramské veřejnosti byla díla představena na vystoupeních 6. a 10. května a 18. prosince 1960.

I další roky fungování sboru přinášejí nové skladby a premiéry. Na koncertech 23. listopadu 1961 a 10. května 1962 se objevují tituly: kantáta Plamen života Jana Zdeňka Bartoše, Hádanky Bohuslava Martinů, cyklus písní Jana Schneeweise, Helenčin svět Václava Felixe.

V roce 1962 se snaží Antonín Vepřek obnovit formálně fungující sbor Lumír-Dobromila a doplní jej o odrostlé členy dětského sboru. V tuto chvíli již mluvíme o Příbramském smíšeném sboru.

V rámci oslav čtvrtstoletí nastudoval sbor nové skladby, jako například: Freundschaft L. van Beethovena, Jaro L. Marenzia a Suitu z baletu Špalíček od Bohuslava Martinů. Vyjmenovaná hudební díla byla uvedena spolu s dalšími z kmenového repertoáru na koncertech 9. března a 15. dubna 1964, kde vystoupili společně s Příbramským smíšeným sborem a Příbramskou filharmonií. Další skvostná rozhlasová nahrávka je z počátku následujícího roku, kdy sbor natočil cyklus dětských sborů Celý den si zpívám Václava Felixe.

V druhé polovině šedesátých let se sbor každoročně prezentoval jedním významným koncertem a to 14. dubna 1965, 18. dubna 1966, 23. listopadu 1967 a 19. prosince 1968. Třicáté výročí založení sboru bylo impulsem hned pro dva koncerty. 24.

dubna roku 1969 zazněla mimo jiné i kantáta J. Z. Bartoše Cestička k domovu. Vánoční koncert 8. prosince byl, stejně jako v roce minulém, díky politickému uvolnění tematicky věnován církevní oslavě narození Ježíše Krista. Zazněla Pastorela iucunda J. I. Linka, Spi, Jezulátko F. X. Brixiho a Česká mše vánoční J. J. Ryby za spoluúčasti Příbramského smíšeného sboru. V roce předchozím bylo zpíváno Pásmo českých koled v úpravě F. Chodury.

V roce 1970 stihl sbor natočit v rozhlasu směs národních písní Muzikanti, co děláte J. Z. Bartoše a uskutečnit dva koncerty: 23. dubna v Příbrami a 14. června ve Veltrusech. Vzhledem k důchodovému věku sbormistra a jeho zhoršenému zdraví koná se následující koncert až 4. června 1972 na festivalu Smetanovy Jabkenice.

35. výročí sboru oslavili všichni zúčastnění koncertem 29. dubna 1974 malým ohlednutím a připravili si skladby již v minulosti interpretované. 4. června téhož roku se opět děti předvedly na festivalu Smetanovy Jabkenice.⁷¹

Nové skladby v provedení sboru mohli posluchači slyšet na koncertě až 18. března 1976, kdy byla premiéra děl J. Z. Bartoše Jarní, J. Jindřicha Ach, táto, V. Felixe Dobrý den, slunce a Z. Mrkose Moje země.

Roku 1977 byl 4. května uspořádán koncert k 50. výročí sbormistrovské činnosti Antonína Vepřeka a 15. prosince koncert k jeho sedmdesátinám. Tehdy naposledy řídil svůj sbor, neboť náhle umírá 13. ledna 1978.⁷²

V čem bylo tajemství úspěchu Antonína Vepřeka? Skvělá hudební profesionalita a obětování se dané věci, řada významných skladatelů a hudebníků v jeho okolí, snad nevyčerpatelné podhoubí mladých zpěváků, výborná organizace sboru a motivace členů, ale i naprostá disciplína.

Vedení sboru přebírá v roce 1978 po svém otci PhDr. Vladimír Vepřek.⁷³ Ten má již bohaté zkušenosti s chodem i řízením tělesa, neboť v minulosti pomáhal při zkouškách a též sám vedl Příbramský smíšený sbor při prosincovém koncertě 1969.

Přirozeně se potýkal ve svých začátcích s mnoha problémy, ale brzy se pevně ujal své nové pozice a sbor zazpíval již 10. května 1978 v rámci zahajovacího koncertu 10. ročníku Dvořákova festivalu. Hned dvě novinky byly na programu jarního vystoupení: G.

---

⁷¹ HAVLOVÁ, Jana. *Příbramský dětský sbor*. Příbram : Knihovna Jana Drdy, 2004. s. 133-153. ISBN 80-86240-79-7.

⁷² POLÁK, Stanislav. *40 let Příbramského dětského sboru*. Příbram: Okresní archiv v Příbrami, 1979. s. 9-12.

⁷³ GUTWIRTH, Jiří. *Příbramský dětský sbor 60 let*. Příbram: I. ZUŠ Příbram, 1999. s. 19.

P. da Palestrina – Odcházím a anonymus ze 16. stol. – Vigilanter melodum. Samozřejmě neupustil od skladeb z kmenového repertoáru, i nadále jej udržoval a používal tyto skladby pro slavnostní příležitosti. Nově však zařazoval skladby starých mistrů z období renesance, baroka a klasicismu a cíleně se snažil seznamovat děti s tvorbou autorů v těchto hudebních epochách.

Ve spolupráci s Příbramským smíšeným sborem vedeným Zdeňkem Fousem připravil sbor v roce 1978 ještě dvě vystoupení. Příbramská veřejnost si je mohla vyslechnout 26. května a 15. prosince a bylo jasné, že se sboru podařilo úspěšně překlenout kritickou situaci a vyrovnat se s odchodem mnoha sboristů, které museli nahradit mladší a nezkušení.

Čtyřicáté výročí založení slavil sbor slavnostním koncertem 31. května 1979 a přirozeně nemohla chybět třešnička na dortu. Tentokrát to byla kantáta Nad střechemi domova J. Z. Bartoše. Skladatel ji věnoval Vladimíru Vepřekovi a snažil se tím povzbudit sbormistra v další činnosti a nalít mu potřebnou energii do další práce.

Rok 1980 znamenal práci na mnoha nových skladbách. Na koncertě 12. prosince uvedl sbor dílko E. Straška – Touláme se krajinou a Zpíváme míru, Z. Petra – Veselé stromky, M. Zedníka – Zimu a cyklus J. Hanuše Měsíce. Posledně jmenovaný titul byl na podzim téhož roku natočen pro rozhlas.

V roce 1981 navázal Vladimír Vepřek spolupráci se zahraničními sbory z jugoslávské Tuzly a z německého Erfurtu a začala doba vzájemných výměnných pobytů. Pro děti to byla forma odměny za jejich celoroční dřinu. 24. dubna se konal v Příbrami koncert hostujícího mládežnického sboru pod vedením sbormistra Slavko Vojiče a 8. května přijel na návštěvu erfurtský školní sbor s dirigentkou Barbarou Mönch. Příbramské děti vycestovaly na konci května s cílem seznámit se s tamním prostředím a nabrat cenné zkušenosti do Německa.

Ještě jedna významná novinka se udála v roce 1981. Od tohoto roku organizuje Vladimír Vepřek pravidelné každoroční soustředění, jehož smysl je utužit kamarádké vztahy a samozřejmě uceleně pracovat na pěvecké technice a přípravě nového repertoáru. V roce 1982 se uskutečnil koncert 16. června, jehož čestným hostem byl hudební skladatel J. Z. Bartoš. Ve dnech 24. - 30. srpna sbor vycestoval do jugoslávské Tuzly, kde vystoupil na několika koncertech a předvedl nejen skladby z kmenového repertoáru, ale také pro tuto příležitost nově nastudované jugoslávské lidové písně.

V následujícím roce se uskutečnil zájezd do Německa a v srpnu v Příbrami opět přivítali jugoslávské hosty. Na vánočním koncertě 18. prosince sbor zpíval premiérově Zimní suitu Jiřího Berkovce a pásmo koled Jiřího Churáčka Co se stalo, přihodilo.

Pětačtyřicátý jubilejní rok oslavil sbor hned dvěma koncerty. Na prvním 19. dubna vystoupil s Komorním smíšeným sborem a od tohoto roku se vytvořila tradice společných koncertů. Na druhém vánočním konaném 14. prosince měly premiéru Chodské Vánoce K. V. Štěpky a Koledy J. Seidla. Mezi významnými událostmi roku nesmíme zapomenout druhý zájezd do jugoslávské Tuzly uskutečněný 15. - 19. září 1984.

V dalších dvou letech se prohlubuje spolupráce s erfurtským sborem a jsou pořádány vždy dva koncerty (19. 4. 1985, 21. 12.1985, 25. 4 1986, 19. 12 1986). Na přelomu srpna a září roku 1987 vystoupily příbramské děti ve švédském městě Växjö, kde interpretovaly skladby Smetany, Dvořáka, Martinů, Hanuše a dvě švédské národní písně. Sklidily nadšené ovace publika a velmi pozitivní kritiku tamního tisku. V programu koncertu 14. dubna 1988 byly nově nastudované skladby S. Jelínka – Co se tam blejská a Moravské písně, J. Smolky – Ráno. Samozřejmě nechyběl Vánoční koncert a i zde se objevily premiéry – Veselé koledy J. Berkovce a pásmo starých českých adventních písní Vánoce se blíží S. Jelínka.

Na oslavu půl století od založení sboru se přijel podívat 30. května i hudební skladatel J. Berkovec, se kterým sbor navázal těsné kontakty. Na druhém koncertě 15. prosince 1989 se zpívala i mistrova kantáta Vánoce Josefa Lady pro dětský sbor, smíšený sbor a klavír.

Porevoluční období přineslo sboru značné problémy, protože došlo ke značnému odlivu především zkušených sboristů a výrazně klesl věkový průměr celého kolektivu. I nadále se Vladimír Vepřek snažil udržet obyčej připravit alespoň jedno nebo dvě vystoupení do roka. Bohužel se to výrazně projevilo na kvalitě repertoáru a sbor se omezil pouze na interpretaci dvouhlasých lidových písní. K sedmdesátinám zazpíval sbor 18. prosince 1992 hudebnímu skladateli Jiřímu Berkovcovi jeho úpravu chodských koled Svatú dobu huž tu máme.

Zlepšení přišlo až v roce 1994, kdy se sboru podařilo znovu nacvičit některé skladby kmenového repertoáru. Následující rok uvedl sbor na vánočním koncertě 20. prosince nově nacvičené skladby. Premiérově zazněla Ave Maria W. A. Mozarta, Salve Regina K. B. Kopřivy a pastorela J. A. Fiebigera.

Opětovně nabytou úroveň potvrdil sbor koncertem 12. prosince 1996, kde diváci slyšeli premiéru Berkovcovy Zimy a pásma vánočních písní Koleda od K. Steckera. Další pásmo s názvem Příbramské koledy autora Václava Dražana natočil sbor v roce 1997 pro rozhlas. Ve stejném roce přidal sbor ještě koncert 24. dubna jako vzpomínku na svého zakladatele Antonína Vepřeka.

16. května 1998 vystoupil sbor na 30. ročníku příbramského Hudebního festivalu Antonína Dvořáka. Spolu se sólisty Národního divadla v Praze s dirigentem J. Vodňanským, Filharmonií Bohuslava Martinů ze Zlína a se souborem Prager Singers provedli kantátu Stabat Mater A. Dvořáka. V závěru roku předvedli děti svoje umění i vídeňskému publiku, když zazpívali u příležitosti výstavy „Hornické a poutní město Příbram“ v Českém centru.

Šedesátileté jubileum oslavil sbor 30. října 1999, kdy se na podiu představilo v závěru koncertu 190 zpěváků a příbramská veřejnost vyslechla skladby B. Smetany Má hvězda a od A. Dvořáka Zajatou. Ještě předtím sbor dvakrát vyjel do zahraničí. 26. června koncertoval ve Vídni na Velvyslanectví České republiky a v září v partnerském městě Villerupt ve Francii.⁷⁴

Do roku 2000 byla stálou korepetitorkou sboru Jiřina Mandová, kterou pak nahradila Vladimíra Štěpánová.

Od roku 2001 zahájil spolupráci s hudebními uskupeními z francouzského města Anor, kde toho roku byl sbor na návštěvě, a kam se vrátil ještě třikrát, v roce 2003, 2005 a 2007, již pod vedením sbormistryně Michaely Rybické. Další významnou událostí roku 2001 bylo vystoupení v rámci Hudebního festivalu Antonína Dvořáka, provedení Dvořákovy Stabat Mater v kostele sv. Jakuba spolu s Vepřekovým smíšeným sborem, za doprovodu členů plzeňské filharmonie pod taktovkou dirigenta Jaroslava Vodňanského.⁷⁵

V lednu 2002 nahrál sbor CD vánočních písní Sem, sem ptáčkové. Obsahuje převážně méně hrané koledy a pastorely, jako například: Milí synáčkové, Srdce plesá, Housle zněte, Spi, spi, neviňátko – J. J. Ryba, Pastorella iucunda, Pastuškové k Betlému – J. I. Linek, Veselé koledy, Prstýnku můj – J. Berkovec, Sem, sem, ptáčkové – J. Machalička, Rychle vstaňte – J. Šplíchal, Hej, děvčátka pospíchejte – J. A. Fibinger, Ecce nova gaudia – anonymus. Jako sólisté se při nahrávání představili bývalá členka sboru Jana

⁷⁴ HAVLOVÁ, Jana. *Příbramský dětský sbor*. Příbram : Knihovna Jana Drdy, 2004. s. 133-153. ISBN 80-86240-79-7.

⁷⁵ RYBICKÁ, Michaela. *Příbramský dětský sbor*. Absolventská práce, vedoucí Marcel Švidrnoch. 2007. Str. 3.

Havlová a člen Komorního smíšeného sboru Dr. Vladimíra Vepřeka Karel Brynda. Klavírní doprovod byl v režii Vladimíry Štěpánové a prof. Jaroslava Šarouna, dále si sbor na nahrávání přizval Dechové kvinteto pražské konzervatoře.

V srpnu však náhle V. Vepřek umírá a jeho manželka Zuzana Vepřeková, dnes Horská se snaží nalézt nástupce. Nejprve oslovila dvě bývalé členy a sólistky souboru Janu Havlovou a Hanu Tonzarovou rozenou Skořepovou. Obě však odmítají, a tak volba padla na Michaelu Rybickou rozenou Havlíčkovou, která se sborem příležitostně zpívala a měla se sborovým vedením zkušenosti ze své práce v ZUŠ Zbraslav. Sbor v této době čítal asi 35 členů, scházel se tak, jak to zavedl Vl. Vepřek, dvakrát týdně na zkoušku. Na prvním koncertě pod novým vedením na Vánoce 2002 provedl sbor premiéru Moravských koled Jiřího Berkovce.

Těleso nově pod vedením Michaely Rybické nacvičilo a představilo spolu s Komorním smíšeným sborem Dr. Vladimíra Vepřeka opět kantátu Bohuslava Martinů Otvírání studánek, v roce 2003 ve dvou provedeních s recitací Bořivoje Navrátila. Skladbu v následujících letech provedl sbor ještě několikrát, v roce 2004 na Hluboši a letech 2004, 2006 a 2009 na Zbraslavi.

Koncertní zájezd do německého Akenu byl v programu sboru v roce 2006. O dva roky později, tedy v roce 2008, navštívil Příbram v rámci spolupráce a kulturní výměny sbor Enchantanord z francouzského města Anor.

V koncertním vystupování se postupně vytratila tradice samostatného účinkování dětského pěveckého sboru, který byl v posledních letech vždy podporován zpěváky z jiných těles, především dětského sboru při ZUŠ na Zbraslavi. Vánoční koncerty se vůbec nekonaly v roce 2008 a 2009. Na podzim 2009 odešla Michaela Rybicka na půlroční mateřskou dovolenou a řízení se dočasně ujal svatohorský regenschori Pavel Šmolík.

Významnou událostí byl výroční koncert 19. září 2009 k sedmdesáti letům trvání Příbramského dětského sboru. Koncert se uskutečnil v sále Waldorfské školy v Příbrami. Organizaci se plně věnovala Zuzana Horská-Vepřeková, řízení sboru a koncertu pak Pavel Šmolík. Koncert se skládal ze sólových vystoupení bývalých a některých současných členek sboru, proložených sborovým zpěvem. Za zmínku jistě stojí skladba pro sólo a sbor Laudate Dominum od W. A. Mozarta, kde se příbramské veřejnosti představila bývalá sboristka a studentka plzeňské konzervatoře Eliška Kovalská. Dále zazněla árie Lascia chio pianga z opery Rinaldo v podání Kateřiny Falcové, absolventky pardubické konzervatoře. Sbor pokračoval v písních z kmenového repertoáru, do kterého neodmyslitelně patří

Halleluja z oratoria Mesiáš G. F. Händela, Prsten a Dyby byla kosa nabróšená z Moravských dvojzpěvů A. Dvořáka a spirituály Shine on Me a Hymn to Freedom. Na závěr si všechny bývalé i současné členky a členové zazpívali dvě skladby Má hvězda B. Smetany a lidovou píseň Hvězdičky, dobrou noc. Dále účinkovali Bára Benová, Jana Havlová, Simona Jindráková, Alena Kopecká, Dominika Pilecká, Kateřina Škopková a Hana Tonzarová. Téměř všechny zmíněné bývalé sboristky Příbramského dětského sboru se v současnosti věnují hudbě, studují nebo již absolvovaly konzervatoř a zabývají se zpěvem i nadále. Klavírní doprovod zajišťovali Vladimíra Štěpánová a Pavel Šmolík. Slavností proslov pronesl hudební skladatel Stanislav Jelínek, který se sborem dlouhodobě spolupracuje.⁷⁶

Na osmém ročníku Festivalu pěveckých sborů Příbram konaném 15. října 2011 v Galerii Františka Drtíkova na Zámečku provedl sbor skladby od Zbyňka Císaře – Má zem a od Zdeňka Petra – Čáp, Kukačka, Potápka a Vrabci.

V lednu letošního roku 2012 zorganizovala Zuzana Horská k desetiletému výročí úmrtí Vl. Vepřeka nahrávku nového CD, na němž spolupracovaly téměř výhradně bývalé členky sboru. CD by mělo vyjít na podzim tohoto roku. Objeví se na něm skladby od A. Dvořáka – Dyby byla kosa nabróšená, Šípek, Skromná, K. B. Kopřivy – Salve Regina, J. Myslivečka – Nokturno, B. Smetany – Má hvězda a Cantio Vigilanter melodum⁷⁷

Nová sbormistryně poté, co se tělesa ujala, zachovávala určité části kmenového repertoáru: již zmíněnou kantátu Otvírání studánek Bohuslava Martinů, Moravské dvojzpěvy Antonína Dvořáka, skladby Bedřicha Smetany, Jana Hanuše, W.A. Mozarta, J. Berkovce, Z. Lukáše, J. Laburdy a dalších, dokud to zpěvácké schopnosti členek sboru dovolovaly. Přinesla ale také novinky, spirituály, které sbor nikdy předtím nezpíval, např. Shine on Me od R. A. Dilwortha, Hymn To Freedom O. Petersona, či muzikálové melodie Close Every Door z muzikálu Joseph A. L. Webbera. S velkým úspěchem se shledalo i Hallelujah z Händelova oratoria Mesiáš. Ovšem mnohé z uvedených skladeb již sbor nenacvičuje z důvodu poklesu kvality členské základny.⁷⁸

Sbor pod vedením Michaely Rybické zpočátku fungoval jakousi setrvačností tak, jak byl zvyklý pod vedením Vl. Vepřeka. Scházel se ke zkouškám pravidelně dvakrát

---

⁷⁶ ŠTEFANIKOVÁ, M. Příbramské pěvecké sbory v současnosti a jejich vliv na kulturní život města, 2010. Str. 120-121.

⁷⁷ Osobní rozhovor se Zuzanou Horskou (Vepřekovou), Příbram, 15.1.2012.

⁷⁸ RYBICKÁ, Michaela. *Příbramský dětský sbor*. Absolventská práce, vedoucí Marcel Švidrných. 2007. Str. 3.

týdně a díky značné kvalitě členské základny byl schopen předvádět dobré výkony na koncertech. Ovšem postupem času dospělé členky ze sboru odcházely, avšak nebyly nahrazovány novými. V roce 2007 byl oficiální počet členek 21, na vánočním koncertě v r. 2009 vystoupilo asi 15 děvčat a na posledním vánočním koncertě v r. 2011, kde děti vystupovaly společně se sborem při ZUŠ na Zbraslavi, čítal počet zpěvaček sedm. V současnosti se nezdá, že by se situace měla nějak výrazně změnit.

Na repertoáru sboru je patrná výrazně klesající úroveň, na níž má největší zásluhu dlouhodobě nekvalitní vedení Příbramského dětského sboru v osobě sbormistryně Michaely Rybické a nezájmem zainteresovaných lidí, vyjma významné snahy Zuzany Horské. Nutno podotknout, že sbormistryně je za svou práci velmi špatně finančně ohodnocena. Na této situaci má jistě zásluhu především její zaměstnavatel, ředitel Základní umělecké školy Antonína Dvořáka v Příbrami pan Josef Mestl. Příbramský dětský sbor byl vždy značkou kvality a tedy sbor výběrový. Město za dobu své existence nesčetněkrát reprezentoval nejen po České republice, ale i v zahraničí. Jistě by si zasloužil nejen vynikajícího sbormistra, ale i pozornost vedoucích představitelů města Příbrami natolik, aby tradice kvalitního sborového zpívání nezanikla.

3.2.2.2 Sbormistr Antonín Vepřek

Antonín Vepřek se narodil 24. prosince 1907 v Úmoníně u Kutné Hory. Od osmi let se věnoval hře na housle a později přidal hru na violoncello. Od studentských let získával bohaté zkušenosti s dirigováním různých souborů. Vystudoval Učitelství v Kutné Hoře a po vojenské službě přijal místo učitele v Hrušovanech. Po roce byl přeložen do Litoměřic a zde od roku 1933 vedl a dirigoval místní pěvecký spolek Lumír.

V roce 1939 přijal nabídku dirigovat příbramský pěvecký spolek Lumír a Dobromila a přestěhoval se s celou rodinou do tohoto města. Zároveň nastoupil na pozici učitele na dívčí měšťanskou školu, začal hrát v Příbramské filharmonii a hlavně založil Příbramský dětský pěvecký sbor.

Mezi jeho dobré přátele patřila řada významných hudebníků a známých skladatelů. Udržoval velmi těsné osobní styky i s dirigenty konkurenčních sborů. Například s Otomarem Pičmanem – dirigentem benešovského dětského sboru, Františkem Lýskem –

průkopníkem dětského sborového zpěvu, dirigentem Jistebnických zpěváčků a dalšími sbormistry.

V roce 1962 byl jmenován zasloužilým učitelem a v roce 1967 ředitelem IV. základní školy v Příbrami. V následujícím roce byl jmenován předsedou Unie pěveckých sborů pro středočeskou oblast.

V roce 1971 odchází do důchodu, ale i nadále se ze všech svých sil věnuje sborovému zpěvu. Umírá ve věku sedmdesáti let 13. ledna 1978.⁷⁹

3.2.2.3 Sbornistr PhDr. Vladimír Vepřek

Vladimír Vepřek, narozen 20. května 1946 v Příbrami. Od dětství byl obklopen hudbou svého otce a od roku 1965 vypomáhal ve sboru s vedením zkoušek. Po úspěšném dokončení příbramského gymnázia absolvoval následně v roce 1970 Státní konzervatoř v Praze obor kontrabas u prof. Pošty. Při studiích působil v Symfonickém orchestru Českého rozhlasu Praha a po ukončení studií jako člen Symfonického orchestru Armádního uměleckého souboru V. Nejedlého.

Od roku 1972 učil na příbramské Lidové škole umění.⁸⁰ Po smrti Antonína Vepřeka převzal v roce 1978 vedení Příbramského dětského sboru a dočasně i Příbramského smíšeného sboru. V letech 1981-1985 vystudoval hudební vědu na filozofické fakultě UK.

V roce 1983 založil Vepřekův komorní smíšený sbor (VEKA). Před listopadem 1989 odešel ze školství a věnoval se regionální historii ve Státním okresním archivu v Příbrami. Titul doktor filozofie získal 14. dubna 1989. Jeho historické bádání se upnulo na hudební aktivity 19. století a veškeré kulturní dění v podbrdském regionu. O tom svědčí i téma jeho disertační práce: *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1939*.

Mezi jeho další zaměstnavatele náležel i MěÚ Příbram. V roce 1994 byl zvolen místostarostou Příbrami a od roku 1995 patřil mezi hlavní organizátory Hudebního

---

⁷⁹ POLÁK, Stanislav. *40 let Příbramského dětského sboru*. Příbram: Okresní archiv v Příbrami, 1979. s. 9-17.

⁸⁰ VEPŘEK, Vladimír a Jiří BERKOVEC. *50 let Příbramského dětského sboru*. Příbram: Okresní kulturní středisko Příbram, 1989. s. 22.

festivalu Antonína Dvořáka v Příbrami. K výčtu jeho činností se v roce 1998 připojilo vedení Příbramské filharmonie.⁸¹ Vladimír Vepřek zemřel 17. srpna 2002 ve věku 56 let.⁸²

3.2.2.4 Sbornistryně Michaela Rybicka

Michaela Rybicka – Havlíčková se narodila r. 1976 v Praze. Svému budoucímu povolání a velkému koníčku se začala věnovat ve svých třinácti letech, kdy vyměnila hru na housle za sólový zpěv. Základy svého uměleckého vzdělání získala na pražské konzervatoři u profesorky Jarmily Krásové.

Pedagogické činnosti se věnuje od roku 1996, kdy nastoupila do ZUŠ Zbraslav. Zde vyučovala nejprve hudební nauku a v letech 1998-2009 sólový zpěv.

V roce 1998 přijala angažmá v Divadle J. K. Tyla v Plzni jako sólistka operety a působila na zdejší scéně dvanáct let. Režiséry byla obsazována vesměs do významných nebo hlavních rolí, a to jak v klasických operetách, operách, muzikálech, tak i hudebních komediích. K nejvýraznějším patřily role Kristy v Ptáčníkovi, Denisy v Mam'zelle Nitouche, Eurydiky z Orfea v podsvětí, Kuchtíka v Rusalce, Lízy Doolitlové v My Fair Lady či Sally v Uličnici. Účinkovala jako Papagena v Mozartově Kouzelné flétně ve Státní opeře Praha. Angažmá Adély ve Straussově Netopýru přijala pro divadlo v Brně, a pak i v Hudebním divadle v Karlíně, se kterým také absolvovala zájezd do Japonska.

V roce 2001 založila Zbraslavský dětský sbor a v roce 2002 převzala po Vladimíru Vepřekovi Příbramský dětský sbor. Obě pěvecká tělesa vede i v současné době.⁸³

---

⁸¹ TRANTINA, Václav, et al. *Velký slovník osobností vědy a kultury příbramského regionu*. Příbram : Knihovna Jana Drdy, 2001. s. 272-273. ISBN 80-86240-44-4.

⁸² *Scéna.cz* [<http://spj.scena.cz/index.php?d=1&o=3&c=1800&r=1>]. 29. 8. 2002 [cit. 2012-01-05].

⁸³ Osobní rozhovor s Michaelou Rybickou, Příbram, 15. 10. 2011.

3.2.2.5 Sbor Duha

Na základní škole v ulici 28. října existuje dětský pěvecký sbor již 25 let. Jak se píše v kronice sboru: „Pod vedením soudružky učitelky dr. Evy Káčerkové se scházíme od 1. 9. 1986. Celkem nás zpívá 50 děvčat a jeden vytrvalý chlapec.“ Původní název tělesa Radovánek vznikl na dvoudenním soustředění v Hrachově. Hned po svém vzniku sbor rozdává radost na celé řadě vystoupení.

Mezi novinovými výstřižky z doby druhé poloviny 80. let jsou v kronice i takové, kde se dočteme o dění v celém regionu Příbramska. V době předlistopadové se sbor zapojil i do soutěžního klání. Nejvýraznějším úspěchem bylo druhé místo v krajském kole soutěže Zájmové umělecké činnosti v roce 1989 a ve stejném roce první cena na festivalu dětských sborů nazvaném „Svátky písní“ pořádaném v KD v Příbrami.

V následujícím roce byl zrealizován nápad vytvořit na základní škole třídu s rozšířenou výukou hudební výchovy a zároveň pro nové první ročníky byl založen nový sbor Kořata.

Z programu z roku 1990 získáváme i přehled o repertoáru sboru Radovánek. Na koncertě 31. května diváci měli možnost slyšet tyto skladby: J. Říha – Zeměkoule, Zamotaná písnička a Podej mi ruku svou, P. Eben – Vlačovička lítá, P. Jelínek – Ptáčci, T. Pergl – Kouzelný dárek, A. Tupčanský – Písnička pro děti, J. Herden – Přijď k nám písničko a několik úprav lidových písní. Na škole vznikla již od počátku fungování sborů tradice jarních a vánočních vystoupení. Na vánočním vystoupení zazněly skladby P. Ebena – Tajemství, Stromečku, nechod' spát, J. Říhy – Vítej, Martine, V. Fischera a J. S. Bacha – Věčně mladý mistr Bach a Francouzský kánon ze 13. století – Kouzlo tónů.

V červnu 1991 se uskutečnilo soustředění sboru v Líchovech u Sedlčan a děti absolvovaly výlet do rodiště Josefa Suka Křečovic. V květnu 1992 sbor navštívil Španělsko, kde se děti několikrát představily místnímu publiku, ale zároveň zhlédly mnoho kulturních památek.

Z repertoáru té doby vybírám: J. Hilton - Pojď za mnou, V. Dvořák – Ještě je čas, americký spirituál – Vozíčku ke mně leť, Z. Císař, P. Cmíral – Zase už nám pusy jedou, P. Jurkovič – Kakao se rozbalo, Písň obřadné od zimy do zimy, Já mám tetu, Velká kapela, P. Jurkovič, V. Provazníková – Byla jedna Káča, P. Jurkovič, O. Sirovátka – Liščí mazurka, V. Felix, Z. Malý – Dobrý den slunce, F. Gause, P. Šrut – Ježibaba z ježidcerou,

J. Veverka – Indiánská, F. Gause, V. Čtvrtek – Slunečnice, V Bláha, M. Veselý – Vlák, O. Kvěch, J. Krůta – Kuchyňská kapela.

Na soutěžní přehlídce pěveckých sborů Středočeského kraje v Brandýse nad Labem získal Radovánek dne 18. března 1993 stříbrné pásmo.

Malý výčet významných akcí sboru: vystoupení s tanečním souborem Ruské školy v Praze 18. dubna 1995 na malé scéně příbramského divadla, koncert 27. ledna 1998 na dobříšském zámku se zpěvačkou Kamilou Liškovou, hned několik pozvánek Ruské ambasády na účast v přehlídce dětských pěveckých sborů v Praze – 25. března 1998, 21. března 2000, 22. března 2001, účinkování na Mezinárodní přehlídce dětských pěveckých a tanečních sborů v Příbrami 24. října 2001.

Rok 2001 je posledním, kdy se v kronikách můžeme setkat s názvy Kořata a Radovánek.⁸⁴ Postupně vznikl sbor z každé třídy s rozšířenou hudební výchovou. Od té doby se na jarní a vánoční přehlídce představují všechny třídy a na významnější akci je vybírán nejlépe zpívající kolektiv. Ten může posluchač najít v programech jako sbor Duha.

Každoročně se děti zúčastňují Festivalu pěveckých sborů Příbramska – 7. října 2006, 25. října 2008, 17. října 2009, 16. října 2010, 15. října 2011, Mezinárodní přehlídka pěveckých sborů v Praze – 21. března 2007, 9. dubna 2008, 8. dubna 2009, 14. dubna 2010, 13. dubna 2011, na přelomu března a dubna nechybí na Mezinárodní přehlídce pěveckých a tanečních souborů v divadle Antonína Dvořáka v Příbrami, vystupují ke Dni učitelů a na celé plejádě dalších akcí. Za zmínku jistě stojí fakt, že v rámci výměnného pobytu ve dnech 9. – 22. srpna 2011 navštívilo několik sboristek ruský Čechov.

Ze skladeb z poslední doby bych vybral: T. Arbeau – Bránl praden, V. Dvořák, J. Spisarová – Ještě je čas, V. Fisher, V. Neumann – U nás v kapele, V. Neumann, O. Suchý – Prázdniny, E. Stašek, V. Fischer – Potápěč, Z. Císař, P. Cmíral – To jsem já. Nejčastěji se jedná o jednohlasé a dvojhlasé písně a jsou často doprovázeny zobcovými flétnami a pomocí Orffových nástrojů.

U sboru se vystřídalo hned několik korepetitorů, např. Michaela Káčerková, Kateřina Ranglová, Magda Martínková, Kateřina Duková a další.

---

⁸⁴ Základní škola, Příbram VII, 28. října 1; Kronika dětského pěveckého sboru Radovánek 1986 – 2001, rkp.

3.2.2.6 Sbormistryně Eva Káčerková

PaedDr. Eva Káčerková, narozena 1959 ve Slaném, pochází z muzikantské rodiny. Od raného dětství tak byla obklopena hudbou. Již na gymnáziu skládala úspěšně vlastní písně, účinkovala v dětských pořadech České televize, spolupracovala se skupinou Plavci a s vlastní studentskou kapelou Kaštani vystoupila i na velmi populárním festivalu a přehlídce folkové a country muziky Porta.

Vystudovala Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy v oboru český jazyk a hudební výchova. Během studií byla aktivní ve Vysokoškolském uměleckém souboru Univerzity Karlovy v Praze.

Po absolvování univerzity v roce 1983 nastoupila na Základní školu 28. října Příbram, kde předává své zkušenosti do současnosti. Ve stejném roce se stala zakládající členkou, ale můžeme směle napsat, že i spoluzakladatelkou Vepřekova komorního sboru.

Na základní škole vyučuje od roku 1990 třídy s rozšířenou hudební výchovou a vede hned několik pěveckých sborů. Od roku 2000 působí v Příbramském vokálně instrumentálním souboru Chairé, kde nejen sólově zpívá, ale zároveň doprovází těleso na řadu historických nástrojů.

PaedDr. Eva Káčerková patří mezi skutečné multiinstrumentalisty. Klavír, kytara, lyra, loutna, dudy, zobcová flétna, gemshorn, strunný bubínek, bicí nástroje, smyčcový žaltář, dulcimer a niněra jsou nástroje, které téměř každodenně využívá ke své činnosti.

Je již tradicí, že se jako lektorka účastní Letní školy staré hudby ve Valticích, kde v „dětských třídách“ pečuje o nejmladší zpěváčky. V anketě Příbramský Otík v kategorii Zpěvačka Příbramska několikrátý rok po sobě figuruje na předních pozicích. Je též dlouholetou členkou České Orffovy společnosti a České muzikoterapeutické asociace.⁸⁵

---

⁸⁵ Osobní rozhovor s Evou Káčerkovou, Příbram, 17. 12. 2011.

3.2.2.7 Další současné dětské pěvecké sbory v Příbrami

V současnosti působí v Příbrami ještě další dva dětské pěvecké sbory. Těmto souborům se věnuji jen okrajově a uvedu pouze nejdůležitější informace.

3.2.2.7.1 Sboreček a Pěvecký sbor ZUŠ Příbram I., nám T. G. Masaryka

Pěvecký sbor při Základní umělecké škole Příbram na náměstí T. G. Masaryka začal fungovat v roce 2001, kdy u jeho zrodu byla učitelka zdejší školy, bývalá absolventka oboru sólový zpěv na Pedagogické fakultě ZČU v Plzni u doc. D. Mandysové a sólistka Hudebního divadla v Karlíně Jaroslava Kunická-Halamová (*1980). V roce 2008 – 2009 se zhostila sbormistrovské práce Kateřina Falcová, absolventka Konzervatoře v Pardubicích oboru sólový zpěv. Před návratem J. Kunické-Halamové z mateřské dovolené se sbormistrování věnovala ještě Veronika Vítová.

Pěvecký sbor ZUŠ Příbram navštěvují děti od 10 let a celkový počet zpěváků se pohybuje okolo třiceti. Přípravné oddělení, tzv. Sboreček, navštěvuje asi dvacet dětí a je určen pro žáky školy od pěti do devíti let a začátečníky.

Pestrý repertoár sboru tvoří úpravy lidových písní, současné umělé písně, muzikálové melodie, populární vícehlasé skladby, spirituály a jen okrajově skladby klasické hudby. Při různých příležitostech a veřejných koncertech mělo možnost příbramské publikum slyšet písně z muzikálů: Kabaret – All That Jazz, Pomáda – Auťák, Hair – Svítání; filmové melodie, Pátá – Tony Hatch, Tři strážníci – Jaroslav Ježek, Oh Happy Day – spirituál a mnoho dalších. Sbor se účastní Festivalu pěveckých sborů Příbram, soutěží a přehlídek ZUŠ, pořádá pravidelné jarní a vánoční koncerty a využívá všechny příležitosti ke svému zviditelnění. Mezi divácky nejatraktivnější koncert patřilo vystoupení se zpěvákem Danielem Hůlkou a kytaristou Lubomírem Vrabcem v roce 2007 v divadle Antonína Dvořáka v Příbrami. Zde zazněly dvě části z Moravských dvojzpěvů – Jablko a Možnost od Antonína Dvořáka, Ave Maria Franze Schuberta a Panis Angelicus Césara Franka.

V současné době využívají zpěváci doprovodů klavíru a některých nástrojů Orffovského instrumentáře. Korepetitorkou sboru je Kateřina Ranglová, v minulých letech

korepetovaly Kateřina Duková a Radka Hlaváčková. Slibně se též rozvíjejí spolupráce a společné účinkování s pražskými sbory Cantoria Praha, Coloretton a se studentským sborem Divertimento.

3.2.2.7.2 Sbor Jásan

Sbor s netradičním názvem Jásan založil při 7. základní škole v roce 2003 učitel Mgr. Vladimír Herák (*1959). Jde o dalšího bývalého člena Příbramského dětského sboru Vladimíra Vepřeka. Nejedná se o výběrový sbor, ale sdružuje všechny děti, které chtějí zpívat pro radost.

Je určen pro žáky druhého stupně ZŠ a má mezi patnácti až dvaceti členy. Sbor se zaměřuje výrazně na folkovou hudbu – písně Karla Kryla, Jaroslava Hutky, Radůzy, lidové písně a zpívá i vlastní autorské písně, které pro sbor píše Vladimír Herák. Sbor pořádá pravidelné vánoční koncerty, zúčastnil se i Festivalu pěveckých sborů Příbram, často navštěvuje se svým zpěvem domovy důchodců a spolupořádá humanitární koncerty.

Doprovody na klavír, akordeon a kytaru obstarává obvykle sbormistr, ale mnohdy se angažují i děti a využívají zobcové flétny, africké bubny, Orffovy nástroje nebo pohybového ztvárnění.⁸⁶

---

⁸⁶ ŠTEFANIKOVÁ, M. Příbramské pěvecké sbory v současnosti a jejich vliv na kulturní život města, 2010. Str. 138-141.

3.2.3 Vokálně instrumentální soubory

3.2.3.1 Chairé

„Vokálně instrumentální soubor dobových nástrojů Chairé byl založen v lednu roku 1999 ve Waldorfské škole v Příbrami. Název si vypůjčil z řecké mytologie. Chairé byla dcerou Érota a Psyché a znamená radost. Dodnes se v Řecku lidé zdraví pozdravem „chairé“ – „bud' zdráv“. Soubor si tento pozdrav překládá: „Udělám vše pro to, abych tě svou hudbou uzdravil,“ a touto ideou se řídí na každém koncertě. Za deset roků soubor odehrál stovky koncertů v Čechách i v zahraničí. Hrál v Rakousku, Německu, Francii, Belgii, Itálii a Lucembursku. Např. v Bruselu reprezentoval ČR, Středočeský kraj a město Příbram na světové výstavě betlémů. V Drážďanech v Českém centru reprezentoval město Rožmitál a Příbram na výstavě Jakuba Jana Ryby a příbramských betlémů. Ve svém bohatém repertoáru soubor Chairé začal oživovat českou a evropskou anonymní, duchovní a lidovou píseň období gotiky, renesance, baroka a klasicismu. Zároveň nastudoval program českých a evropských koled, písně ročního koloběhu, písně třicetileté války a renesanční tance.

V roce 2001 soubor Chairé natočil první CD s názvem Písně, které vracejí čas. Na jaře 2003 uvedl soubor CD renesančních písní a tanců Tančím, zpívám. O vánocích roku 2004 představil soubor třetí CD s názvem O vánocích zpívám. V roce 2006 natočil pod stejným názvem DVD a v roce 2007 soubor připravil k vydání CD Píseň je touha. V roce 2008 soubor Chairé společně se souborem Musica Bohemica vytvořil CD pro výstavu Národního muzea, Senátu ČR, Vojenského historického muzea Albrecht z Valdštejna a jeho doba. K desátému výročí činnosti připravil soubor k vydání zpěvník Písně, které vracejí čas a v roce 2009 soubor Chairé nahrál CD Hanuš Jelínek a Zpěvy sladké Francie. V loňském roce vyšlo CD Doteky duše“.⁸⁷

---

⁸⁷ Chairé Příbram [http://www.chaire.cz/o-nas]. [cit. 2011-11-13].

3.2.3.2 Vedoucí souboru Josef Krček

Josef Krček se narodil v roce 1946 v Českých Budějovicích. Absolvoval Státní konzervatoř v Plzni v oboru klarinet a již během studia umělecké školy se stal členem orchestru Divadla J. K. Tyla v Plzni. Hrál v několika místních souborech, kde se seznámil se starou hudbou. Zkušenosti pak plně využil ve své diplomové práci na téma zaniklé nástroje 16. století.

Základní vojenskou službu vykonával u Ústřední hudby ČSLA a byl členem Československého souboru písní a tanců v Praze. V sedmdesátých letech se hudebně realizoval u souboru Pražští madrigalisté Miroslava Venhody. Právě zde se naučil ovládat staré hudební nástroje a vycvičil se v instrumentaci středověké hudby. Zajisté těchto deset let strávených s vynikajícími muzikanty bylo klíčových pro jeho budoucí aktivity.

Ve výčtu profesí nemůžeme opomenout působení v lidových školách umění na Praze 1 a na Praze 10, kde v sedmdesátých a osmdesátých letech vyučoval hudbu. Ve vydavatelství Supraphon zastával pozici vedoucího oddělení vážné hudby. V tomto období je bohatá jeho spolupráce s folklórními soubory, především se souborem Škoda Plzeň, který zná dnešní publikum pod názvem Mladina. V této době také přicházejí časté nabídky spolupráce od Českého rozhlasu v Praze a v Plzni.

Od roku 1969 účinkoval v souboru Chorea Bohemica a od roku 1975 působí v souboru Musica Bohemica, jehož uměleckým vedoucím je jeho bratr Jaroslav Krček.

V devadesátých letech minulého století pedagogicky ovlivnil řadu žáků na škole Jana Amose Komenského v Praze, kde se věnoval muzikoterapii a na Waldorfské škole v Příbrami, kde vyučoval hudební výchovu. Ve škole nejprve sestavil zhruba čtyřicetičlenný sbor složený z žáků, rodičů a učitelů. O něco později vznikl nápad založit vokálně instrumentální soubor dobových nástrojů Chairé. Od roku 1999 se soubor uskutečnil desítky vystoupení a rozdává radost posluchačům nejen v České republice.

Na Waldorfské škole inicioval výrobu historických hudebních nástrojů a při této příležitosti se seznámil s Rostislavem Antonem a Karlem Hanzlíkem. Oba zmínění pánové jsou významní výrobci replik hudebních nástrojů v Příbrami. Josef Krček také sám absolvoval kurzy hry na lyru u německého profesora Julia Knierima v Gepingenu.

V devadesátých letech byl místopředsedou Anthroposofické společnosti ČR a od té doby se věnuje bohaté přednáškové činnosti. Stal se zakladatelem soukromé muzikoterapeutické školy Musica Humana, jenž pracuje od roku 1998.

Josef Krček je milovníkem staré české a evropské hudby a lidových písní ze všech koutů světa. V současnosti pracuje pro několik souborů v České republice najednou a provádí pro ně notaci a aranže skladeb. Jak sám říká, „pro Chairé aranžuji ve stylu renesančních umělců tak, že zdvojuji hlasy. Ke každému zpívanému hlasu (soprán, alt, tenor, bas) přidávám doprovodný nástroj (instrument), tak abych jej zdvojlil.“⁸⁸

Je autorem čtyřiceti skladeb pro dechové orchestry, hudby pro rozhlasové pohádky, hry a seriály (Staré pověsti české – 36 dílů apod.). Podílel se na vydání několika CD, např. Vánoční koledy, Nejstarší sbírky českých lidových písní, Za českými sběrateli, badateli a tvůrci, Žito, žitečko, Písně, které vracejí čas, Tančím, zpívám aj. V roce 2008 vydalo nakladatelství Fabula knihu Josefa Krčka Musica Humana – úvod do muzikoterapie a v nakladatelství Albatros vyšla kniha Josefa Krčka a Jindřicha Čapka – Špalíček.⁸⁹

3.2.3.3 Ginevra

Vokálně instrumentální skupina Ginevra vznikla v únoru roku 1997 jako soubor zabývající se interpretací irských a skotských melodií. Hned v počátcích existence si členové uvědomili, že se chtějí vydat vlastní cestou a začaly vznikat vlastní autorské písně. Název Ginevra si kapela vypůjčila z britské mytologie. První vystoupení souboru se uskutečnilo v létě 1997 na festivalu konaném v příbramském letním kině nazvaném Brdská nota.

Autorem většiny písní souboru je jeho vedoucí Václav Plecítý a s některými texty v minulosti vypomáhala Jana Handlová. Na základě historického příběhu vznikne vždy nejprve přebásněný text a až později je obvykle doplněný hudbou. K produkci Ginevra obvykle využívá ozvučení a klasické nástroje, tedy akustické kytary, baskytaru, rytmické nástroje, flétny, mandolínu, akordeon a někdy jsou využity i repliky středověkých nástrojů. Profil souboru je víceméně folkový, opěvující historii s prvky středověké muziky.

---

⁸⁸ Osobní rozhovor s Josefem Krčkem, Příbram, 3. 2. 2012.

⁸⁹ *Chairé Příbram* [<http://www.chaire.cz/o-nas>]. [cit. 2011-11-13].

Každoročně připraví Ginevra pro své posluchače benefiční květnový koncert a vánoční vystoupení v Divadle Antonína Dvořáka v Příbrami. U veřejnosti se těší takové popularity, že vánoční představení se koná tři dny po sobě a vstupenky jsou obvykle beznadějně vyprodané. Současně soubor nesmí chybět na festivalech Prázdniny v Telči a Folková růže v Jindřichově Hradci. V minulých letech se zúčastňoval i folkového festivalu Zahrada v Náměšti na Hané, kde roce 2002 získal hlavní cenu poroty a diváků. Nesmíme zapomenout na významné zahraniční koncerty: od roku 2002 do roku 2006 byla Ginevra hostem chorvatského města Novi Vinodolski na zdejších slavnostech, v roce 2003 koncertovala celý týden na lucemburském hradě Vianden a konečně v roce 2011 to bylo vystoupení v polské Poznani.

Za patnáct let své existence si Ginevra získala nejen značnou přízeň publika, ale stačila vydat pět CD. Čtyři jsou výhradně opatřeny autorskou hudbou – Bída (2000), Tak do plnejch džbánů (2002), Rada za groš (2004), Divný povoz (2009) a poslední nazvané Písňe vánoční (2008) předkládá ukázkou evropské vánoční hudby a lidových koled. V plánu roku 2012 je natočit DVD věnované průřezu patnácti let existence uskupení.

Nejen Václav Plecítý, ale i ostatní členové souboru navštěvovali příbramské sbory, jako je například Příbramský dětský sbor.

3.2.3.4 Vedoucí souboru Václav Plecítý

Václav Plecítý se narodil v roce 1964 v Příbrami. Hře na strunné nástroje se od osmé třídy základní školy vždy věnoval výhradně jako samouk a neměl tedy žádné profesionální vedení. Jedinou výjimkou bylo studium akordeonu na Lidové škole umění v Příbrami a členství ve sboru na 1. základní škole v Příbrami pod vedením paní učitelky Černé v druhé polovině sedmdesátých let. Od dob studentských však prošel mnoha hudebními uskupeními a směle o něm můžeme napsat, že je to muzikant praktik. Do současnosti funguje country kapela „A je to!“, v níž strávil zatím nejdelší čas a odkud si odnesl řadu muzikantských zkušeností.

V jeho hledáčku byly také sportovní aktivity, neboť jako dorostenec hrál ligovou házenou za Duklu Praha.

V době porevoluční, tedy po roce 1989, se věnoval soukromému podnikání v oblasti mezinárodní autodopravy, v letech 2005 až 2007 byl obchodním vedoucím

v Divadle Antonína Dvořáka v Příbrami a v současnosti je asistentem ředitele pro propagaci v dětské odborné léčebně pro astmatické děti v Bukovanech.

Od roku 1997 je jeho největším koníčkem práce ve vokálně-instrumentálním souboru Ginevra, jehož je zakladatelem a uměleckým vedoucím. Současně je hlavním organizátorem známé příbramské kulturně – historické slavnosti nazvané Svatohorská šalmaj, jejíž výtěžek je tradičně věnován na charitativní účely. V letošním roce, konkrétně 22. září 2012, se uskuteční již šestý ročník této hudební, taneční a divadelní akce na nádvoří Svaté Hory.

Za zmínku samozřejmě stojí loňské vítězství v anketě Příbramský Otík pořádané Příbramským deníkem v kategorii Zpěvák Příbramska. Zde se v posledních letech vždy umísťuje na předních pozicích.⁹⁰

---

⁹⁰ Osobní rozhovor s Václavem Plecítým, Příbram, 25. 2. 2012.

4 Dobříš

4.1 Historie sborového zpěvu

4.1.1 Středověk

Ve středověkých městech na celém území Čech existovala při místních kostelích literátská bratrstva. V Dobříši, i s ohledem k jejímu vývoji, nemáme žádné poznatky o literátském bratrstvu. Historii sborového zpívání lze sledovat až od druhé poloviny devatenáctého století.⁹¹

4.1.2 Pěvecký spolek Zvonař

Nejstarším spolkem v Dobříši je Občanská beseda založená v roce 1864. Druhým nejstarším spolkem po Občanské besedě byl v Dobříši pěvecký spolek Zvonař. Ke své činnosti získal povolení 22. srpna roku 1866 a byl nazván podle hudebního skladatele Josefa Leopolda Zvonaře, mimo jiné autora vlastenecké písně *Čechy krásné, Čechy mé*.⁹² Někteří členové se mohli scházet ke společným zkouškám sborového zpěvu již od roku 1860, nepřímo tak o tom svědčí zápis ze schůze z roku 1890. V prvních letech existence byl předsedou spolku kněz Jan Vaněček a sbormistrem Prokop Šprysl, krejčí, úředník nemocenské pokladny, vynikající muzikant a multiinstrumentalista, virtuózní houslista a také výborný bavič.

Dne 10. května 1868 se v Dobříši uskutečnila slavnost svěcení praporu a o šest dnů později, tedy 16. května 1868, se členové pěveckého spolku zúčastnili slavnostního položení základního kamene Národního divadla v Praze.⁹³

Ke svému desátému výročí založení vydal Zvonař výroční zprávu. Měl v té době 110 členů, z toho 93 aktivních, jmění 548 zlatých, a v zápisech je uvedeno, že pěstuje zpěv vlastenecký a zpěv církevní. Účelem pěveckých vystoupení byly často dobročinné akce a vystoupení na mnohých slavnostních příležitostech. Jedním z příjmů do pokladny spolku

⁹¹ Osobní rozhovor s Oldřichem Průšou, Dobříš, 27. 1. 2012.

⁹² SALAČ, Klement. *Dobříš před padesáti lety*. Příbram: Vydavatelství JuDra Františka Heinze v Dobříši, 1940. s. 68.

⁹³ Státní okresní archiv Příbram; Zpěvácký spolek Zvonař v Dobříši, zápisy o schůzích 1868 – 1886, rkp. N 230.

bylo poměrně časté pořádání tanečních zábav. Ty se odehrávaly nejčastěji v domě Občanské besedy na dnešním dobříšském Mírovém náměstí.⁹⁴

Při některých příležitostech se Zvonař spojil se spolkem Přátelé hudby ke společným produkcím. Ze zápisů jsou však patrné vzájemné rozpory, jistá rivalita a nechut ke společným zkouškám. Ke konci 19. století se postupně zmenšovala členská základna a v roce 1897 na valné hromadě dokonce zazněl návrh oba pěvecké sbory sloučit.⁹⁵ V roce 1900 Zvonař přistoupil ke sdružení spolků k pěvecké župě Zvonařově-Podbrdské. To už se však pracovalo na sloučení obou souborů v jeden celek, což se uskutečnilo oficiálně v roce 1905.

4.1.3 Pěvecký spolek Přátelé hudby

Druhý dobříšský pěvecký spolek byl založen 19. května 1874 a úředně povolen až o tři měsíce později 12. srpna 1874. Na valné hromadě o čtyři dny později se ke spolku přihlásilo 83 pánů. Protektorem byl zvolen pan Jeroným hrabě z Mansfeldu, předsedou knížecí správce A. Oplt, znalcem hudby instrumentální Anděl Karel, znalcem zpěvu pan Křivan a znalcem piana Jindřich Lukáš.⁹⁶

Ze zápisů schůzí, uchovaných v Okresním archivu v Příbrami, se dozvídáme, že spolek pořádal každoročně několik tanečních zábav: vždy na Mikuláše, Silvestra, Masopust a v den narozenin císaře Františka Josefa I. Dále vystupoval na koncertech nejen v Dobříši, ale i blízkém okolí.

Ze záznamu schůze 6. června 1892 vyplývá, že oba pěvecké spolky pořádaly charitativní vystoupení spojené s taneční zábavou ve prospěch vdov a sirotek po zahynulých hornících na příbramských dolech. V roce 1896 mají oba spolky na čas společného sbormistra Prokopa Šprysla, jehož později nahradil Antonín Seifert. Na žádost příbramského spolku Lumír a Dobromila v roce 1900 vstupují do pěveckého sdružení župy Zvonařovy-Podbrdské a o pět let později se slučují se spolkem Zvonař.⁹⁷

---

⁹⁴ OLIČ, Miroslav. *Dobříš město na Zlaté stezce*. Praha: Vydavatelství a nakladatelství MAROLI, 1998. s. 95. ISBN 80-902513-2-3.

⁹⁵ Státní okresní archiv Příbram; Zpěvácký spolek Zvonař v Dobříši, zápisy o schůzích 1886 – 1905, rkp. N 231.

⁹⁶ Státní okresní archiv Příbram; Zpěvácký spolek Přátelé hudby v Dobříši, zápisy o schůzích 1874 – 1881, rkp. N 232.

⁹⁷ Státní okresní archiv Příbram; Zpěvácký spolek Přátelé hudby v Dobříši, zápisy o schůzích 1887 – 1901, rkp. N 234.

4.1.4 Pěvecký spolek Zvonař a Přátelé hudby

Dne 5. února 1905 na společné valné hromadě došlo ke spojení obou dobříšských spolků a vše bylo stvrzeno oficiálními orgány v dubnu téhož roku. V pěveckém odboru bylo tehdy 72 lidí a sbormistrem byl jmenován ředitel kůru Bohumil Karbus. O rok později měl spolek v osobě Josefa Bakovského i svého praporečnicka.⁹⁸

Z posledního seznamu členů z roku 1920 vyplývá, že mužská část sboru měla 21 členů a žen bylo tehdy ve sboru 62.⁹⁹

Poslední dochovaný zápis ze schůze spolku je ze 6. února roku 1946. Najdeme zde zmínku o tom, že novým sbormistrem je jmenován František Petránek, usnesení o pravidelném konání zkoušek v hotelu Heinz a vzpomínku na popraveného předsedu Ing. Adolfa Scharta.

Rokem 1946 pro nás končí historie pěveckého spolku v Dobříši, protože k jeho další aktivitě nemáme žádné písemné prameny.¹⁰⁰ Je zřejmé, že pěvecký sbor byl rozpuštěn a natrvalo ukončena jeho činnost. Bohužel i z dlouhé éry totality, tedy z dalších více jak čtyřiceti let, nemám informace o významnějším pěveckém tělese ve městě. Podle pamětníků existovaly pokusy hlavně v práci s mládeží, tedy mezi učiteli zdejších škol. Avšak ani jeden soubor nedosahoval výraznějších kvalit nebo úspěchů hodných zaznamenání v této práci.

---

⁹⁸ Státní okresní archiv Příbram; Sdružené pěvecké spolky Zvonař a Přátelé hudby v Dobříši, zápisy o schůzích 1905 – 1913, rkp. N 237

⁹⁹ Státní okresní archiv Příbram; Zpěvácký spolek Zvonař a Přátelé hudby Dobříš, kniha členů 1907 -1920, rkp. N 239.

¹⁰⁰ Státní okresní archiv Příbram; Sdružené pěvecké spolky Zvonař a Přátelé hudby v Dobříši, zápisy o schůzích 1941 – 1946, rkp. N 238

4.2 Vybrané sbory současnosti

4.2.1 Dětský sbor Jeřabinky při ZUŠ Dobříš

V září roku 2005 vznikl při Základní umělecké škole v Dobříši dětský pěvecký sbor Jeřabinky. Ve stejném roce zahájila svou činnost přípravka – sboreček Lentilky při 4. MŠ v Dobříši. Počet členů v souboru Jeřabinky nikdy za dobu svého působení nepřevýšil číslo dvacet a navštěvují jej děti do čtrnácti let.

Vůdčí osobností sboru je učitel, sbormistr a zároveň skladatel dětských písní v jedné osobě Petr Antonín Kafka. Pro svoje uskupení napsal již téměř 250 písniček a samozřejmě autorské skladby tvoří převážnou část repertoáru. I děti se nenásilným způsobem podílejí na vzniku písniček a některé byly skutečně napsány za jejich asistence. Tímto způsobem se snaží sbormistr motivovat svoje svěřence a právě z jejich vlastní tvorby se v tuto chvíli připravuje projekt nazvaný „Proměny planety“, který chce soubor realizovat v příštím roce v zrcadlovém sále dobříšského zámku. Mezi nejúspěšnější autorské písničky patří: Prší, prší, Jaro, Jazz u rybníka, Vánoční sen a Bílý slon. Mezi dalšími skladbami sbor interpretuje úpravy lidových písní např: Marjánko, Marjánko, Doudlebská polka, Tancuj, tancuj, vykrúcaj, ale i díla klasické hudby: T. Susato – Cum decore, Peer cruse, W. A. Mozart – Dona nobis a další.

Za dobu své existence zpívali mladí zpěváci při různých příležitostech na řadě míst v České republice. Tradičně vystupuje na koncertech Základní umělecké školy v Dobříši a pravidelně se účastní na pěveckých přehlídkách a soutěžích. Od roku 2008 se každoročně představují na soutěžní přehlídce Jarní petrklíč v Jesenici u Prahy, dobříšské akci Letní slunovrat a na předvánočním setkání Vánoční zvonky koledy zpívají v Bratkovcích. Například v roce 2008 se sbor účastnil nesoutěžní přehlídky Borovany, nesoutěžní přehlídky pěveckých sborů nazvané Moravskotřebovské arkády v Moravské Třebové a nesoutěžní přehlídky dětských pěveckých sborů Dobříš.

V následujícím roce to byla pro změnu přehlídka dětských sborů Jarní petrklíč v Brně, kde je doprovázel dětský orchestr X3. Za svůj výkon sklidili značné ovace. V roce 2009 si také zazpívali na parníku v Bratislavě, na Ostravské voničce, na Adventních koncertech v Mníšku pod Brdy a současně vzniklo občanské sdružení podporující hudební vzdělávání, záchranu kulturního dědictví a památek se stejným názvem – tedy Jeřabinky.

Podobný program absolvovaly Jeřabinky i v následujících dvou letech. Za zmínku stojí vystoupení 1. prosince 2011, kdy se konal první adventní koncert staré hudby v prostorách dobříšského zámku.

Dětský pěvecký sbor nahrál i vlastní CD pojmenované Jdeme do Cirkusu, ale bohužel z finančních důvodů ještě nebylo vydáno. Korepetice obstarává sbormistr Petr Kafka, dětský studiový orchestr X3 a v mnoha písničkách využívají děti k doprovodu nástroje Carla Orffa.

4.2.2 Sbormistr Petr Kafka

Petr Kafka, narozen v roce 1969 v Příbrami. Studoval konzervatoř v Teplicích obor trubka u profesora Václava Junka. Navštěvoval semináře v oboru skladba – kompozice u Petra Ebena v letech 1999-2008, klavírní improvizace u Michala Nedělky 1996-2008 a varhany, aranžování skladby a dirigování u Boleslava Krušiny 2004-2009.

Od ledna 1986 pracuje nepřetržitě v ZUŠ Dobříš. Jako instrumentalista a skladatel se prezentoval na několika zajímavých akcích. V roce 2004 předvedl klavírní improvizace na oslavě dcery presidenta Jacquesa Chiraca v Paříži, tentýž rok zahrál klavírní improvizace na summitu vysokých ekonomických škol v Praze na Žofině a v roce 2006 koncertoval na vernisáži evropských výtvarníků ve Stockholmu s Michigan orchestra.

Od roku 2005 se věnuje skladbě písni pro děti, od roku 2007 skládá pro dětský studiový orchestr X3 a tvoří scénickou a filmovou hudbu. Jeho hudbu můžeme slyšet například ve švýcarském filmu Ptáci v kleci.¹⁰¹

---

¹⁰¹ Osobní rozhovor s Petrem Kafkou, Dobříš, 27. 1. 2012.

4.2.3 Dobříšský chrámový sbor

Sbor založil kněz Vojtěch Eliáš v roce 1991, když sezval veškerou místní hudebně zdatnou katolickou mládež. Z počátku soubor vedl zpěv při mši svaté, ale záhy začal zkoušet i jednoduché vícehlasé liturgické skladby. Farnost tehdy neměla funkční faru, či jiné prostory, kde by se sbor mohl scházet, takže zkoušel v prostornějších domácnostech některého z členů.

Po krátkém čase do farnosti páter Vojtěch Eliáš přizval svého přítele, bohoslovce Martina Broušila, který se vedení sborečku ujal a přizval ke společnému zpěvu další i starší zpěváky. Pravděpodobně v roce 1992 zkusil se sborem nacvičit vánoční písně především Adama Michny z Otradovic a uspořádal malý koncert v místním kostele před Půlnoční mší. Z tohoto počínu se stala tradice fungující dodnes. Jen repertoár se od té doby samozřejmě pozměnil.

Po odchodu Martina Broušila v roce 1993 se sbormistrovského místa ujal místní a všestranný gymnaziální profesor J. Hřebačka. Ten toho času zastával také post varhaníka. Díky němu mohl sbor nějakou dobu zkoušet v prostorách gymnázia a pokračovat v nácvičce Michnových skladeb, jednodušších barokních písní a nacvičil také jednu z méně známých vánočních mší Jakuba Jana Ryby.

Po několika letech, když už profesoru Hřebačkovi věk neumožňoval plnější nasazení, převzala vedení sboru v roce 1996 Mgr Petra Šimková. Název Dobříšský chrámový sbor je používán důsledně asi od roku 2004.

Sbor zkouší pravidelně jednou týdně. Když se blíží termín vystoupení, jsou výjimečně svolávány další zkoušky. Od té doby, co bylo postaveno Pastorační centrum sv. Tomáše v roce 2001, fungující nejen jako fara, se odbývají některé zkoušky na jeho půdě.

Počet členů se mění především v závislosti na tom, jak někteří mladší zpěváci odcházejí na vysoké školy, mateřské dovolené nebo změny bydliště mimo Dobříš. Momentálně má 18 členů, což je rekordní počet.

Chrámový sbor se orientuje prakticky výhradně na duchovní hudbu a interpretuje ji při všech význačnějších liturgických příležitostech. Repertoár se snaží pravidelně obnovovat a hlavně neustále doplňovat o nové kusy. V pořadí dle liturgického roku jsou v repertoáru skladby adventní, vánoční, postní, velikonoční, svatodušní a řada skladeb použitelných při různých liturgických příležitostech.

Kromě již zmiňovaných barokních skladeb od Adama Michny z Otradovic jsou též v kmenovém repertoáru písně Holana Rovenského – O narození Pána Krista, Píseň adventní, Šteyerův kancionál – Aj, růže rozvila se, nebo také od W. Byrda – Ave verum. Soubor se hodně věnuje i renesančním či starším dílům. Velmi oblíbený je u sboristů T. Luis de Victoria – Duo Seraphim, O quam gloriosum, Ave Maria, Domine, non sum dignus, O vos omnes, A. Gabrielli – Angeli, archangeli, Alleluia, M. Praetorius – Puer natus in Bethlehem, Parvulus nobis nascitur, Puer nobis nascitur, Alleluia, ale i jiní autoři jako O. di Lasso – Jubilate Deo, Tota pulcra es, C. Tye – Laudate nomen Domini, C. Morales – Peccantem me, D. Melgas – Memento homo, C. Goudimel – Videntes stellam, Handl Gallus – Ecce quommodo, J. T. Turnovský – Všichni věrní křesťané, Poslán jest od Boha anděl, Kristus příklad pokory, nebo písně z Benešovského – Vesele zpívejme, Pán Bůh jest má síla, Prachatického Ej, teď večere Páně, Prorokovali proroci, Volám k tobě a jiných kancionálů. Ze starších skladeb sbor zpívá některé písně z Královéhradeckého Speciálníku – Ave regina, In natali Domini, Surrexit Christus hodie, Unde gaudent angeli, Petra Wilhelmi de Grudencz – O felicem genitricem a některé starší anonymní skladby. Z pozdějších autorů si sbor osvojil např. Ubi caritas od M. Duruflé, Ave verum od C. Saint-Saëns, Bogorodice Děvo od S. Rachmaninova, Molitva od F. Dugana, Pange lingua a Stabat mater od Z. Kodály, písně ze souboru Cantica Comeniana od Petra Ebena, spoustu liturgických zpěvů v úpravě prof. Korejse např. Caro mea, Třetí česká mše, Missa quinta a něco málo od B. Foerster – Svatý Bože. Aktuálně se snaží nacvičit velikonoční offertorium od Césara Francka.

Jak je zřejmé, hlavní náplní sboru je bohoslužebný zpěv, v naprosté většině zpívaný a capella při liturgii. To v klasické podobě představuje asi 10 vystoupení při mši svaté za rok. Na koncerty nezbyvá mnoho času, ale každý rok sbor pořádá adventní nebo předvánoční koncert zpravidla o třetí neděli adventní. Poslední dobou se stává tradicí vystoupení při tříkrálovém večeru 6. ledna. Tyto koncerty se realizují zpravidla v sále Pastoračního centra sv. Tomáše. Těsně před Vánoce chodí sbor pravidelně zpívat koledy do místní Masarykovy léčebny dlouhodobě nemocných.

Občas se podaří uspořádat i některé menší koncerty během roku. V tomto ohledu byl nejplodnější rok 2008. V květnu zpívali na společném koncertě v místním kostele při Dobříšských májových slavnostech s dívčím dětským sborem Ptáčata z 2. ZŠ Dobříš. Poté na podzim uspořádali koncert nazvaný Podzimní Baroko, kde zaznělo několik barokních písní. Téhož roku se představili 26. prosince na vánočním koncertě v zrcadlovém sále

dobříšského zámku, kde zpívali barokní vánoční písně a pak lidové koledy v úpravě B. Korejse. Barokní skladby byly proloženy vystoupením několika hudebních nástrojů, které sloužily i k doprovodu. Tento koncert patří jistě mezi nejvýznamnější vystoupení souboru.

Mezi roky 1998 až 2002 jezdíval sbor i do sousedních obcí zpívat zejména vánoční písně, např. do Obořiště, Nového Knína nebo na Živohošť, ale z důvodu vysokého pracovního vytížení mnoha členů sboru se tato tradice již nekoná.

4.2.4 Sbormistryně Mgr. Petra Šimková

Mgr. Petra Šimková se narodila v roce 1976 v Příbrami. Základy hudebního vzdělání získala na Lidové škole umění v Dobříši, kde studovala hudební obor – hru na klavír. Zde se také poprvé dostala k vícehlasému zpívání. Od roku 1991 byla aktivní členkou výše zmíněného kostelního sborečku založeného Vojtěchem Eliášem.

Hned od začátku studií na PF UK v Praze se v roce 1994 zapojila do tehdejšího sboru Týnské školy, později Schola Týnského chrámu, který vedl a stále vede prof. Bohuslav Korejs. Zde se dostala k velmi kvalitnímu sborovému zpěvu, což ji zcela zásadně ovlivnilo. Od prof. Korejse načerpala prakticky veškeré své sbormistrovské i zásadní pěvecké poznatky a dovednosti. Díky němu našla odvahu a chuť převzít vedení Dobříšského chrámového sboru. Neméně podstatný byl pro ni prof. Korejs coby zdroj zpívateľného repertoáru. Ve Schole Týnského chrámu zůstala do roku 2004, kdy musela svou účast ukončit. V roce 2010 se ještě zapojila do nahrávání nového CD lidových písní v úpravě B. Korejse.

Od roku 2000 je zaměstnaná jako právnická na Úřadě průmyslového vlastnictví v Praze v odboru ochranných známek.

V roce 2001 se stala členkou komorního souboru Gontrassek, který na půdě Ústavu hudební vědy FF UK vede vnuk prof. Korejse Mgr. Jan Bařa, Ph.D. Pro sbormistryni je to důležitá volnočasová aktivita, kde čerpá další hudební poznatky a inspiraci. Gontrassek se věnuje prakticky výhradně staré a především renesanční polyfonní hudbě.¹⁰²

---

¹⁰² Osobní rozhovor s Petrou Šimkovou, Dobříš, 8. 2. 2012.

Závěr

Ve své diplomové práci jsem z dostupných materiálů popsal významné mezníky historie sborového zpěvu ve třech největších městech Příbramska od středověku po současnost. Původním záměrem bylo přiblížit celou oblast, ale obrovská tradice pěvecké činnosti mě přinutila zredukovat zvolené téma na menší část regionu a věnovat se pouze nejvýznamnějším souborům.

Celý úvod je věnován charakteristice regionu a obecné historii významných kulturních center. Další kapitoly přinášejí nejprve stručný přehled vývoje v dané aktivitě, následně se věnuji vybraným tělesům a jejich uměleckým vedoucím. Zde jsem se soustředil na zaměření, úroveň, repertoár, úspěšná vystoupení a koncerty, současné problémy a důležité osobnosti spojené se souborem.

Náročnost zpracování jednotlivých kapitol byla různá. Během zkoumání historie jsem narážel na problémy s nedostatkem písemných pramenů a při mapování současnosti na neochotu některých sbormistrů poskytnout potřebné informace. Naštěstí se mi podařilo získat důležité údaje a zpracovat všechny významné pěvecké soubory vybrané lokality.

Z historického bádání vyplývá, že města Příbram a Sedlčany měla bohaté dějiny sborového zpívání s písemnými zmínkami již od patnáctého století. V obou existovalo literátské bratrstvo a obě mají cenné dochované památky v podobě iluminovaných kancionálů. Druhá polovina devatenáctého století nejen v Příbrami, Sedlčanech, ale i v Dobříši přinesla hojný spolkový život a nikde nechyběl pěvecký spolek založený již v šedesátých letech. Obrovská tradice byla vytvořena v Příbrami před druhou světovou válkou, kdy se do města přistěhoval Antonín Vepřek a se svým synem Vladimírem po více než šedesát let vedli několik pěveckých uskupení. Dnes snad v žádném příbramském hudebním souboru nechybí žák jednoho z výše jmenovaných sbormistrů. Z bývalých sboristů se někteří vydali na profesionální hudební dráhu, nebo dokonce v jejich šlépějích a založili vlastní pěvecké těleso.

Jak jsem zjistil, úroveň sboru se vždy odvíjí od kvalit sbormistra. Ten podle mých zjištění musí být nejen výrazná osobnost, člověk vzbuzující respekt, kvalitní pedagog, psycholog, hudebník, dirigent, organizátor a manažer, ale musí být zapálený pro danou věc a obětovat jí mnoho hodin ze svého volného času. Takový jedinec se nemusí bát konkurence v podobě obrovské nabídky jiných volnočasových aktivit a zájmových činností.

Nejcennějšími prameny pro tuto práci byly pro mě právě osobní rozhovory se sbormistry vybraných sborů. Na můj dotaz, proč si myslí, že jsou podobné aktivity důležité, odpovídali všichni velmi podobně. V textu práce najdeme několik významů této činnosti, ale tím nejdůležitějším je pravděpodobně sociologické hledisko. Když lidi v dobrém kolektivu spojuje společný zájem a jsou úspěšní, vytváří se mezi členy velmi silné vazby a vznikají přátelství, která přetrvávají léta.

Velkou pozornost jsem věnoval i tomu, za jakým účelem každý sbor vznikl a jaké nacházíme odlišnosti v jejich zaměření. Dětské sbory bych rozdělil do dvou kategorií. Příbramský dětský sbor, sedlčanské Allegro Canto a Pěvecký sbor ZUŠ Příbram I., nám T. G. Masaryka bych zařadil mezi soubory výběrové a spojené se základní uměleckou školou daného města. Svoje opodstatnění mají i zbylá dětská uskupení při základních školách. Stávají se důležitou součástí prohlubování dovedností a znalostí z hudební výchovy na škole a zároveň vzbuzují v dětech zájem o kulturní dění v regionu. Značný rozdíl mezi jednotlivými sbory nacházím i ohledně repertoáru. U sborů dětských je to především v různé náročnosti repertoáru a v žánrové specializaci. Komorní smíšené sbory dospělých bych rozdělil hlavně podle zaměření na církevní a světské. V práci jsem se zabýval podrobněji dvěma chrámovými sbory a dvěma komorními sbory necírkevními. Vokálně-instrumentální soubory, konkrétně uskupení Chairé a Ginevra, jsou také stručně charakterizovány. Hudební pojetí těchto dvou těles je různé, a to i přes zdánlivou shodu v jejich zaměření. U obou nacházíme prvky středověké a renesanční hudby, ale nástrojové obsazení a hudební interpretace je naprosto odlišná.

Pěvecké sbory spoluvytvářejí po desetiletí kulturní život ve vybraných městech. Jejich aktivita byla v průběhu let ovlivňována historickými událostmi, společenským vývojem a evidentně také konkrétními lidmi. Všechny popsané skutečnosti svědčí o značném zájmu o sborový zpěv a pevně věřím, že tradice založená před několika staletími potrvá i nadále.

Musím přiznat, že moje několikaměsíční snažení splnilo všechna očekávání. Získal jsem nové informace o hudebním dění v regionu a zároveň velké množství praktických zkušeností a didaktických rad od osobností, s nimiž jsem měl možnost se osobně setkat.

Shrnutí

Pěvecké sbory na Příbramsku a jejich význam pro region je téma této diplomové práce. Autor se pokusil z dostupných materiálů zmapovat významné mezníky historie sborového zpěvu ve třech největších městech Příbramska od středověku po současnost. Konkrétně se jedná o města Příbram, Sedlčany a Dobříš.

Úvod je věnován charakteristice regionu a obecné historii významných kulturních center. Další kapitoly přinášejí nejprve stručný přehled vývoje v dané aktivitě. Následně je pozornost věnována vybraným tělesům a jejich uměleckým vedoucím. Hlavní oblastí zájmu je hudební profilace, úroveň, repertoár, úspěšná vystoupení a koncerty, současné problémy a důležité osobnosti spojené se souborem.

Města Příbram a Sedlčany měla bohaté dějiny sborového zpívání s písemnými zmínkami již od patnáctého století. V obou existovalo literátské bratrstvo a obě mají cenné dochované památky v podobě iluminovaných kancionálů. Druhá polovina devatenáctého století nejen v Příbrami, Sedlčanech, ale i v Dobříši přinesla hojný spolkový život a nikde nechyběl pěvecký spolek založený již v šedesátých letech. Obrovská tradice trvajících dodnes byla vytvořena v Příbrami před druhou světovou válkou.

Z období od roku 1989 je popsáno celkem 7 dětských uskupení, 7 smíšených komorních sborů dospělých a dva vokálně-instrumentální soubory z vybrané lokality.

Resumé

The thesis deals with the choirs in the Příbram region and their importance for the region. The author attempts to chart notable moments in the history of choir singing in the three largest towns of the region – Příbram, Sedlčany and Dobříš – since the Middle Ages up to the present.

In the introduction he describes the essential features of the region and the general history of the above mentioned cultural centres. In the other chapters he provides a brief outline of the development of the choir singing, and then focuses on some representative choirs and their impresarios. Nevertheless, the main sphere of his interest lies in the choirs themselves – their musical background, standard, repertoire, successful performances and concerts, current issues and outstanding personalities associated with them.

Both the towns of Příbram and Sedlčany respectively have rich traditions of choir singing supported with written evidence dating back to the 15th century. In that period there used to exist fellowships of men of letters in both of them and both preserve valuable illuminated hymnbooks in the local museums.

The second half of 19th century saw a great number of local societies including choirs established already in the sixties. A rich tradition lasting until the present time originated in Příbram before World War 2.

Since 1989 there has been described 7 children´s choirs, 7 mixed chamber choirs of adults and 2 vocally instrumental groups in the Příbram region.

Slovníček odborných výrazů

absolutizmus, forma vlády, v níž se veškerá státní moc soustřeďuje do rukou panovníka.

a capella, v hudbě označuje zpěv bez doprovodu hudebních nástrojů. *A cappella* znamená v italštině „jako v kapli“, a to proto, že v raném a vrcholném středověku nebylo možné používat v rámci církevní hudby hudební nástroje.

alt, hluboký ženský hlas; druhý hlas (shora) ve čtyřhlasé skladbě.

antifona, bohoslužebný zpěv zpívaný střídavě knězem a sborem, nebo dvěma sbory.

antifonář, sborník antifon nebo jiných bohoslužebných zpěvů na celý církevní rok, k použití pro denní *oficium*.

aranžovat, upravovat skladbu pro určité nástrojové nebo pěvecké obsazení.

bas, hluboký mužský hlas; v některých skladbách nejnižší hlas tvořící jejich harmonický základ.

basilika minor, papežem povýšený kostel s určitými výsadami, které jsou stanoveny v dokumentu *Domus ecclesiae* z roku 1989.

ceciliánská reforma, reforma církevní hudby v 19. století, snaha navrátit hudbě provozované v chrámech její duchovní poslání.

clarino, v renesanci a baroku trubka s jasným zvukem.

častuška, původně ruský vesnický popěvek; později příležitostná umělá píseň (lyrická, žertovná nebo satirická).

dedikovat, věnovat, připisovat.

dulcimer, pochází z latinského *dulce* a řeckého *melos*, což dohromady znamená něco jako „sladká melodie“. Nositelem toho názvu jsou dva různé nástroje. Prvním z nich je *hammered dulcimer* (úderný dulcimer), který je obdobou nám známého cimbálu. Struny se rozeznívají údery paliček. Druhý nástroj, nesoucí název dulcimer, je zcela odlišný. Zrodil se v Appalačských horách někdy na přelomu 18. a 19. století. Snad právě proto je nazýván appalačským nebo horalským. Jeho nejstarším přímým předkem je německý *scheitholt*, který pochází nejméně z 15. století. Tento nástroj tak pojmenovali první horalští výrobci a hráči podle úderného dulcimeru, zmiňovaného často v jejich rodinné Bibli. Název se jim zřejmě líbil a navíc se nový nástroj dobře hodil k doprovodu jejich náboženských písní.

ekumenický, týkající se celé církve nebo všech křesťanských církví.

eucharistické skladby, skladby a zpěvy používané při mši, ke svátosti oltářní.

figurální mše, hlavní liturgický obřad, kde zpěv je doprovázen hudebními nástroji nebo orchestrem.

filharmonie, velký reprezentativní symfonický orchestr.

foliant, tištěná nebo rukopisná kniha velkého formátu (nad 38 cm výšky).

folklór, část lidové kultury zahrnující slovesné, hudební, dramatické a taneční projevy.

gemshorn, hudební nástroj ze zvířecích rohů.

geomorfologie, věda zkoumající tvary zemského povrchu a jejich vývoj.

Guinevere, česky **Ginevra**, britská mytická postava, skotská šlechtična a žena krále Artuše.

gotická minuskule, typ písma v gotice používaný od 14. století.

graduál, kniha obsahující mešní zpěvy.

gregoriánský chorál, jednohlasý latinský liturgický zpěv katolické církve (užívaný dodnes) bez doprovodu nástrojů, od 8. století dozdoben vícehlasem. Nazvaný podle papeže Řehoře Velikého (540 až 604), který dal podnět ke sjednocení zpěvů.

chrám, viz *kostel*.

iluminace, výtvarný, barevný obraz ve středověkých rukopisech; také barevné *iniciály*.

iniciála, ozdobně, barevně a výrazně provedené počáteční písmeno slova.

interpretace, ztvárnění výkonným umělcem.

intonace, správné nasazení výšky tónu hlasem nebo hudebním nástrojem; melodické rysy charakteristické pro hudbu určitého národa; v církevní hudbě úvodní slova zpívaná knězem.

intráda, krátká fanfárová skladba obvykle pro dechové nástroje nebo bicí sloužící k zahajování slavností; také úvodní část skladby.

inventář, soupis a popis předmětů náležejících k určitému celku; repertoárová zásoba.

jezuité, řád řeholních kleriků s řeholí sv. Ignáce z Loyoly založený roku 1534, u nás usazení od roku 1555.

kancionál, rukopis obsahující texty církevních písní s notací, často s další bohatou výzdobou, určený pro zpěv při bohoslužbě.

kantáta, vokálně instrumentální dílo (obvykle několikavětá skladba), zpravidla pro sóla, sbor a nástrojový doprovod.

kánon, skladba, kde druhý hlas nastupuje po určité době po prvním hlase a zpívá přesně to, co první (kontrapunktická skladební technika, při které je melodie nástupního hlasu opakována za sebou nastupujícími hlasy).

kaplan, katolický kněz pomáhající faráři v duchovní správě.

kaple, v průběhu středověku vzniklý typ sakrální (posvátné, náboženské) stavby speciální funkce (křestní, pohřební a mešní). Mohl to být samostatný objekt, nebo součást většího celku (chrámu, kláštera).

Kodex speciálník, též Speciálník královéhradecký, klíčový český rukopisný pramen raně renesanční polyfonie z konce 15. století, obsahuje tvorbu českých i evropských autorů.

kmotr, zástupce dítěte při křtu nebo biřmování.

kolektor, výběrčí poplatků.

kompozice, v hudbě nauka o skladbě.

komunita, společenství, společenstvo, souhrn lidí obývajících určitý prostor.

koncil, poradní shromáždění vysokých hodnostářů křesťanské církve k řešení zásadních věroučných a organizačních otázek.

kostel, bohoslužebná křesťanská stavba obvykle budovaná ve směru východ – západ. Na východě jsou ukončeny knězištěm s hlavním oltářem. V sousedství kněziště bývaly zřizovány postraní kaple a sakristie, prostor pro přípravu k bohoslužbě. U velkých kostelů navazuje na chór příčná loď (transept) s bočními oltáři. Dále pokračuje prostor lodi (nebo lodí) pro účast laiků na bohoslužbě. V západní části lodí bývá situována varhanní a zpěvácká kruchta. U západního průčelí kostela bývají postaveny věže.

kruchta (kûr), viz *kostel*.

laudy (laudes), původně středověké duchovní zpěvy, později umělé chvalo zpěvy – důležité pro vznik *oratoria*; pobožnost a motlitby před svítáním.

literátské bratrstvo, (též literáti nebo literáci) byla mužská (katolická i nekatolická) sdružení kostelních zpěváků (choralistů), měšťanů a řemeslníků, která vznikala v Českých zemích kolem poloviny 15. století, největšího rozmachu dosáhla v 15. a 16. století. Zrušena byla rozhodnutím Josefa II. v roce 1784.

liturgie, bohoslužebné úkony, obřady a jejich řád.

lyra, strunný drnkací hudební nástroj, dobře známý již v klasickém starověku.

madrigal, světská vokální nebo vokálně instrumentální *polyfonní* skladba pozdního středověku a raného novověku, vycházející především z italské hudby. Významným představitelem madrigalu je skladatel Claudio Monteverdi.

magnificat, chvalo zpěv zpívaný Pannou Marií při návštěvě u sv. Alžběty před narozením Ježíše Krista. Název je odvozen od prvního verše v latině („Magnificat anima mea dominum“, česky „Duše má velebí Pána“). Užíván v římskokatolické liturgii jako součást

nešpor. Většinou je užíváno zhudebnění chvalozpěvu. Nejpoužívanější je verze Claudia Monteverdiho, další často používané zhudebnění vytvořil Johann Sebastian Bach.

merenda, taneční zábava, veselice (zpravidla maškarní nebo silvestrovská).

miniatura, kresba drobných rozměrů, zmenšenina.

missa, slavnostní mše.

multiinstrumentalista, člověk ovládající hru na několik hudebních nástrojů.

muzikoterapie, pomocná psychoterapeutická metoda využívající působení hudby i aktivního hudebního projevu, založená na poslechu hudby, sdělování prožitku a její interpretaci.

nešpory, odpolední či podvečerní pobožnost. Pravidelně je dodržují řeholníci v kláštorech.

niněra, strunný hudební nástroj, jehož struny se rozeznívají pomocí tření dřevěného kolečka s klikou, kterým hráč pravou rukou otáčí.

nocturno (nokturno), skladba vyjadřující lyrickou, klidnou noční náladu, noční hudba.

oficium, povinná modlitba z *breviáře* (kniha modliteb) pro kněze.

ofertorium (ofertorium), část katolické mše zvaná obětování; zpěv nebo skladba doprovázející tuto část mše.

oratorium, rozměrná epická vokálně instrumentální skladba vážného obsahu, zpravidla na biblický text, pro sóla, sbory a orchestr, určená pro nejevištní provedení.

ordinarium, stálá část mše, celoroční liturgické předpisy.

Orffovy nástroje, hudební nástroje nazvané podle německého pedagoga a skladatele expresivní hudby Carla Orffa (1895-1982). Jedná se o zvonkohry, xylofony a mnohé malé bicí nástroje, které spolu se zobcovými flétnami a smyčcovými nástroji doprovázejí dětský zpěv a tanec.

ornament, ozdobný doplněk, plastická ozdoba kopírující např. přírodní motivy.

pastor, duchovní.

pastorale, instrumentální skladba nebo věta, píseň, malá opera svým charakterem připomínající pastýřské melodie.

pastorela, milostná píseň trubadúrů, nebo v 18. a 19. století vánoční kostelní píseň, která vznikla z lidových koled.

pašije, zhudebněný text části evangelia o Kristově umučení, zpívaná na obřadech v pašiovém (velikonočním) týdnu.

petice, písemná žádost občanů vládě, hlavě státu, parlamentu, jinak významnému činiteli.

polyfonie, česky **vícehlas**, skladebná technika, při níž skladbu vytvářejí dva i více samostatných hlasů. Žádný z nich přitom není vedoucí, žádný doprovázející.

privilegium, ve středověku panovnická nebo vrchnostenská listina dávající příjemci trvalé právo nebo výsadu; dnes právně nepodložená výhoda.

probošt, představený *kapituly* (sboru kněží při určitém kostele).

proprium, proměnlivé části mše.

příkrov, zařízení k přikrytí, ochraně něčeho, příkrov na rakvi.

redemptoristé, členové katolická řeholní *kongregace* (náboženská společnost, instituce), která si klade za poslání následovat Krista, hlásat Boží slovo chudým a žít podle evangelních rad – chudoby, čistoty a poslušnosti.

regenschori, ředitel *kůru*.

rektor, nevyšší funkcionář vysoké školy stojící v jejím čele.

rorátník, sbírka zpěvů k rorátním pobožnostem.

roráty, představují specifickou podobu ranní mariánské mše v době adventní. Typické české liturgické zpěvy, které rorátní mši doprovázejí, nemají v evropské kultuře obdobu. Pro roráty je typické střídání chorálního zpěvu a menzurálních písní. Původ rorátních mší lze hledat v době vlády Karla IV.

rychtář, zástupce vrchnosti ve správě obce; po roce 1848 starosta.

servus, úřední sluha, posel.

soprán, vyšší ženský nebo dětský hlas; vrchní hlas ve čtyřhlasé skladbě.

spirituál, černošská duchovní píseň, která vznikala jako projev náboženské víry i touhy po svobodě u amerických, ale i afrických černochoů. U původních spirituálů zpravidla není znám autor, jde tedy o lidové písně.

suita (partita), původně složená z několika tanců různého taktu, dnes volné seskupení skladeb rozdílného charakteru.

světský, nemající náboženský nebo církevní ráz.

šalmaj, starý evropský píšťalový hudební nástroj s dvojitým plátkem; též název pro různé lidové hudební nástroje píšťaly, dudy aj.

tenor, vyšší mužský hlas; ve starších vícehlasých skladbách hlas nesoucí základní melodii.

typografie, obor zabývající se výtvarným a technickým řešením tiskoviny.

ultrakvismus, křesťanské vyznání, které vzešlo z husitství a trvalo až do rekatolizace po bitvě na Bílé hoře. V 15. století byl dominantní vírou v Čechách a silné zastoupení měl i na

Moravě. Označení pochází z latinského *sub utraque specie*, čili pod obojí způsobou. Jeho stoupenci se označovali jako utrakvisté či kališníci.

vikář, zástupce vyšší autority, v tomto případě vyššího katolického hodnostáře.

žalm, náboženský zpěv starohebrejského původu projevující Bohu chválu, útvar známý především z Bible (zvláště Starého zákona); modlitba psaná poetickou formou.

žaltář, kniha, sbírka obsahující *žalmy*; také středověký strunný drnkací nebo trsací hudební nástroj, původně doprovázel zpěv žalmů.

Seznam použitých pramenů a literatury

Knihy

BAJGAR, Jindřich, et al. *Vlastivědný sborník Podbrdsko 15: Hudební památky sedlčanského literátského bratrstva*. Příbram: Okresní archiv Příbram, 1979.

ČÁKA, Jan. *Podbrdskem od městečka k městu*. Praha: Středočeské nakladatelství a knihkupectví, 1988. ISBN 80-7057-000-8.

ČERNÝ, Miroslav K. *Vlastivědný sborník Podbrdsko 28, 29: Theurerovo dílo muzikologické*. Příbram: Okresní archiv v Příbrami a Okresní muzeum v Příbrami, 1987.

DOLEŽAL, Daniel. *Příbram a okolí: Turistický průvodce*. Příbram: Knihkupectví Olšanská a Hyšpler, 2007. ISBN 80-902362-0-0.

GUTWIRTH, Jiří. *Příbramský dětský sbor 60 let*. Příbram: I. ZUŠ Příbram, 1999.

HABART, Čeněk. *Sedlčansko, Sedlecko a Voticko: II. díl*. Praha: Pražská edice, 1995. ISBN 80-901509-6-9.

HAVLOVÁ, Jana. *Příbramský dětský sbor*. Příbram : Knihovna Jana Drdy, 2004. ISBN 80-86240-79-7.

KALOUSEK, Josef. *Památky archeologické a místopisné*. Praha: Archeologický Sbor Musea království Českého, 1878.

KONRÁD, Karel. *Dějiny posvátného zpěvu staročeského od XV. věku do zrušení literátských bratrstev*. Praha: Cyrillo- Methodějské knihtiskárny V. Kotrba, 1893.

KRAUS, Jiří. et al. *Nový akademický slovník cizích slov*. Praha: Academia, 2007. ISBN 978-80-200-1351-4.

KUTHAN, Jan ; STECKER, Martin. *Sedlčanskem po stopách Jakuba Krčína*. Praha : Rodiče s. r. o, 2005. ISBN 80-86695-61-1.

KUTHAN, Jan; STECKER, Martin . *Vltava v proudu času*. Červený Kostelec: Jan Kuthan, 2007. ISBN 978-80-903878-0-5.

MICHELS, Ulrich. *Encyklopedický atlas hudby*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2000. ISBN 80-7106-238-3.

OLIČ, Miroslav. *Dobříš město na Zlaté stezce*. Praha: Vydavatelství a nakladatelství MAROLI, 1998. ISBN 80-902513-2-3.

POLÁK, Stanislav. *40 let Příbramského dětského sboru*. Příbram: Okresní archiv v Příbrami, 1979.

SALÁČ, Klement. *Dobříš před padesáti lety*. Příbram: Vydavatelství JuDra Františka Heinze v Dobříši, 1940.

TRANTINA, Václav, et al. *Velký slovník osobností vědy a kultury příbramského regionu*. Příbram : Knihovna Jana Drdy, 2001. ISBN 80-86240-44-4.

TYWONIAK, Jiří, et al. *Vlastivědný sborník Podbrdsko 16 : Sedlčanský sborník 3*. Příbram : Okresní archiv a Okresní muzeum v Příbrami, 1979.

VEPŘEK, Vladimír. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1939*. Příbram: Knihovna Jana Drdy, 2004. ISBN 80-86240-79-7.

VEPŘEK, Vladimír a Jiří BERKOVEC. *50 let Příbramského dětského sboru*. Příbram: Okresní kulturní středisko Příbram, 1989.

VLASÁK, Antonín N. *Okres sedlčanský*. Praha: Fr. A. Urbánek, 1876.

VRÁTNÝ, Josef. *Příbramští děkanové*. Příbram: Farní odbor katolické charity, 1936.

Internetové stránky

Codex Temporis. [<http://www.codextemporis.cz/historie.php>]. [cit. 2012-01-08].

Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ pro Středočeský kraj
[<http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/charakteristik>]. 19.1. 2011 [cit. 2012-01-02].

Chairé Příbram [<http://www.chaire.cz/o-nas>]. [cit. 2011-11-13].

Komorní sbor Mistra Jakoubka ze Stříbra. [<http://jakoubci.blogspot.com/>]. [cit. 2012-01-08].

Pavel Šmolík [<http://www.pavelmolik.cz/>]. [cit. 2012-01-13].

Scéna.cz [<http://spj.scena.cz/index.php?d=1&o=3&c=1800&r=1>]. [cit. 2012-01-05].

Svatá Hora. [<http://svata-hora.cz/>]. [cit. 2012-01-16].

Primární prameny

FLIEGER, Jindřich; KRATOCHVÍL Antonín. *Pamětní kniha města Sedlčan I. (1922/1836/ - 1937)*. Sedlčany: Městské muzeum Sedlčany, 1937.

POLÁK, Stanislav. *Archiv města Příbrami: Inventář*. Příbram: Státní okresní archiv v Příbrami, 1991.

POLÁK, Stanislav; TŘEŠŇÁK Josef . *Archiv města Dobříše: Inventář*. Příbram: Státní okresní archiv v Příbrami, 1971.

POLÁK, Stanislav; HLINECKÝ Oldřich . *Archiv města Sedlčan: Inventář*. Příbram: Státní okresní archiv v Příbrami, 1972.

Státní okresní archiv Příbram; Sdružené pěvecké spolky Zvonař a Přátelé hudby v Dobříši, zápisy o schůzích 1905 – 1913, rkp. N 237

Státní okresní archiv Příbram; Sdružené pěvecké spolky Zvonař a Přátelé hudby v Dobříši, zápisy o schůzích 1941 – 1946, rkp. N 238.

Státní okresní archiv Příbram; Zpěvácký spolek Přátelé hudby v Dobříši, zápisy o schůzích 1874 – 1881, rkp. N 232.

Státní okresní archiv Příbram; Zpěvácký spolek Přátelé hudby v Dobříši, zápisy o schůzích 1881 – 1887, rkp. N 233.

Státní okresní archiv Příbram; Zpěvácký spolek Přátelé hudby v Dobříši, zápisy o schůzích 1887 – 1901, rkp. N 234.

Státní okresní archiv Příbram; Zpěvácký spolek Přátelé hudby v Dobříši, zápisy o schůzích 1901 – 1905, rkp. N 235.

Státní okresní archiv Příbram; Zpěvácký spolek Zvonař v Dobříši, zápisy o schůzích 1868 – 1886, rkp. N 230.

Státní okresní archiv Příbram; Zpěvácký spolek Zvonař v Dobříši, zápisy o schůzích 1886 – 1905, rkp. N 231.

Státní okresní archiv Příbram; Zpěvácký spolek Zvonař a Přátelé hudby Dobříš, kniha členů 1907 -1920, rkp. N 239.

Základní škola, Příbram VII, 28.října 1; Kronika dětského pěveckého sboru Radovánek 1986 – 2001, rkp.

Osobní rozhovor s Evou Káčerkovou, Příbram, 17. 12. 2011.

Osobní rozhovor s Jiřím Pávem, Sedlčany, 19. 12. 2011.

Osobní rozhovor s Josefem Krčkem, Příbram, 3. 2. 2012.

Osobní rozhovor s Martinou Tomáškovou, Sedlčany, 26. 11. 2011.

Osobní rozhovor s Michaelou Rybickou, Příbram, 15. 10. 2011.

Osobní rozhovor s Oldřichem Průšou, Dobříš, 27. 1. 2012.

Osobní rozhovor s Pavlem Šmolíkem, Příbram, 7. 1. 2012.

Osobní rozhovor s Petrem Kafkou, Dobříš, 27. 1. 2012.

Osobní rozhovor s Petrou Šimkovou, Dobříš, 8. 2. 2012.

Osobní rozhovor s Václavem Plecítým, Příbram, 25. 2. 2012.

Osobní rozhovor s Vladimírou Severovou, Sedlčany, 7. 12. 2011.

Osobní rozhovor se Zuzanou Horskou (Vepřekovou), Příbram, 15.1.2012.

Ostatní prameny

BAXA, Václav. Ze vzpomínek na Antonína Dvořáka. *Lidová demokracie*. 1949, roč. 5, č. 102 z 1. 5. 1949.

KULDA, Beneš Method. Promluva. *Posvátná kazatelna*. 1879, roč. 16, č.3.

MALÝ, Ladislav. *Věstník městského muzea v Příbrami*. Příbram: Městské muzeum Příbram, 1933.

PÁV, Jiří. *Sedlčanští literáti a Jakub Krčín*. Radnice : Zpravodaj města Sedlčany. 2004.

PÁV, Jiří. *Počátky pěveckého spolku Zábój v Sedlčanech*. Městské muzeum Sedlčany, 2000.

RYBICKA, Michaela. *Příbramský dětský sbor*. Absolventská práce, vedoucí Marcel Švidrnoch. 2007.

ŠMOLÍK, Pavel. *Hudba na Svaté Hoře*. Bakalářská diplomová práce, AMU v Praze, 2003.

ŠMOLÍK, Pavel. *Kronika Svatohorského chrámového sboru. 2001-2011*. Příbram, 2011.

ŠTEFANIKOVÁ, Marie. *Příbramské pěvecké sbory v současnosti a jejich vliv na kulturní život města*. Diplomová práce PedF. Praha: Univerzita Karlova, 2010.

VEPŘEKOVÁ, Zuzana. (ed.) *Komorní smíšený sbor Dr. Vladimíra Vepřeka: 20 let*. Příbram: PB tisk, 2003.

VRBICKÁ, Jaroslava. *Historie pionýrské organizace a historie dětského pěveckého sboru*. Městské muzeum Sedlčany, 1989.

Město stříbra a slávy: Sborník na oslavu 750letého trvání horního města Příbrami. Příbram: Městský národní výbor, 1966.

Seznam příloh

Příloha č. 1:

Městské muzeum Sedlčany, originál Krčínova kancionálu – strana 375; iluminace pravděpodobně zobrazuje postavu Jakuba Krčina z Jelčan a Sedlčan.

Příloha č. 2:

Městské muzeum Sedlčany, originál Krčínova kancionálu, foto 7. března 2012.

Příloha č. 3:

Státní okresní archiv Příbram, kancionál z 18. století z kostela Nanebevzetí Panny Marie – Církvička v Sedlčanech, foto leden 2012 (v práci není uveden).

Příloha č. 4:

Městské muzeum Sedlčany, fotografie zakládajících členů Záboje z roku 1862.

Příloha č. 5:

Městské muzeum Sedlčany, prapor pěveckého spolku Záboj.

Příloha č. 6:

Městské muzeum Sedlčany, pozvánka k besedě spolku Záboj na 17. ledna 1864.

Příloha č. 7:

BAXA, Václav. Ze vzpomínek na Antonína Dvořáka. *Lidová demokracie*. 1949, roč. 5, č. 102 z 1. 5. 1949.

Příloha č. 8:

Městské muzeum Sedlčany, fotografie pěveckého spolku Záboj z roku 1913.

Příloha č. 9:

Městské muzeum Sedlčany, fotografie jižní strany sedlčanského náměstí z 30. let 20. století s hostincem U Růže.

Příloha č. 10:

soukromá sbírka Vladimíry Severové, jeden z prvních programů nově se rodícího pěveckého spolku Záboj z 20. prosince 1992.

Příloha č. 11:

soukromá sbírka Vladimíry Severové, fotografie Záboje z vystoupení v Kulturním domě Josefa Suka v Sedlčanech v roce 1995.

Příloha č. 12:

soukromá sbírka Vladimíry Severové, dětský pěvecký sbor Zábojáček, vystoupení v Petrovicích v roce 2000.

Příloha č. 13:

soukromá sbírka Mgr. Martiny Tomáškové, dětský pěvecký sbor Sluníčko v roce 1998.

Příloha č. 14:

soukromá sbírka Mgr. Martiny Tomáškové, dětský pěvecký sbor Allegro Canto z roku 2003.

Příloha č. 15:

soukromá sbírka Mgr. Martiny Tomáškové, výsledková listina 33. mezinárodního festivalu sborů Svátky písní Olomouc 2005.

Příloha č. 16:

Městské muzeum Příbram, III. kancionál příbramský – II. graduál příbramský, iluminace zobrazující těžbu rud v Příbramských dolech.

Příloha č. 17:

Městské muzeum Příbram, III. kancionál příbramský – II. graduál příbramský.

Příloha č. 18:

Městské muzeum Příbram, III. kancionál příbramský – II. graduál příbramský, nejstarší barevné vyobrazení historického erbu města Příbrami.

Příloha č. 19:

Státní okresní archiv Příbram, program prvního koncertu Lumíru.

Příloha č. 20:

Státní okresní archiv Příbram, program koncertu pěveckého spolku Lumír – Dobromila ze 7. září 1901 v rámci oslav 60. narozenin Antonína Dvořáka (za jeho účasti).

Příloha č. 21:

Klub československých turistů, pohlednice města Příbrami z roku 1925, zobrazuje původní historické jádro a řadu významných kulturních památek.

Příloha č. 22:

Státní okresní archiv Příbram, fotografie pěveckého spolku Lumír – Dobromila z 16. listopadu 1939.

Příloha č. 23:

Státní okresní archiv Příbram, pozvánka na Foersterův koncert uskutečněný 16. listopadu 1939.

Příloha č. 24:

Jedinou velkou věcí je na světě zpěv. *Horymír*. 1939, roč. 69, č. 46 z 24. 11. 1939.

Příloha č. 25:

soukromá sbírka Pavla Šmolíka, fotografie Komorní smíšený sbor Dr. Vladimíra Vepřeka.

Příloha č. 26:

soukromá sbírka M. Zelenky, jedna z nejvýznamějších osobností současné hudební Příbrami, dirigent Pavel Šmolík a Svatohorský chrámový sbor.

Příloha č. 27:

Český rozhlas, fotografie Svatohorský chrámový sbor, Komorní smíšený sbor Dr. Vladimíra Vepřeka a orchestr při slavnosti Korunovace na Svaté Hoře v roce 2008.

Příloha č. 28:

Státní okresní archiv Příbram, fotografie Sbor měšťanské školy dívčí s Antonínem Vepřekem ve školním roce 1938-1939.

Příloha č. 29:

Státní okresní archiv Příbram, fotografie Příbramského dětského sboru, koncert v rámci oslav 60. výročí od jeho založení s Dr. Vladimírem Vepřekem z roku 1999.

Příloha č. 30:

soukromá sbírka Michaely Rybické, fotografie Příbramského dětského sboru při koncertu ve francouzském městě Anor v kostele sv. Mikuláše v roce 2005.

Příloha č. 31:

soukromá sbírka Elišky Kovalské, pozvánka na koncert při příležitosti 70 let založení Příbramského dětského sboru ze dne 19. září 2009.

Příloha č. 32:

Základní škola, 28. října 1, Příbram VII, dětský pěvecký sbor Duha, Mezinárodní přehlídka pěveckých sborů v Praze v roce 2011.

Příloha č. 33:

Základní škola, 28. října 1, Příbram VII, dětský pěvecký sbor Duha, Mezinárodní přehlídka pěveckých sborů v Divadle Antonína Dvořáka v Příbrami 3. listopadu 2010.

Příloha č. 34:

Základní škola, 28. října 1, Příbram VII, sbor Duha – pozvánka na koncert 9. prosince 2011.

Příloha č. 35:

Chairé, fotografie vystoupení na Zámečku v Příbrami, různé koncerty a akce 2000-2008.

Příloha č. 36:

Ginevra, foto Václav Náprstek, vystoupení 14. října 2011 na Klubovém večeru.

Příloha č. 37:

Muzeum města Dobříše, fotografie pěveckého spolku Zvonař, asi rok 1890.

Příloha č. 38:

Muzeum města Dobříše, fotografie šerpy pěveckého spolku Zvonař; foto z 27. ledna 2012.

Příloha č. 39:

Muzeum města Dobříše, fotografie pěveckého spolku Přátelé hudby z roku 1874.

Příloha č. 40:

Muzeum města Dobříše, fotografie západní části náměstí v Dobříši z roku 1929, na snímku Občanská beseda a židovská synagoga.

Příloha č. 41:

soukromá sbírka Mgr. Petry Šimkové, pozvánka na koncert Dobříšského chrámového sboru ze dne 13. prosince 2009.

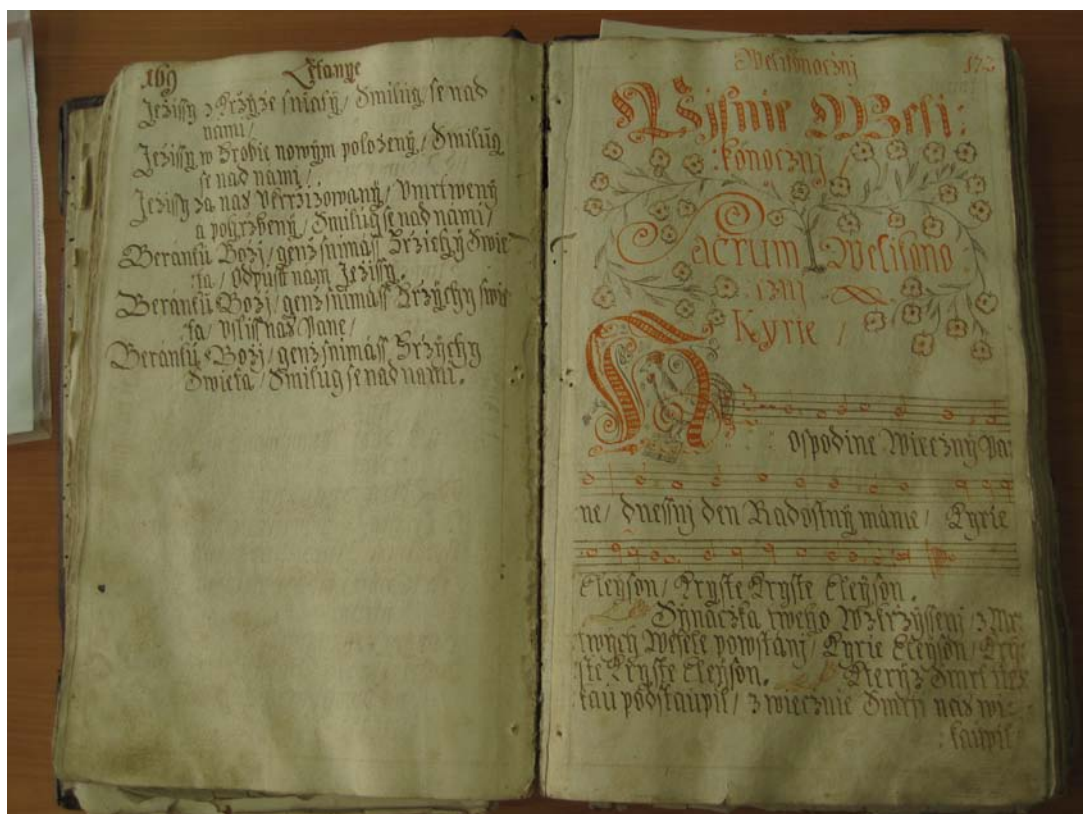
Příloha č. 1

Příloha č. 2

Příloha č. 3

Příloha č. 4

Příloha č. 5

100

POZVÁNÍ

K B E S E D Ě

dezané dne 17. srpna 1864

a uspořádané od zpěváckého spolku

„ZÁBOJE“

Desky
v hostině „u ráže“ v Sedlčanech.

Vstupné *bylo i* Začátek v 7 hod.

Čistý výnos určen jest

K založení městské knihovny

PROGRAM:

- 1. Overtura*
- 2. Sedvorka sbor sborů*
- 3. Káline sbor od Vaňka*
- 4. Lich a olav sbor*
- 5. Valčík na šedé vesty s
spirodem piana sborů*
- 6. Hlib sbor od Krivana*

Tarantel jábera

Judba Křecovičky

Tiskárna P. E. Berger. — Nakladatelstvo spolku.

100

Sedlčany měly velmi dobrý zvuk v českém hudebním světě. Nejtím divu, že každá významná osobnost, jež kdy do Sedlčan zavítala, ať to byl Dvořák, Fibich, Ferdinand Náprstek nebo Šuk, šla vždy nejdříve do školy, a pak teprve na oficiální návštěvy. Zavítal-li nějaký zpěvák nebo hudebník na návštěvu do Sedlčan, požádal je ihned řídící Jan Baxa, aby spolupůsobil při figurální mši sv.

O prázdninách jedné neděle přijeli bryčkou z Křečovic na náměstí v Sedlčanech řídící učitel Suk, jeho syn

Josef, pozdější slavný mistr, a jeden neznámý pán. Všichni tři se odebrali do školy k Baxovi, jenž se s velikou radostí uvítal s řídícím Sukem, s nímž se z věrného přátelství líbával, a jeho synem Pepíčkem. Třetí pán mu byl představen jako Antonín Dvořák, který mnohé prázdniny trávil v Křečovicích u Suků, a který si přišel poslechnout figurální mši sv. Tou vzácnou návštěvou byl řídící Baxa tak potěšen, že vyzval mistra Dvořáka, aby sám dirigoval hudbu. Mistr odmítl slovy: »Já jsem nepřišel sem jako účastník, nýbrž jako posluchač, poněvadž jsem slyšel, jaké krásné mše sv. provádíte, a proto si to jdu poslechnout.«

Řídící Baxa byl tou pochvalou nadšen a hned vedl všechny tři do kostela na kůr, kde bylo mezi zpěváky a hudebníky právě pozdvížení, když se dověděl, že přišel sám mistr Dvořák, a přitom způsobili takové rozrušení a hluk, že sám pan děkan pohlížel při kázání na kůr, co se to tam děje.

Mistr Dvořák se rozhlížel po kůru, prohlédl si varhany, přistoupil k pultům, kde visely housle, vzal jednu do rukou a prohlásil: »Vzácný kus, stradivárky!« — vzal druhé a opět zvolal: »Vzácný kus: steinerovky!« a obrátil se na řídícího s otázkou: »To jest váš majetek, pane řídící?« Na kladnou odpověď dodal mistr: »To jsou vzácné nástroje, mistrovská díla, to jsem netušil, že v Sedlčanech máte tak hodnotné a drahocenné hudební nástroje!« Mistr pátral dále a na jedinou oči jeho přímo zažářily, když spatřil neobyčejný skvost hudební, violu milostnou, po níž ihned s rychlostí sáhl a pln údivu prohlásil: »Jaké mistrovské dílo, viola d'amour, to je nástroj, který vyluzuje přímo rajske tóny!« a obrátiv se na řídícího, tážal se: »Také váš majetek?« »Ano, radostně přisvědčil řídící. Mistr tiskl violu něžně k sobě a prohlásil: »Pane řídící, již jsem se rozhodl, co udělám, nebudu dirigovat, to si sám jako regenschori ponechte, zahrají si na violu, to je můj nejoblíbenější nástroj a zejména na tuto violu d'amour, to se s ní budu přímo mazlit, mám tam právě sólo, to se jak náleží vytáhnou. Sukové budou hrát prim a při dirigování nás nešetříte!«

Řídící Baxa jen zářil radostí a již to vědomí, že di-

riguje mši sv., při níž hraje Antonín Dvořák, nesmírně ho povznášelo.

Všechny hlasy a nástroje byly dobře obsazeny. Mezi zpěváky mimo jiné byl bývalý barytonista Národního divadla v Záhřebě, Jan Kazil, který při přednesu prováděl různé mimiky jako na jevišti, potřásal hlavou, rozkládal rukama, tenorista Antonín Mrákoš a jeden ze synů řídícího učitele, František, mezi zpěváky nejlepšími byly Stázička Pejšová, Pantáková a nejstarší dcera řídícího Zdeňka. Na flétnu byl virtuosem komíník Kadař a na varhany hrál nejstarší syn řídícího Karel, pozdější neohrožený obhájce Omladinářů a pak primátor hlavního města Prahy.

Hudební produkce při mši sv. hrou a přednesem probíhala lehce, všichni účinkující jako by soutěžili zpěvem a výrazem a vkládali do partesu celou duši. Řídící ve slavnostní náladě při dirigování pohlížel se zanícením a s opravdovou úctou na mistra, jak se mazl s milostnou violou, a na virtuosa Suky, jak lehce na houslích vyluzují zvonivé tóny!

Po skončení mše sv. bylo za radostného pohnutí nad zdařilým provedením skladby vzájemné představování, při čemž mistr všem, ba i hochům při sekundu, podal ruku. Vyslovil se pochvalně o krásném provedení figurální mše sv.

Před kostelem se stromáždilo obecnstvo i s panem děkanem P. Pomažlem, jenž byl velkým milovníkem hudby a umění, a mistra nadšeně pozdravovalo. Působilo mu to velkou radost a líboval si, že občané sedlčanskí mají porozumění a zájem o hudbu a umění.

Po obědě se rozpěkla živá zábava. Mimo jiné řídící Suk vyprávěl zajímavou příhodu, která se mistru Dvořákovi přihodila v Křečovicích.

Právě když začaly zně, vyšel si mistr na procházku do poli, kde ženci vážali žito do snopů. Jakmile spatřil mistra, ihned ženské vzaly povfisa, běžely k němu, zastoupily muc estu, kladly před něho povfisa a pronášely různé průpovídky a říkánky. Mistr se zarazil, nevěděl, co se to děje, a když ženské naň doléhaly, rozkřikl se na ně: »Dejte mi pokoj a neobtěžujte mne!« Obrátil se, spěchal domů a stěžoval si, jak ho zdejší lidé obtěžovali. »Ne, příteli,« vysvětloval řídící Suk, »zdejší lid je dobrý a zbožný, zde jest ale zvykem, že při vázání snopů každého kolemjdoucího povfisa s různým říkáním chtějí svázati, a on se musí za to nějakým penězmem vykoupit, to jest zdejší svaté právo!« Mistr se zamýšlel, vzal klobouk a spěchal ven. Za půl hodiny se vrátil, ale neuspokojen. Na otázku, kde byl a co se zase stalo, odpověděl: »Když jsem se dověděl, že to vázání je zdejší tradicí právo, spěchal jsem, abych to nerozumění odčiml, ale považl si, k mému velkému překvapení si mne nikdo již nevsímal, jako by mě neviděli, ač jsem se tam stále procházel. Podle všeho mne považovali za sprostáka nebo blázna!« »Vidiš, vidiš,« dokládal řídící, »zdejší lid je hodný, přitom ale citlivý, a patrně tě nechtěli již obtěžovat.« »Inu,« odvětil mistr, »příště si musím dát na všechno pozor, abych zase neprovedl nějakou nepředložnost.«

Po obědě a svačině se hosté srdečně rozloučili s celou rodinou řídícího Baxy a nastoupili bryčkou znamečnou cestu do Křečovic. Vaclav Baxa.

Příloha č. 8

Příloha č. 9

Základní umělecká škola v Sedlčanech
rodičovské sdružení při této škole
Kulturní dům J.Suka v Sedlčanech
Děkanský úřad v Sedlčanech

Vás zvou na

sváteční předvánoční odpoledne

do kostela svatého Martina v Sedlčanech

Program:

G. F. HÄNDEL: Ombra mai fu

Vladimír Čedík - zpěv

Vladimír Přasličák - varhany

F. X. BRIXI: Toccata C dur

Jiří Neuzil - akordeon

A. VIVALDI: Preludium C dur

Jarmila Soukupová - viola

Vladimír Přasličák - varhany

SEDLČANSKÝ KANCIONÁL: Narodil se Kristus Pán

J. J. Ryba: ČESKÁ MŠE VÁNOČNÍ

zpívá Sedlčanský sbor

sbormistr Vladimír Přasličák

Jaroslava Přasličáková - varhany

Martina Tomášková - varhany

Neděle 20. prosince 1992

začátek v 15.00 hod.

Vstupné dobrovolné, bude věnováno na charitativní účely.

Příloha č.11

Příloha č. 12

Příloha č. 13

Příloha č. 14

XXXIII. International Festival of Choirs FESTIVAL OF SONGS OLOMOUC 2005

The jury of competitions **MUNDI CANTANT** and **MUNDI CANTANT SUPERIOR**:

PhDr. Ivana Ašenbrenerová, Ph.D. (CZ)	PhDr. Jaroslava Modrochová (CZ)
Mgr. Josef Brabenec (CZ)	Prof. Bernardo Moroder (ARG)
Prof. PhDr. Miloslav Buček, CSc. (CZ)	Doc. Ing. Vlastislav Novák (CZ)
Prof. PhDr. Tomáš Fiala, CSc. (CZ)	Willy Oberhänsli (CH)
Doc. Jiří Fuchs (CZ)	Doc. PaedDr. Milan Pazúrik, CSc. (SK)
Mgr. Tomáš Hanák (CZ)	Prof. Lumír Pivovarský (CZ)
PaedDr. Lubomíra Hellová (CZ)	Prof. PhDr. Josef Říha (CZ)
Mgr. Milan Chromík (CZ)	Mgr. Štefan Sedlický (SK)
Pavel Jurkovič (CZ)	Čestmír Stašek (CZ)
Prof. PhDr. Pavel Klapil, CSc. (CZ)	Prof. PhDr. Karel Steinmetz, CSc. (CZ)
Prof. PaedDr. Jiří Kolář (CZ)	Mgr. Jaromír Synek (CZ)
Mgr. Vilma Krauspeová (SK)	Jiří Štrunc (CZ)
Doc. PaedDr. Vladimír Kuželka (CZ)	Prof. PhDr. Jan Vičar, CSc. (CZ)
Mgr. Jana Kuželková (CZ)	PaedDr. Jaroslav Vraštii (CZ)
Doc. PaedDr. Jiří Luska, CSc. (CZ)	Mojmír Zedník (CZ)
Doc. MgA. Jaroslav Majtner (CZ)	

FINAL RESULTS

CATEGORY C – Children's choirs up to 16 years

GOLD MEDAL (90 – 100 points)

ALLEGRO Canto Sedlčany (CZ)	92
CANTABILE Olsztyn (PL)	91

SILVER MEDAL (75 – 89 points)

CORONA BOREALIS Lubicz (PL)	89
SLUNEČNICE Stěbořice (CZ)	89
MILENKO ŽIVKOVIĆ Paraćin (YU)	87
KANTILENA Luže (CZ)	87
GARAY KÓRUS Szekszárd (H)	85
CAROLA Liberec (CZ)	83
PAROLE MELODICHE Suzsec (PL)	79
YOUTH CHOIR LAKŠTANGĖLĖ Alytus (LT)	78
VĚTRNÍK Loštice (CZ)	78
KÉK MADÁR Budapest (H)	78
BÁRDOS LAJOS Choir Budapest (H)	76
NOTA Pustá Polom (CZ)	76
HARMÓNIA GYERMEKKAR Budapest (H)	75

BRONZE MEDAL (60 – 74 points)

VUK KARADŽIĆ Kikinda (YU)	74
SKŘIVÁNEK Havířov-Podlesí (CZ)	72
CRESCENDO Bystřice n. Olší (CZ)	71
BEM ISKOLA NAGYKÓRUSA Balatonfüred (H)	70
KVÍTEK Chotěboř (CZ)	65
FORRÁS KÓRUS Monor (H)	65

Příloha č. 17

Příloha č. 18

Příloha č. 19

vecké slavnosti v Traru.

2.) Dne 21. května sučastnil se spolek v besedě ve prospěch dobročinných Skutečských a Jineckých.

3.) Dne 10. srpna podnikl spolek výlet na Třemšín.

4.) Dne 31. srpna podnikl spolek výlet na Žebrák.

5.) Dne 7. prosince pořádan první koncert s tímto programem:

1. Ouvertura: „Egmont“ (Orchestra).

2. Židův sv. Vojtěcha, sbor.

3. Valčík od Arditi (Sjednesla sl. Bedřiška Appeltova.)

4. Koncert pro housle s pianem (Sjednesl p. Jan Jelinek).

5. „Na Trabu“ sbor od Veita.

6. Rondo od Mendelssohna (Sjednesl na pianě p. B. Čížek).

7. „Atomulá“ sbor od Klížkovského.

8. Alkoholická od Klückena (p. Jan Jelinek).

9. „Dobrou noc“ od Škroupa (sl. B. Appeltova).

10. „Kde domov můj“, sbor.

11. Ouvertura „Don Juan“ od Mozarta (Orchestra)

Pod protektorátem
sl. rady král. horního města Příbramě
pořádají
spoj. pěvecké spolky „Lumír-Dobromila“
a
Měšťanská Beseda
v sobotu dne 7. září 1901
za laskavého spoluúčinkování p. řed. Dom. Čurdy a p. JUC. Bedř. Čapka

slavnostní večer

na oslavu 60tých narozenin
mistra Dra. ANTONÍNA DVOŘÁKA.

POŘAD:

1. Slavnostní proslovení prof. Dra. *J. Theurera*.
2. Dvořák: »Nepovím«, sbor pro smíšené hlasy.
3. Dvořák: Moravské dvojzpěvy pro ženské hlasy:
a) »Žalo děvče, žalo trávu«,
b) »Zelenaj se«.
4. Dvořák: »Ze Šumavy« pro klavír na 4 ruce, zahrají pp. JUC. *Bedř. Čapek*
a Dr. *J. Theurer*:
a) »U Černého jezera«,
b) »Noc Filipojakubská«.
5. Dvořák: »Písňe biblické«, zapěje p. řed. *D. Čurda*.
6. Dvořák: »Žal«, sbor pro mužské hlasy s průvodem klavíru.

Začátek přesně v 8 hod.

Dvorana Měšť. Besedy.

→ Přístup mají pouze zvaní se svými rodinami. ←

ÚBOR SLAVNOSTNÍ.

Po vyčerpání programu přátelský večer při hudbě p. *Cipryna*.

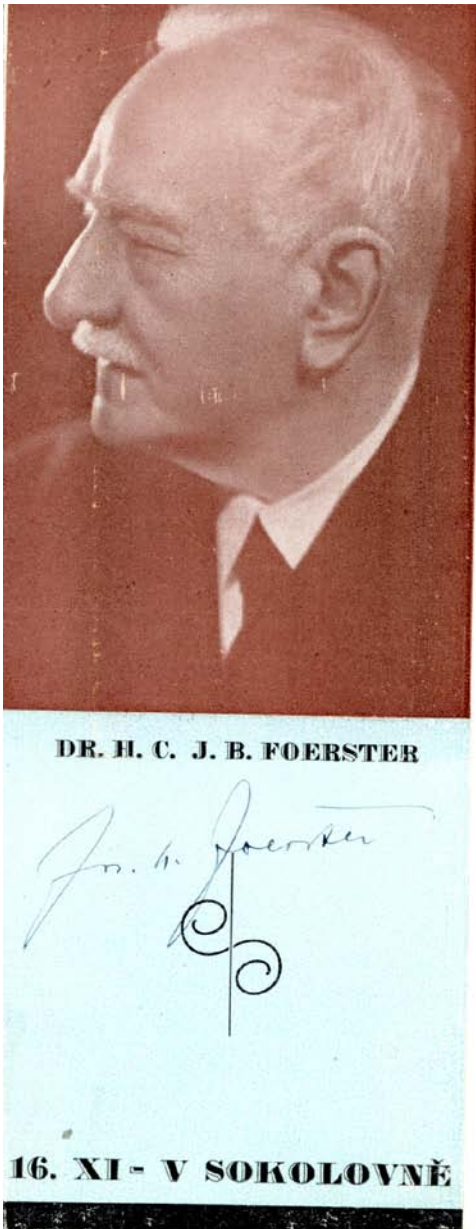

Příloha č. 21

Příloha č. 22

NÁRODNÍ SOURUČENSTVÍ - MĚSTSKÝ OSVĚT. SBOR
V PŘÍBRAMI.

Pěvecký spolek „Lumír-Dobromila“ v Příbrami
(člen Pěvecké obce české a pěvecké župy „Podbrdské-Zvonafovy“)

pořádá ve čtvrtek dne 16. listopadu 1939 o 20. hod. v sále
Sokolovny v Příbrami

FOERSTRŮV KONCERT

na oslavu 80. narozenin Mistra J. B. Foerstra,
bývalého presidenta akademie věd a umění,

za osobní účasti jubilantovy.

Účinkuje:

Mužský, ženský a smíšený sbor pěvec-
kého spolku „Lumír-Dobromila“.

M. Komarová a K. Vacek (klavír -
housle), učitelé Dvořákovy hud. školy
v Příbrami.

Pí M. Holečková a sl. K. Horáková
(sólové zpěvy).

Dětský sbor měšťanské školy dívčí
v Příbrami.

Celkem účinkuje 100 členů pěveckého spolku
„Lumír-Dobromila“
a 80 členů dětského sboru.

Jedinou velkou věcí je na světě zpěv.

Hudební skladatel dr. J. B. Foerster mezi svými v Příbrami. - Gratuluji Vám i dirigentovi.

Péčí Městského osvětového sboru a propagační komise Národního souručenství pořádán byl minulý čtvrtek v hotelu Brožek „Koncertní večer“ z Foerstrových děl, k počtě osmdesátých narozenin našeho velkého komponisty a hudebníka. O této jedinečné příležitosti dokázal svou vysokou uměleckou úroveň 100členný pěvecký sbor Lumír a Dobromila. V přednesu komorních skladeb vhodně se uvedli i účinkující sólisté M. Holečková, K. Horáková, M. Komersová, K. Vacek a J. Dražan. Nádherně sladěný 80členný dětský sbor měšťanské školy dívčí doplňoval program, z něhož mužský sbor Oráč a smíšené sbory Píseň klasů a Zvony přesným provedením doznaly uznání a upřímného ocenění samotného skladatele. Sbormistr Ant. Vepřek ovládal s naprostou jistotou umělecké pěvecké těleso.

Večer byl zahájen případnou promluvou dr. Fr. Hejla. Místru J. B. Foerstroví, jenž byl středem upřímného zájmu přečetných návštěvníků, byl odevzdán obraz Příbramě, malovaný prof. J. Holečkem.

Po koncertu setrval dr. J. B. Foerster v Grandhotelu Brožek v družné zábavě s účinkujícími členy. Uprostřed přátelské a srdečné rozpravy učinil vzácný host tento projev:

Paní a pánové!

Co nejsrdečněji poděkuji panu řečníkovi, který mluvil za Vás tak mile, a Vám za krásné výkony. Mohu Vám říci upřímně, že jsem byl překvapen. Již jméno Vašeho dirigenta, kterého jsem poznal z úspěchu již v Litoměřicích, mně zaručovalo, že budete zpívat krásně, ale ujišťuji Vás, že to, co jsem slyšel, velmi srdečně mne překvapilo. Ovládal s Vámi pan dirigent smíšené sbory, o kterých sám vím, že jsou velmi těžké. Mohu Vám říci, že když jste začínali, že jsem se o Vás bál. Ale Vy jste zpívali skutečně krásně. Sbor „Pražské zvony“ a „Píseň klasů“ skutečně je na výši, která je vzácná. Nechci Vám lichotit, ale chci Vás utvrdit v tom přesvědčení, že jste na stupni, který je pozoruhodný a věřte, že Vaše oba krásně složené sbory budou prospívat a vzrůstat a gratuluji Vám k tomu úspěchu, a gratuluji Vám také k Vašemu dirigentovi. V jeho rukou je to, co přináší skutečně zaručený úspěch.

(Dokončení na straně 2.)

Jedinou velkou věcí je na světě zpěv.

Pokračování se strany 1.

Zpíváme, když nám překypuje srdce, a já jsem přesvědčen, že zpěv povstal jen z takového rozradostněného nebo rozlítostněného srdce. Zkrátka v milostné chvíli. Ale to zpívající srdce musí být srdce dobré. Jen dobré srdce může být poctivé a tu Vám připomínám krásná slova Erbena, který pravil: „Jedinou velkou věcí na světě je zpěv“. Tedy jen zpěv je velkou věcí a velké věci na zemi jsou zpěv. To překypující srdce může povědět to, co je čisté. Vy znáte to čisté, Vy víte, že ten kdo zpívá, nemyslí na zlé. A kdo zpívá, je citový člověk, je vlastně celým majetkem naším. A jestliže že já o tom nepochybuji, a Vy také ne, znamená to, že každý Čech je dobrého srdce.

Myslím, že jste bývali rozdělení, že byla Dobromila a mužský sbor, a to, že jste splynuli, ukazuje na ta Vaše srdce. Nyní ve všech městech se to podařilo. Víím, že se u Vás dobře zpívá, poněvadž se dobře cítí. Oběma Vašimi sdruženým spolkům v jeden přeji, aby vzkvétaly, aby šly tou cestou, na které jdou dnes, a myslím, že Vám mohu říci, že dá-li Bůh, abych Vás uslyšel, no, musím být skromný, za jeden, za dva, za tři, za deset, maminka mi tady říká za dvacet, tak za dvacet let řekneme, že skutečně budete na takové výši, která bude ku cti Vám, a že dokážete skutečně tento vzrůst, který předpovídám. Zdar!

B. Š.

Mistrovo prohlášení je uznáním i kritikou úst nejpovolanějších a zůstane provždy v milé paměti sbormistra, zúčastněných pěvců i všech přátel kulturních snah příbramského kraje.

Příloha č. 25

Příloha č. 26

Příloha č. 27

Příloha č 28

Příloha č. 29

Příloha č. 30

V sobotu 19. září 2009 v 16 hodin
v prostorách Waldorfské školy v Příbrami se uskuteční

SLAVNOSTNÍ KONCERT

• • • • • při příležitosti • • • • •

70 LET

• • • • • od založení • • • • •

PŘÍBRAMSKÉHO DĚTSKÉHO SBORU

Na programu skladby autorů:

A. DVOŘÁK, B. SMETANA, W. A. MOZART ad.

Účinkují:

PŘÍBRAMSKÝ DĚTSKÝ SBOR (sbormistr Michaela Rybicka)
a jeho bývalé sólistky: Bára Benová, Kateřina Falcová, Jana Havlová,
Simona Jindráková, Alena Kopecká, Eliška Kovalská, Dominika Pilecká,
Kateřina Škopková, Hana Tonzarová; bývalý člen Lukáš Marek - klavír,
klavírní doprovod - Vladimíra Štěpánová, řídí - Pavel Šmolík

• • • vstupné dobrovolné • • •

Příloha č. 32

Příloha č. 33

**VÁNOČNÍ
KONCERT**
ZŠ, PŘÍBRAM VII,
28. ŘÍJNA 1

DĚTI Z 1.-9. TŘÍD
S ROZŠÍŘENOU VÝKOU
HUDEBNÍ VÝCHOVY
VÁS ZVOU NA SVŮJ KONCERT
DNE 9. 12. 2011
OD 16 30 HODIN
DO DIVADLA A. DVŮŘÁKA V PŘÍBRAMI
DIRIGUJÍ: Dr. EVA KÁČERKOVÁ
Mgr. HELENA KAISEROVÁ
KLAVÍRNÍ DOPROVOD: KATEŘINA RANGLOVÁ

Příloha č. 35

Příloha č. 36

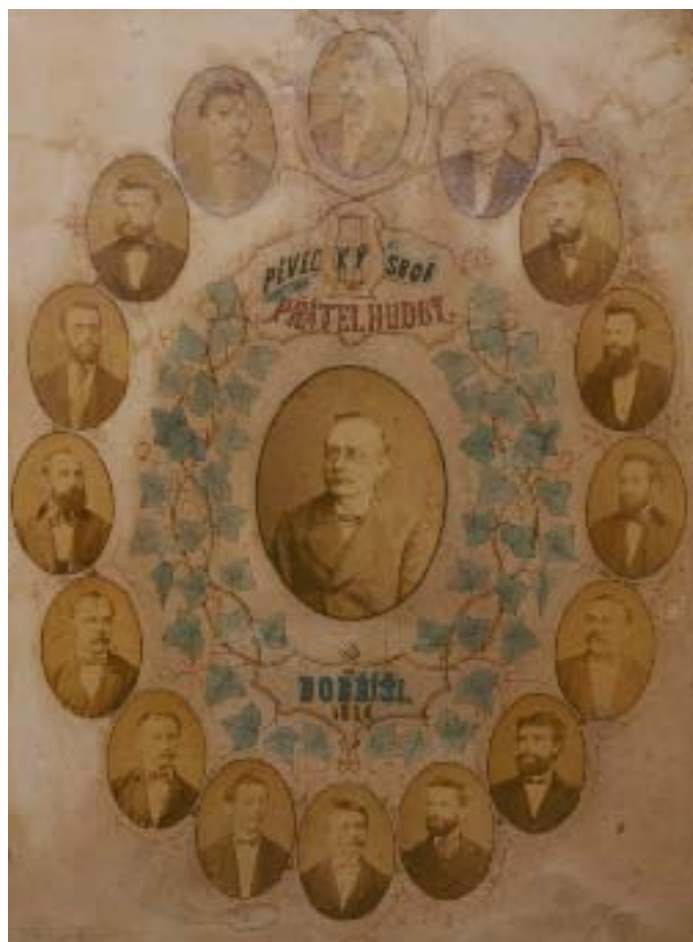
Příloha č. 37

Příloha č. 38

Příloha č. 39

Příloha č. 40

ADVENTNÍ KONCERT

13.12.2009 18 hod.

Dobříšský chrámový sbor pod vedením Petry Šimkové

Četba Písma: J. Stamberg

Program

1. Ejhle, Hospodin přijde *Antifonář Arnošta z Pardubic – 14.stol.*
2. Druhá adventní–Rorate coeli *Adam Michna – 17. stol.*

úryvek z Písma Iz 8,17–18.21–23; 9,1–6

3. Primo tempore *Anonym – 14. stol.*
4. Hle, přijde Pán *Adam Michna – 17. stol.*
5. Prorokovali Proroci *Prachatický kancionál – 1610*
6. Již se velebnost běře k nám *Prachatický kancionál – 1610*
7. Co již dávní proroci *Rorát 16. stol.*

úryvek z Písma Lk 1,26b–33

8. Panno blahoslavená *Rorát 16. stol.*
9. O, felicem genitricem *P. Wilhelmi de Grudenz–15. stol.*
10. Ave Maria *Tomás Luis de Victoria–16./17.stol.*
11. Slavně budem spívati *Prachatický kancionál – 1610*
12. poslán jest od Boha anděl *J. Trajan Turnovský – 16. stol.*

úryvek z Písma Lk 1,34–38

13. Poslán jest archanděl *Benešovský kancionál – 1575*
14. Z nebe posel vychází *Adam Michna – 17. stol.*
15. Všichni věrní křesťané *J. Trajan Turnovský – 16. stol.*
16. Vítej, milý Jezu Kriste *Rorát 16. stol. (upr.P. Chaloupský)*
17. Z milosti tak hojné *Rorát 16. stol. (upr.P. Chaloupský)*

